

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[Part II - Proceedings other than Questions and Answers]
OFFICIAL REPORT

*Thirty seventh day of the Eleventh Session
of the Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 25th March, 1961

The House met at Half Past Eight of the Clock

[Mr Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

ADJOURNMENT MOTIONS

re : Drinking Water Supply in Vijayawada

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ బెజవాడ water supply విషయంలో తమరు ఒకసారి దయచేసి అక్కడున్న వారిలో మాట్లాడాలి. నేను Citizen of Bezawada. Though I can not sit there and put you questions-general గా అక్కడ నుంచి hints ఇవ్వవచ్చు

*శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి (అలేరు) Adjournment motion తమరు ఇచ్చారనుకున్నానండి

మిస్టర్ స్పీకర్ శ్రీమతి కమలాదేవిగారికి ఇవ్వడానికి హక్కుంది నాకేమి హక్కు ఉంది ?

*శ్రీ పేట బాపయ్య (తిరువూరు) : అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ జంటనగరాల తరువాత విజయవాడకున్న ప్రాముఖ్యత తమకు తెలిసిన విషయమే. విజయవాడ మూడులక్షల జనాభా కలిగిఉన్నది. అదీకాక జీవనది అయిన కృష్ణానది ఒడ్డున ఉన్నది. అటువంటిచోట మంచినీటికి కటకట లాడుతున్నారంటే ఏమనాలో వేరే చెప్పనక్కరలేదు మంత్రులు, ఇతర సభ్యులు వారి స్వగ్రామాలకు బెజవాడమీదుగా పోతుంటారు ఈ మంచి

నీటికి పడేబాధ వారికి తెలుస్తూంటుంది. ఈ బాధ సంవత్సర సంవత్సరానికి అధికం అవుతోందికాని తగ్గడంలేదు. మధ్యాహ్నం పూట చూస్తే నీటి పంపుల దగ్గర బిందెలు, కడవలు పెట్టుకుని నీళ్ళకొరకు ఎదురు చూడడం కనిపిస్తుంది

అధికారుండా - ఇండ్లలో కొళాయిలు యిచ్చారు. కాని కొళాయిలో నీళ్లు మాత్రం రావు ఎప్పుడో రాత్రి వస్తేందు గంటలకు నీళ్లువస్తే సట్టుకుని తెల్లవారి వాడుకుంటారు. కొంచెం సంవత్సరాలు కుళాయిలమీద ఆధారపడకుండా బోరింగ్ పంపు పెట్టుకుని నీరు తెచ్చుకుంటున్నారు. కాఫీహౌటల్సులో భోజన హౌటల్సులో పంపునీరు దొరకదు. బావులనీరు తెస్తారు. పంపు నీటికి, బావి నీటికి ఎంతో భేదం ఉంది కృష్ణానదికి దూరంగా ఉన్న గుంటూరుకు నీటి కొరత లేకుండా ఉంది కృష్ణానదికి దగ్గరగా ఉండి 90 లక్షల ఆదాయం కలిగిన విజయవాడ మ్యునిసిపాలిటీకి నీటి కొరత ఉంది. 1950 సంవత్సరంలో ఒక వైలట్ స్కీము ఏర్పాటుచేశారు కృష్ణ నీరు కొత్త పట్టణానికి గాంధీ నగరం నుంచి సప్లై చేయడానికి పాతపట్టణానికి పాడ్ వర్క్సు నుంచి సప్లై చేయడానికి స్కీముంది గవర్నరుపేట అలంకార్ సినిమా దగ్గర తాటిచెట్లంత రిజర్వాయర్ను కనపడుతూ ఉంటాయి. కాని రిజర్వాయర్లలో నీరు లేదు. ఈ విధముగా ప్రజలందరూ బాధపడుతున్నారు. తాము అక్కడ ఉన్నప్పుడే స్కీము ప్రారంభించారు. ఆ స్కీము ఇంతవరకు పూర్తికాలేదని చెబుతున్నారు. ఎప్పటికప్పుడు యీ విధముగా పోతుంటే బాధలు ఎట్లా పోతాయి ఫ్లోటింగ్ పాపులేషన్ ఎక్కువగా ఉన్న పట్టణం, దాదాపు 50 వేల జనసంఖ్య ఫ్లోటింగ్ పాపులేషన్ ఉంటుంది. వచ్చేవారికి మంచినీటి కొరత ఉంటే ఏవిధముగా బాధపడతారు. బెజవాడ పట్టణంలో నీటికొరత అంటే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కే న్యూనత. వైలటు స్కీము యింకా పూర్తికాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చక్షణం చేస్తారా అని

శ్రీ పి. బాపయ్య : అదేనండి. ప్రభుత్వంవారు వెంటనే పూర్తిచేయాలని తమద్వారా కోరుతున్నాను.

***The Chief Minister (Sri D. Sanjivayya):** Sir, According to 1961 census held in February 1961 the population of Vijayawada is 2.33 lakhs. The Municipal Engineer, Vijayawada has intimated the Superintending Engineer, Public Health on 20-3-1961 that the present daily water supply to Vijayawada Town is 32.00 lakh gallons which works out to 14 gallons per head per day. Barring Hyderabad City there is not such copious water supply in any other City or Town than Vijayawada in

the whole of Andhra Pradesh. As such it cannot be said that there is water famine in Vijayawada or there is any likelihood of any death occurring for want of drinking water in Vijayawada. At the request of the Municipal Commissioner, Vijayawada, the Chief Engineer (Public Health) had inspected the Vijayawada Water Supply sytem and found there is lot of misuse in the equitable distribution of water, viz: (1) unauthorised fixing up of nearly 400 electric driven or hand pumps to the House Service Connections; (2) during nights the street mains are opened by the Lorry Drivers and nearly 100 lorries are washed daily wasting a lot of drinking water and (3) every day several bib-cocks from the public fountains are stolen by unsocial elements and water is allowed to go waste through public taps all the 24 hours. The Municipal Commissioner and Special Officer was suitably advised to prevent such wastage of water.

As the distribution system laid sometime in 1910 is not able to cope up with the present day demands, the Special Officer was advised to take up immediately the remodelling of the distribution system of the western area of the town including the construction of a Service Reservoir costing about Rs. 18.77 lakhs. As soon as the Special Officer is able to place the necessary funds the above work will be taken up for execution in 1961-62.

I wish to make it clear that the responsibility for supplying drinking water to Vijayawada Town rests with the Municipal Council, Vijayawada and it is not correct to say that the Government have neglected to supply adequate drinking water to the Vijayawada Town. On the other hand, Government have taken very prompt measures whenever the Municipal Council approached them for any assistance regarding their water supply system. The Government have even gone out of their way to give special permission to proceed with the necessary improvements to Vijayawada Water Supply Scheme vide G. O. Ms. No. 1680-MA dated 10-12-1960.

The Special Officer had approached the Government to sanction the scheme designed to serve a population of 10.00 lakhs with a provision for future expansion. On this, a conference was held in the room of the Joint Secretary to Government, Health, Housing and Munici-

pal Administration Department on 12-12-1960 along with the Chief Engineer (Public Health) and Special Officer of the Municipality. It was decided vide Government D O. No. 4669/A1/60-6 MA dated 6-1-1961 that the existing water supply is capable of catering to the needs of the town for at least another 5 years and there is no need to take up new comprehensive scheme at this stage. It was however, felt that the distribution system being old has outlived its purpose and that it is very essential to renovate the system to ensure efficient distribution and check wastage. The Special Officer was requested to take urgent action on the above.

Subsequently, the Special Officer in his letter No. Rc. F2/1063/61 dated 2-3-1961 had requested the Government to direct the Chief Engineer (Public Health) to investigate alternative sources of supply to serve the demand of the present population as per 1961 census and the demands of the industries to be located in and around Vijayawada Town. The above letter of the Special Officer was forwarded to the Government by the Chief Engineer in his Office letter No. 26-T1/60-14 dated 16-3-1961 intimating that the Superintending Engineer was directed to conduct necessary preliminary surveys and submit a scheme. The above fact was also intimated to the Special Officer on 16-3-61.

Thus it will be apparent that at no stage the Public Health Engineering Department has neither neglected nor given improper advice to Government.

ఇదికాక కృష్ణలంకలో ట్యూబ్ వెల్స్ శ్రవ్యమైనాం. ఒకటి పూర్తయినది. ఇందులో నిమిషానికి దాదాపు 280 గాలన్ల నీరు వస్తుందని తెలుస్తోంది. ఆ రకంగా నాలుగు వెల్స్ తయారైతే దాదాపు $4 \times 200 = 800$ గాలన్ల నిమిషానికి అంటే 115 గాలన్ల రోజుకి వస్తుంది. ఇప్పుడుండే 30 లక్షలకు అది పదిలక్షలు చేరిస్తే దాదాపు 40 లక్షల గాలన్లు ఉంటుంది. అందువల్ల ఎట్టి యిబ్బంది ఉండదనే భావిస్తున్నాను. సర్వేస్ వాటర్ టీసి సప్లయి చేయడానికి ఒక స్కీము ఆలోచన చేస్తున్నారు. అక్కడ ఉండే తమరు, మాజీపురపాలక సంఘ అధ్యక్షులు కొంతమంది నాకు చెప్పారు. మిగతా పెద్దలు చెప్పారు. కమీషనరు చెప్పారు. అదికూడా ఆలోచనచేసి రఫ్ ఎస్టిమేట్ దాదాపు ఏడెనిమిది కోట్లు ఖర్చవుతుంది అన్నారు. అందువల్ల ఆ ధనాన్ని ప్రభుత్వం పురపాలక సంఘానికి యివ్వగలదా లేక పురపాలకసంఘమే ప్రజలనుంచి అప్పుగా

గై కోనే ఆర్థికస్థామము కలిగి ఉందా, ఒకవేళ ఆ యుగాన్ని సేకరించినట్లయితే దానిని తీర్చగలిగిన వక్తి వారికి ఉందా, యివన్నీ ఆలోచనలో ఉన్నాయి. ఏమైనా ఆ పట్టణంలో ఉండే పౌరులకు బోటింగు పాపులేషనుకు సీటికొరత లేకుండా చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఇంతకుపూర్వం తమకు తెలుసును. ఆదోని పట్టణంలో 1959 లో అనుకుంటాను, ఒంగోలు పట్టణంలో 1960 లో అనుకుంటాను, సమ్మరలో చాలా డిఫిక్ల्ट్ వస్తే అది ప్లానులో లేకపోయినా అక్కడ ఉండే ప్రజల కష్టాలవృద్ధి తిరిగి లక్షల స్కీము మంజూరు చేయడమే కాకుండా అది అయ్యేలోగా లారీలమీద బ్రాక్డ్లమీద నీరు సరఫరా చేసిన విషయము తెలిసినదే. అందువల్ల ప్రభుత్వం తప్పకుండా జాగ్రత్తవహించి కొరత లేకుండా తాత్కాలికంగా గాని శాశ్వతంగా గాని అన్నివిధాలా చర్యలు గై కొంటుందని తమద్వారా సభవారికి నేను ప్రభుత్వపక్షాన హామీ ఇస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ ఒకసారి వెళ్ళి చూస్తారా?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య నేను ఇటీవలనే వెళ్లాను. తమరు కూడా రావలసి ఉండే. ఆ రోజు రాలేకపోయారు మార్చి మూడవతారీఖున స్టేడియం పునాది వేసిన సందర్భంలో అక్కడ మాజీపురపాలక సంఘాధ్యక్షులు దక్షిణామూర్తి గారిని చలవతిరావుగారిని కలిశాము. కమిషనరుతో మాటలాడుకున్నాం. ఈ సందర్భంలో తమరు చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకం చేసుకుని యిదంతా విచేయాలని మాటలాడుకున్నాం ఇదివరకే మనవిచేసినట్లు తాత్కాలిక ఏర్పాట్లు కావలస్తే అవిచేస్తాం శాశ్వతంగా పరిష్కారం కోసం అంచనాను వేసుకుని చేస్తాం.

Mr. Speaker : The adjournment motion is disallowed.

re-Holding re-examinations for S. S. L. C. Students at Madanapalli

మిస్టర్ స్పీకర్ శ్రీ రాజగోపాలనాయుడుగారు ఒక adjournment motion ఇచ్చారు. మదనపల్లిలో Students వారి ప్రతిభ అంతా చూపించారని మైక్రోఫోన్స్ పెట్టుకొని answers వ్రాశారని, ఒక ఏడాదిదాక వారందరిని suspend చేశారని, ఈ లోపల మరల examination పెట్టాలని High Court తీర్పు ఇచ్చిందని, ఇంక పెట్టడములేదని ఒక adjournment motion ఇచ్చారు

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి) అధ్యక్షా, మదనపల్లిలో మరల re-examination పెట్టి students అందరినీ పరిక్షలకు పంపించాలని ప్రైవోర్టు డైరెక్టర్ ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది దానికి సంబంధించి ఇంతవరకు decision తీసుకోలేదు. వారికి notice ఇచ్చినట్లు వుంది దానికి వారు reply చేశారు మంత్రిగారు సానుభూతితో పరిశీలనచేసి వెంటనే ఆర్డరు ఇప్పించాలి అని కోరుతున్నాను మరల enquiry చేయాలనే anomaly ఒకటి వుంది, ఇప్పుడు మార్చినెల వచ్చినది. ఇప్పుడు దానిని execute చేసేదానికి వీలులేదు. 'Debarred' అనేమాట వుండడమువల్ల ఉద్యోగాలకు పోవాలన్నా వెళ్లడానికి సాధ్యముకాకుండా వుంది. ప్రైవోర్టు తీర్పు ఆనుసరించి మరల విద్యార్థులు అక్టోబరులో పరిక్షలకు కూర్చోడానికి అవకాశము వుందా లేదా? కాబట్టి ఈ విషయములో మంత్రిగారు వెంటనే నిర్ణయాలు చేయించాలని కోరుతున్నాను సెంటరును తిరుపతికి, చిత్తూరుకు మార్చి వున్నారు ఇప్పటి students చాల ఇబ్బందిపడు తున్నారు దీని మూలముగా ఇక రాబోయే students విషయములో తప్పు పమి వుంది మార్చి అయిపోయినది. అక్టోబరులో అయినా మదనపల్లిలో సెంటరు వచ్చేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్టోబరులో సెంటరు ఇస్తామని చెప్పి, వెంటనే మంత్రిగారు హామీ ఇస్తే సరిపోతుందని అనుకొంటాను

*విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ యస్ బి పి పట్టాభిరామరావు) అధ్యక్షా, ఇప్పుడే నాదృష్టికి వచ్చింది ఈ విషయం. నాకు కొద్దిగా తెలుసు. High court decision వచ్చినట్లు డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్ స్ట్రక్షన్ చెప్పారు. దాన్ని గురించి పరిశీలన చేయిస్తున్నానని చెప్పారు అంతమటుకు నాకు తెలుసు సెంటరు విషయము రాజగోపాల నాయుడుగారు ఇతర మిత్రులు చెప్పారు నేను action తీసుకోనేలోగానే ఇప్పుడు examinations జరుగుతున్నవి ఈ వసంతరావికి సెంటరు రావడానికి వీలులేదు అక్టోబరు విషయము అలోచించమన్నారు. తప్పుకుండా పరిశీలన చేయిస్తాను దానిలో డిపార్టుమెంటుకుకూడ కొంత voice వుంటుంది Examinations conduct చేసేటప్పుడు వారికి వున్న కష్టముఖాలు మనము వినాలి. అక్కడ డిపార్టుమెంటు డెప్యూటీ డైరెక్టరు ఇన్ చార్జిగా వున్నారు ఆయనను కూడ పిలిపించి కనుక్కొని విద్యార్థులకు సౌకర్యముగా వుండేటట్లు చేయడమే ప్రభుత్వముయొక్క ఆశయము అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు. ఈ అవినీతి ఇంత హెచ్చుగా వున్నప్పుడు మనము అరికట్టకపోతే విద్యార్థులకే నష్టము.

*re : Giving protection to tenants
affected by the judgement of the High
Court invalidating the Hyderabad
Tenancy Act, 1956*

మిస్టర్ స్పీకర్ ఆ విద్యార్థులను suspend చేశారు. ఇకపై న కొత్త విద్యార్థులు వస్తున్నారు. కాబట్టి అక్కడ సెంటరు పెట్టాలని అంటున్నారు

శ్రీ యస్ బి పి పట్టాభిరామరావు : నానుభూతితో పరిశీలన చేయిస్తాను ఒక విషయముకూడ ఆలోచించాలి కాపీ ఒక్కటే కాదు నాకు తెలిసినంతవరకు supervise చేసే ఉపాధ్యాయులనుకూడ కొట్టారు Local people వారి సహాయానికికూడ రారు మైక్నుపెట్టి announce చేశారు. పోలీసువారు అక్కడ వున్నట్లు కనుపించదు. ఈ పరిస్థితులలో పరీక్షలు జరిగితే ఎట్లా అధ్యక్షా, అది spread అయితే చిక్కినచోట్ల మేము control చేయలేము అని D P I అంటున్నారు

మిస్టర్ స్పీకర్ ఇదివరకు తీసుకొన్న action ను ఎవరు object చేయడంలేదు

శ్రీ యస్ బి పి. పట్టాభిరామరావు . చిత్తము, అందుచేత పరిశీలన చేయించి సాధ్యమయినంతవరకు సహాయము చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాను కాని ఇది promise గా మాత్రం తీసుకోవద్దని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker The adjournment motion is disallowed.

*re : Giving protection to tenants affected by the
Judgment of the High Court invalidating the
Hyderabad Tenancy Act*

Mr. Speaker : "The Hyderabad Tenancy Act has been invalidated by the Andhra Pradesh High Court because it did not receive the assent of the President"

అసేదాచిక్రింద శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు శ్రీ ఎల్లారెడ్డిగారు శ్రీమతి పి కమలాదేవిగారు adjournment motion ఇచ్చారు.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి (ఆలేరు) : అధ్యక్షా, ప్రైదరాబాద్ వ్యవసాయ భూములకు సంబంధించిన చట్టము ప్రదేశ్ ప్రైకోర్టు తీర్పు ఏదయితే ఇచ్చినదో చెల్ల నేరదని దాన్నిగురించి తెలంగాణాలో చాల తీవ్రపరిస్థితి ఏర్పడుతోంది అప్పుడే 10 రోజులు అయిపోతోంది గవర్నమెంటు దానిమీద చర్య తీసుకోలేదు. 38 (c) క్రింద వరంగల్లుజిల్లా ములుగు తాలూకాలోను, ఖమ్మంమెట్టు జిల్లాలోను అది అమలులో వుంది. కొందరికి పట్టాలు అయినవి, కొంతమందికి పట్టాలు కాలేదు కొన్ని కేసులు కోర్టులలో వున్నవి. ప్రైకోర్టు తీర్పువల్ల

*Adjournment Motion
re Giving protection to tenants
affected by the judgement of the High
Court invalidating the Hyderabad
Tenancy Act, 1956*

తెలంగాణా మొత్తములో కౌలుదారులకు రక్షణ అనేది లేకుండా పోయింది కలెక్టర్లకు ఆర్డర్లు ఇచ్చాము అని మంత్రిగారు చెప్పారు దానినుంచి ఏమీ లాభము కలుగదు కౌలుదారీచట్టము చేసే సందర్భములోనే ఎంతోమంది రైతులు జేదఖలు అయ్యారు రక్షిత కౌలుదారులుగా నమోదు అయినవారికి కూడ రక్షణ లేకుండాపోతోంది హైకోర్టు తీర్పువల్ల ఇప్పుడు అసెంబ్లీ సమావేశములో వున్నది కాబట్టి ఆర్డి నెన్సు తెచ్చేదానికి వీలులేదు. ప్రభుత్వము తలుచుకొంటే 2 రోజులలో ఏదయినా చేయగలదు కాన్సిల్ 28, 29 ఫేబ్రలరీ సమావేశ మవుతుంది. దీనిలో ఎవ్వరికి జేదాఖిప్రాయాలు లేవు కాబట్టి ఒకరోజు సాయంత్రమునా కూర్చోని pass చేయించే అవకాశము వుంది ఈ నెలాఖరుకు ప్రెసిడెంటు ఆమోదము తెప్పించవచ్చు. రెండు ప్రాంతాలకు కలిసి ఒకే ఆక్టును తీసుకొని వస్తున్నామని చెప్పారు. దానిమూలముగా దీనిని జాగుచేయకూడదు దాన్ని గురించి వేచివున్నట్లయితే తెలంగాణాలో తీవ్రపరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వము వెంటనే చర్యలు తీసుకొని కొత్త ఆక్టును pass చేయాలని కోరుతున్నాను

*ఉపముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి) హైదరాబాదు కౌలుదారీ వ్యవసాయ భూములచట్టము ప్రెసిడెంటు అనుమతి పొందలేదనే కారణముచే అది న్యాయసమ్మతమైన చట్టముకాదని ఆండ్రప్రదేశ్ హైకోర్టుచేసిన తీర్పు గవర్నమెంటు దృష్టిలోవుంది సదరుతీర్పు ప్రభుత్వానికి ఇంతవరకు అందలేదు. సత్రికా ప్రకటనలనుబట్టి వెంటనే ఈచట్టము రద్దు చేయుటవల్ల ఏర్పడేపరిస్థితిని ఎదుర్కోవడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలు ప్రభుత్వము తీసుకొంటూనే వుంది తక్షణము ఏర్పడేపరిస్థితి ముఖ్యముగా భూస్వాములు 'law' ను చేతుల్లోకి తీసుకొని కౌలుదారులను భూములనుంచి తొలగించెదరని భావించి ఈవిధముగా తొలగించ బడకుండా వుండుటకు జి. ఎ. డి. మెమోరాండం నం 7294-57/12 తేది 17-11-1958 ప్రకారం గట్టిగా అమలు జరుపుటకు జి. ఎ. డి. నుంచి రెవెన్యూపోలీసు ఉద్యోగులకు ఆర్డర్లు జారీ అయినవి పై మెమోరాండం ప్రకారం భూమినుంచి తొలగించేకొరకు సంఘర్షణ ప్రారంభమయిన తక్షణమే రెవెన్యూ రికార్డులో భూమి ఎవరి స్వాధీనములో వున్నట్లు వుండునో వారిని తొలగించ కుండ కాపాడుబాధ్యత పోలీసుమీద వుంచబడింది అప్పటి ఆర్డరులో ఉద్యోగుల నిర్లక్ష్యమువల్ల ఏ కౌలుదారు తొలగించబడినా దానికి సంబంధించిన ఉద్యోగిపై కఠినచర్య తీసుకోబడునని హెచ్చరించబడింది. కౌలుదారీ చట్టము రద్దువల్ల ఏర్పడే ఇతర పరిస్థితులను గురించి సమగ్రముగా ఆలోచించి Law Department నుంచి కూడ సలహాతీసుకొని ఈక్రింద చూపబడిన

రెండు విధానములలో ఒక విధానము అవలంబించుట అవసరమని తాత్కాలిక ముగా నిశ్చయించబడింది ప్రెసిడెంటుగారి అనుమతిపొంది ఒక బిల్లు ప్రవేశ పెట్టి రద్దుకాబడిన చట్టము లేక అట్టి చట్టముక్రింద జరిగిన చర్యలన్నీ చట్టబద్ధమని అసెంబ్లీ అంగీకారం పొందుట రెండవది ప్రస్తుతము జాయింటు సెలక్షన్ కమిటీలో పున్న యెనన్ బిల్లులో రద్దుకాబడిన యెలదారీ చట్టముక్రింద జరుపబడిన చర్యలు చట్టబద్ధములని ఒక సెక్షను హెచ్చించి అట్టి బిల్లును టెబల్లో అసెంబ్లీలో ప్రవేశ పెట్టి చట్టముగావించుట.

ఈ రెండింటికీకూడా ప్రెసిడెంట్ అంగీకారం అవసరమే దానికి కొంత సమయం పట్టును. ఈ సెక్షన్ లో ఏది చేయుటకు వీలులేదు కనుక ఈ సెక్షన్ అయిన తరువాత రద్దు కాబడిన చట్టం అమలులో వుండుటకు తాత్కాలికంగా ప్రెసిడెంటుగారు ఆర్డినెన్సు జారీ చేయుట ఈ రెండు విధానాలలో ఏ ఒక విధానమును అవలంబించినా వచ్చే సెషన్ లో చట్టం కావింపబడవలసి యుండును. ప్రాక్టోర్లు తీర్పుకాపీ అందిన వెంటనే కాబినెట్ లో ఆలోచించి తుది నిర్ణయించేసి దాని ప్రకారం అమలు జరిపి కౌలుదార్లకు ఏవిధమైన నష్టం లేకుండా చేయ బడును. యెలదార్లను భూమి నుండి తొలగించే విషయం తప్ప కోర్టుకు పోకుండా ప్రస్తుతం వారికి ఏవిధమైన నష్టం కల్గించే వీలులేదు కోర్టు ద్వారా కౌలుదారుకు నష్టం కల్గకుండా వుండటం కొరకు కొంత సమయం అవసరం, అంతలో వైవిధ్యంగా చట్టంచేసి కౌలుదారుకు ఏవిధమైన నష్టం కల్గించకుండా రక్షణ కల్పించబడును

*శ్రీ పిల్లమట్టి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) పీఠిలో ఒక చిన్న విషయం వుంది పోలీసువార్కి ఉత్తర్వులు సంపించాము అన్నారు పోలీసువారు ఇట్టి గల్ గానే act చేయవలసి వుంటుంది కనుక రెవిన్యూ మంత్రిగారు తెనెన్సీ చట్టమును ఆధారం చేసుకొని రక్షణ ఇవ్వాలి

మిస్టర్ స్పీకర్ లాండ్ లాడ్స్ వెళ్ళి భూములను స్వాధీన పర్చుకొన టానికి వీలులేకుండా పోలీసులు అడ్డుపడతారు. Police offices are necessary and revenue officers are necessary. ఇద్దరికీ మంత్రిగారిచ్చిన orders బాగున్నాయి వీలైనంత త్వరలో ఆర్డినెన్స్, బిల్లో ఏదో ఒకటి వస్తుంది

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Report of the Anantharamakrishnan Committee

*Sri S. B. P. Pattabhi Rama Rao : Sir, I beg to lay on the Table of the House a copy of the Report of Anantha Ramakrishna Committee constituted by the

Government of Andhra Pradesh to go into the Corporation working together with the note of the Chairman thereon.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table

(Pause)

మిస్టర్ స్పీకర్ : వచ్చే సమావేశంలో డిస్కస్ చేద్దాము

*శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : బడ్జెటు ఎస్టిమేటుకూడా పంపిస్తే వాటినికూడా study చేయడానికి వీలుంటుంది.

Mr. Speaker : The Government has been good enough to give me a copy in advance.

దీనిలో చాలా విషయాలు వున్నాయి. స్టాక్స్ బుక్స్ లో ఏమి ఉన్నాయో ఇవ్వలేదు. బడ్జెటు ఇవ్వటంలేదని, ఎక్స్ ట్రాంజెంట్ జనరల్ గార్మి replies ఆలస్యంగా ఇస్తున్నారనే విషయాలు చాలా వున్నాయి. దీనిలో ఇన్ ఫర్మేషన్ లాంటి చాలా వున్నాయి. You will be surprised to read through this and you will be glad that you are getting the report

అయినా గవర్నమెంటు నెర్వెస్ నెస్ ఫీలు కాకుండా దీనిని బల్లమీద పెట్టినందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. I am extremely glad that the Government has taken that decision

BUSINESS OF THE HOUSE

*శ్రీ సంజారి శ్రీనివాసరావు (తాడేపల్లిగూడెం-రిజర్వుడ్) : అధ్యక్షా ! లాండ్ ఎస్టేట్ మెంట్ పాలిసీపై తమరు ఉదారంగా సమయం ఇచ్చారు. కాని ఆచరణ తమరి సమక్షంలో జరగాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గవర్నమెంట్ ఒప్పుకొంటే రేపు ఉదయం పెట్టుకొందాము

శ్రీ డి సంజీవయ్య : ఆదివారం చాలా వనులు వున్నాయి. ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ కు సంబంధించి డిస్కంపెన్స్ పెట్టుకొన్నాము. విశాఖపట్టణం నుండి ఆఫీసర్లు వచ్చారు. సోషల్ వెల్ ఫేర్ మినిస్టర్ గారు, ఆర్థిక మంత్రిగారు, నేను రెవిన్యూ బోర్డు మెంబర్స్ ఆ meeting కు attend కావలసి ఉంది. ఆ meeting ఉదయం 9 నుండి 12 వరకు ఉంది. ఇవాళ సాయంత్రం పెడితే మాకు అశ్యంతరంలేదు.

*శ్రీ టి. జియ్యోర్దాన్ (ఓంగోల్-రిజర్వుడ్) : ఇవాళ శ్రీరామనవమి. మధ్యాహ్నం రాలేము. 27 వ తేదీ ఉదయం పెట్టండి, తమరు వుండే సమయం లోనే పెట్టండి.

*పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు). మీరు ఎప్పుడు పెట్టినా నాకు అభ్యంతరంలేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ 27 వ తేదీ ఉదయం questions అయిన తరువాత 9.30 నుండి 11-30 వరకు జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజు నా డిమాండ్పై సాయంత్రం సమాధానం ఇచ్చినా voting మాత్రం morning నే పెట్టింది Evening అయితే కోరం కూడా వుండటంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 27 వ తేదీన చర్చ పూర్తిచేసి 28 వ తేదీన రాగానే Voting పెడతాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Rules made under the Andhra Pradesh (Telangana area) Gram Panchayats Act, 1956

*Sri S. B. P. Pattabhirama Rao On behalf of the Minister for Planning, I beg to lay on the Table of the House, under Sub-section (1) of Section 126 of the Andhra Pradesh (Telangana area) Gram Panchayats Act, 1956 copies of the following rules :

1. The rules made in exercise of the powers conferred by Clause XXVII of Sub-section (4) of Section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules supplement to Part I dated the 22nd December 1960

2. The rules made in exercise of the powers conferred by Clause (xxiii) of Sub-section (4) of Section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part I dated 29th December, 1960.

3. The rules made in exercise of the powers conferred by Clause (xxii) of Section (4) of Section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part I dated 22nd December 1960.

**ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)
FOR 1961-62. VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS**

DEMAND No. IX—Irrigation - Rs. 6,56,49,100

*DEMAND No. XXXIX—Capital Outlay on
Irrigation - Rs. 6,74,03,300*

*DEMAND No. XLIII—Capital Outlay on
Multipurpose River Schemes - Rs 9,47,37,000*

Sri A. Satyanarayana Raju : I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,56,49,100 under Demand IX-Irrigation ”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 6,74,03,300 under Demand No. XXXIX - Capital Outlay on Irrigation.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 9,47,37,000 under Demand No. XLIII - Capital Outlay on Multipurpose River Schemes.”

Mr. Speaker : Motions moved

DEMAND No. IX—Irrigation - Rs. 6,56,49,100

Sri P Rajagopal Naidu : Sir, I beg to move : .

To reduce the allotment of Rs. 6,56 49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(For not taking an irrigation work near Chakkara-
palli, Gundapalli village, Chittoor Taluk, Chittoor
District.)

To reduce the allotment of Rs 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(For not completing Nagarjunasagar I stage dur-
ing II Plan period and for not taking the II stage of the
above project during III Plan period)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(For not adjusting the economy measures in
implementing irrigation works)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri S. Vemayya : Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(లేబరు కంట్రాక్టు సొసైటీలకు కంట్రాక్టు పనులు విరివిగా ఇవ్వక
లేనిపోని పేచీలను పెడుతూ సొసైటీలకు బడులు వ్యక్తులకే పనులు ఇచ్చు
చున్న ప్రభుత్వ విధానమును ఏమర్పించుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా నెల్లూరు తాలూకా యాడూరు గ్రామము చెరువులోని
కనేక సంవత్సరాలుగా నాగుచేయుచున్న ఆశ్మేషణ లేని చెరువుతట్టు భూమిని
నాగుచేయు పేదలకు మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా కోడూరు గ్రామ చెరువు తట్టులో
ఆశ్మేషణ లేని భూమిని, పేదలకు ఇప్పించమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా నువలిపాలెం చెరువును, యెత్తివేసి,
సదరు చెరువుతట్టు భూమిని పేదలకు మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా యాదగూరి గ్రామములో చెరు
వులో తట్టు ఆశ్మేషణలేని భూమిని, చెరువును నుండి విడగొట్టి పేదలకు పంచ
నందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా మాచర్లవారిపాలెం గ్రామ చెరు
వును యెత్తివేసి సదరు భూమిని పేదలకు పంచమని కోరుటకు)

Mr. Speaker : Motions moved :

Sri Beesetty Appa Rao : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(For not taking up execution of Rivada Project
on Sarada River in Vizag District.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(For not executing the work of Jammigadda Channel in Anakapalli Vizag District.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri Ranganath Rao Bollenwar : Sir, I beg to move-

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To criticise the Government's failure to avoid corruption and wastage in the construction of major projects)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(For the failure of the Government in not providing about fifteen crores rupees even in the Third Five Year's Plan for Pochampad Project which is vital for the development of the Telengana region.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government to construct the dam near Rama's village in Adilabad Taluk on Satnali River)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To discuss the failure of the Government in not providing substantial amount for irrigation purposes to the districts which are economically backward and where irrigation facilities are very low.)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri S. Vemayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా పాపిరెడ్డిపాలెను గ్రామ కనకచెరువును ఎత్తువేసి అందు సాగుచేస్తున్న పేదలకు సడరుభూమిని పేదలకు మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా సవుదాములూరు గ్రామ చెరువును ఆ షేషణలేని భూమిని చెరువుతట్టు నుండి తొలగించి సాగుచేయుచున్న పేదలకు మంజూరుచేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా తోటపల్లి గ్రామచెరువు ఆ షేషణలేని భూమిని చెరువు తట్టునుండి తొలగించి సాగుచేస్తున్న పేదలకు మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా బ్రహ్మదేవం గ్రామచెరువు ఆ షేషణలేని భూమిని చెరువుతట్టునుండి తొలగించి సాగుచేయుచున్న పేదలకు మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా మైపాడు గ్రామ ఆ షేషణలేని చెరువు తోతట్టు భూమిని చెరువు తట్టునుంచి మినహాయించి సాగుచేయు బీదలకు పట్టాలు యిప్పించమని కోరుటకు,)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా నెల్లూరు తాలూకా లేజూరు గ్రామ చెరువు ఎత్తివేసి పేదలకు సాగుచేసుకొనుటకు సదరు భూమిని మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs 100

(నెల్లూరుజిల్లా నెల్లూరు తాలూకా పున్నూరు గ్రామం చెరువు ఎత్తివేసి పేదలకు సాగుచేసుకొనుటకు సదరు భూమిని మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా నెల్లూరు తాలూకా పేరూరు గ్రామ చెరువు ఎత్తివేయబడి యున్నది వానిలో సుమారు 100 ఎకరములు భూమి యున్నది. దానిని అక్కడ హరిజనులకు యితర వ్యవసాయ కార్మికులకు మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

**To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100**

(నెల్లూరుజిల్లా కోవూరు తాలూకా అల్లూరు గ్రామంలో (వాద) భూమి 4,000 ఎకరములకు లాభదాయకమైన మురుగునీటి పథకమును అమలు జరుపుటలో జాప్యం జరుగుచున్నందులకు)

**To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100**

(నెల్లూరుజిల్లా కోవూరు తాలూకా దువ్వూరు చెరువులో తట్టు భూములను రాజకీయ శాధితులు, భూమి లేని పేదవారు, భూమిని సాగుచేసికొనుటకు ఏర్పాటు చేయవలసిన కట్ట యంతవరకు పోయించక జాప్యం జరుగుచున్నందులకు)

**To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100**

(నెల్లూరుజిల్లా రావూరు తాలూకా, తోచం గ్రామంలో ఏన్నేరుకు అడ్డంగా ఒక చెరువును ఏర్పాటు చేయుటలో సుమారు 12 సంవత్సరాలుగా జాప్యం జరుగుచున్నందులకు)

**To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100**

(నెల్లూరుజిల్లా అత్తకూరు తాలూకా చేజెర్ల గ్రామం కొత్త కాలువను పూర్తి చేయుటలో గత 10 సంవత్సరాలుగా ఆలస్యం జరుగుచున్నందులకు)

**To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100**

(నెల్లూరుజిల్లా కోవూరు తాలూకా తరుణవాయి చెరువును తొలగించి పేసి సాగుకు పనికివచ్చే సుమారు 800 ఎకరముల భూమిని అచ్చట హరిజన, గిరిజన వెనుకబడిన జాతులకు పట్టాకు పంచిపెట్టమని కోరుటకు)

**To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100**

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా వేగూరు గ్రామం చెరువును ఎత్తి పేసి సదరు చెరువుతట్టు భూమిని సాగుచేయుచున్న పేదలకు పట్టాలకు పంచి పెట్టమని అచ్చట రైతులు పేదలు ఎంతో కాలముగా కోరుతున్నా ప్రభుత్వం జాప్యం చేయుచున్నందులకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవ్వూరు తాలూకా, బీరగుంట గ్రామ చెరువును ఎత్తి
వేసి సదరు భూమిని సాగుచేయు పేదలకు పట్టా మంజూరు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లాలో సాగుబడి చేసికొనుటకుగాను ఎత్తివేయ వలసిన
చెరువులను జి ఒ నం. 3819 తేదీ 25-9-1950 మేరకు యిప్పటివరకు సమగ్ర
మైన పరిశీలనచేసి ఎత్తివేయవలసిన చెరువులను ఎత్తివేసి, సదరు భూములను
పేదలకు మంజూరు చేయనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా గూడూరు తాలూకా పురిటిపాలెం గ్రామ హరిజనులకు
గత 18 సంవత్సరాలుగా సుమారు 50 ఎకరములకు నీటి వనరులు కలిగించు
టలో జాప్యము జరుగుచున్నందులకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవ్వూరు తాలూకా ఇందువూరు గ్రామ చెరువు లోతట్టు
భూమిని సుమారు 16 సంవత్సరములుగా సాగుచేయు పేదలకు నిరర్థకమైన
ఆశ్లేపణలుచేయు భూస్వాములకు అర్జీలను ఖాతరుజేయక సదరు భూమిని
(సాగుదారులకు) పంచుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా కోవ్వూరు తాలూకా వావిళ్ళ గ్రామ చెరువును పూర్తిగా
ఎత్తివేయమని కోరుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా, పాపిరెడ్డిపాలెం గ్రామ చెరువును
ఎత్తివేసి సదరు చెరువు తట్టు భూమిని పేదలకు పంచిపెట్టమని కోరుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా సోమరాజుపల్లి చెరువులో తట్టు
భూములను, చెరువును ఎత్తివేసి భూములను పేదలకు పట్టాలకు మంజూరు
చేయుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా, కుడితిపాలెం గ్రామం చెరువుపై తట్టు ఆశేపణ అయిన భూమిని సాగుచేయుటకు పేదలకు పట్టాకు మంజూరు చేయమని కోరుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా, గంగపట్నం గ్రామం చెరువు తట్టు ఆశేపణలేని భాగం ప్రస్తుతము సాగుచేయుచున్న పేదలకు పట్టా మంజూరు చేయమని కోరుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా, చినచెరుకూరు గ్రామం చెరువును ఎత్తివేసి, సదరు చెరువు తట్టు భూమిని పేదలకు పంచిపెట్టమని కోరుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56 49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, కావలి తాలూకా జువ్వలదిన్నె మజరా, చెన్నరాయని హరిననులకు సుమారు 200 ఎకరములు మాగాణికి పనికివచ్చు మురుగునీటి పథకమునకు మంజూరు చేయుటలో గత 30 సంవత్సరాలుగా జాప్యము జరుగుచున్నందులకు కనీసం యిప్పటికైనా పూర్తిచేయుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, పెన్నానది మీద వున్న పట్టర్లు ఎత్తువెంచి సముద్రమునకు నీరు వృధా పోనీయకుండా చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లా, కోవూరు తాలూకా, కనిగిరి రిజర్వాయరు సప్లయ కాలమును సదరు రిజర్వాయరు తూములు రీమోడల్ చేయు విషయముపై ప్రభుత్వము ఎన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికీ దానిని గూర్చి తక్షణ చర్యలు తీసుకొనుటలో జాప్యము చేయుచున్నందుకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, పురిణిచెరువులో ప్రస్తుతం సాగుచేయుచున్న చెరువుతట్టు భూమిని చెరువునుండి మినహాయించి, సాగుదార్లు అయిన పేదలకు సదరు భూమిని మంజూరుచేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, కోపూరు తాలూకా కోపూరు గ్రామచెరువు లోతట్టు ఆశేవణలేని భూమి చెరువునుండి మినహాయించి సదరు భూమిని సాగుచేయు పేదలకు యివ్వమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుతాలూకా పెనుబర్తి గ్రామ ఊటచెరువును ఎత్తివేసి పదరు భూమిని సాగుచేయుచున్న పేదలకు పట్టాలు యివ్వమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా మాడరాజు గూడూరు చెరువును ఎత్తివేసి భూమిని వ్యవసాయ కార్మికులకు మంజూరుచేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకా కోడూరుపాడు గ్రామహరిజనులకు యిండ్ల స్థలము ఇచ్చుటలో జాప్యము జరుగుచున్నందుకు గాను)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri N. Venkayya : Sir I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(బకింగుహోము కాలువ లోతుచేసి ఓడలు నడచు అవకాశము యిస్తామని ద్వితీయ ప్రధానిక కాలములో చేర్చియు యింతవరకు లోతుచేయు కార్యక్రమం ప్రారంభించనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(విజయవాడ-మద్రాసు కాలువ ఓడ వ్యాపారమునకు ప్రాముఖ్యమిచ్చి వృద్ధి చేయనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(జమీందారీ ప్రాంతములో మేజరు ఇరిగేషన్ చెరువులకు ఆయకట్టు నిర్ణయించనందుకు చెరువులను అభివృద్ధి చేయనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(అధికవర్షములకు చెరువులుతెగి వరదలు రాకుండుటకు అలుగు కట్టలు ధృఢమయిన విధముగ అభివృద్ధి చేయనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(చెరువుల మరమ్మత్తుకు చాల తక్కువ మొత్తం కేటాయించినందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(చెరువుల మరమ్మత్తు చెరువుల నీటిపన్ను మీద వచ్చు ఆదాయము కొంత శాతం ప్రత్యేక నిధిగా ఏర్పాటు చేయనందుకు)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri S. Vemayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, పొదిలి తాలూకా మేకలేగు ప్రాజెక్టు ముక్కుపాపయ్య చెరువు, అల్లూరు చెరువు ఎస్టిమేట్లు 1956 నుండి తయారు చేస్తున్నప్పటికీ ఇంత వరకు ఎస్టిమేట్లు వేయడంకూడ పూర్తి కానందుకూ, చెప్పనలవికానంత విలంబన జరుగుతున్నందుకూ.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా పొదిలి తాలూకా రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో మంజూరు కాబడిన ముక్కుపాపయ్య చెరువు, బచ్చలకూరపాడు కరుగోరు పాలెం చెరువులు చేర్చబడి ఉన్నప్పటికీ వాటిని ఆ ప్రణాళికా కాలంలో పూర్తి చేయనందుకు.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా మెట్టప్రాంతమయిన పొదిలి తాలూకాలో గత 5, 6 సంవత్సరముల నుండి ఎలాంటి క్రొత్త నీటిపారుదల పథకాలను అమలు జరప నందుకు.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,000 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా వాదిలి తాలూకా ఒడ్డిమడుగు దగ్గర మూసి ప్రాజెక్టు
1958 సెప్టెంబరులో ముంజూరై నప్పటికీ సదరు పథకము ఇంతవరకు అమలు
జరుపబడనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(గుంటూరుజిల్లా పల్నాడు తాలూకా సాగులేరు నదిపై గల శంకరపురం
కత్తెను చెంచి బ్రతుపాలెం గ్రామ భూములకు నీరు సప్లయ చేయుటకు
పూనుకొననందుకు.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(గుంటూరుజిల్లా, పల్నాడు తాలూకా నడికూడెళివారు ఇంకెండ్లగ్రామం
వద్ద కలనవాగుకు దాంను నిర్మించి రైతులకు నీరు సప్లయ చేయనందులకు)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move :

to reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To impress upon the Government to start the
Pochampad Project in the first year of 3rd Plan.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri Dodda Narsayya : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(హుజూరునగరు తాలూకాలో వేములూరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరిగి
మూడు సంవత్సరములైనప్పటికీ కుడికాలువ నిర్మాణం ఇంతవరకు నిర్ధారణ
చేయబానుకొననందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(వేములూరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ద్వారా ఎ. 3000 మెట్టను మాగాణి
లోకి (ఆయకట్టుకు) మార్చుటకు ఉద్దేశించి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తి అయ్యి

మూడు సంవత్సరాలైనా ఇంతవరకు 1500 ఎకరాలు కూడా ఆయకట్టుగా మార్చనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(వేములూరు ప్రాజెక్టుకింద రెండవ పంటసాగు నీరు యివ్వడంలో తపా శీలుదారు. ఆయకట్టు రైతులు, తెబంది కమిటీ అభిప్రాయాలను కూడా నీటి పారుదల శాఖవారు అడ్డుతగలడం గురించి)

Mr. Speaker : Motions moved.

Smt. A. Kamala Devi : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(మూసప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఏడుసంవత్సరాల తర్వాత ఇంకను పూర్తి కానందున)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(ఆంధ్రదేశంలో నదీజలాల వినియోగానికి బృహత్పథకాన్ని ప్రభుత్వం ఇంకను తయారు చేయనందున)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడి నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచినప్పటికీ తెలంగాణాకు జీవనాధారం గల పోచంపాడు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం యిప్పటికీ ఆరంభించనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(సూర్యాపేట తాలూకాలో ముకుందాపురం మామిండ్లపడవ మధ్య స్థానిక ఇంజనీర్లు సూచించిన అనకట్ట పథకాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించనందుకు)

Mr. Speaker: Motions moved.

Sri K. Ramachandra Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మైనరు ఇరిగేషను మరమత్తులు చేయుటలో ప్రభుత్వ అవజయం పొందుతున్నందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నల్లగొండజిల్లాలో రామన్న పేట తాలూకా మాసాంపల్లి చెరువు గండి
మరమ్మత్తుకు తోన ప్రైదరాబాదు ప్రభుత్వం మంజూరుచేసినా నేటికి ఆపని
ప్రభుత్వం ప్రారంభించనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నల్లగొండజిల్లా రామన్న పేట తాలూకాలో భమలింగం ఆనకట్టను
మరమ్మత్తుచేసి వలిగొండచెరువును విడిపెలువర్తి, ఆరూరువరకు సర్వేగూడచేసి
5 సంవత్సరములు అయినా యింతవరకు పని ప్రారంభించనందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

నల్లగొండజిల్లా రామన్న పేట తాలూకాలో ఎన్నారంచెరువు గండి మర
మ్మత్తు చేయుటకు సర్వేచేసి మంజూరి అయిన యీ సంవత్సరంకూడ పని
ప్రారంభించనందులకు)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri S. V. K. Prasad . Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(For the failure of Government to take up the
repairs needed for the lakes and their channels in
Warangal district.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To discuss the failure of Government to take up
the repairs to the irrigation Channels of Ramappa and
Laknavaram tanks.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To discuss the delay caused in taking up the
construction of Anicut on Palair near Aripirala, Maha-
boobabad, Warangal district.)

నుండి 188 మైలువరకు వున్న కాలువను లోతు వెడల్పు చేయించి పడవలు త్రిప్పుకునేవారి యిబ్బంది తీర్చమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలుతాలూకా బకింగ్ హాం కెనాల్ లో 169 మైలు నుంచి 176 మైలువరకు ఎక్కువ మెరకలు కాలువలో వున్నందున పడవలు త్రిప్పుకునే వారలకు భోజనము జరగక నానా యిబ్బంది పడుచున్నాము కావున కాలువను లోతుచేయించి పడవలు సౌకర్యముగా తిరిగి యేర్పాటు చేయమని కోరుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా కొత్తపల్లి కారుగుంట, భద్రకా గుల్ల, రాచర్లపాడు, తడకబూరు, చవపులైడు, ఊచగుంటపాలెం, నార్లు అమలూరు, నార్లు మోపూరు మొదలగు నాన్-డెల్టా గ్రామాల చెరువులకు నీరునింపు దగదత్తి కాల్య ఎక్స్ ప్లెటన్ షన్ స్కీమును యింతవరకు ప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేయనందులకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(కావలి కెనాల్ స్కీముకు మూడవ ప్రణాళికలో 15 లక్షలు మాత్రం కేటాయించినట్లు చూపించి 1961-62 బడ్జెటులో ఏమాత్రం కేటాయించక యీ స్కీము విషయమై ప్రభుత్వం అవలంబించు అనుమానాస్పద వైఖరికి అనమ్మతి తెలుపుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(కనుపూరు కాల్య స్కీముకు మూడవ ప్రణాళికలో 50 లక్షలు కేటాయించిగూడ అందు కనుగుణ్యంగా 1961-62 బడ్జెటులో తగినంత యీస్కీముకు కేటాయించని ప్రభుత్వ చర్యకు అనమ్మతి తెలుపుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(బంజరు భూములకు నీటిపారుదల సౌకర్యాలను కలుగచేయమని పేదలందరూ కోరుతున్నప్పటికి ప్రభుత్వము ఇరిగేషన్ రూల్సు మార్చి బంజరు సాగుదార్లకు నీటి వసతులు కలుగచేయనందుకు)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri S. V. K. Prasad : I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(for the delay even in surveying the various
MOTS under Ramappa lake.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To discuss the delay in releasing water for
second crop under Ramappa, Laknavaram lakes, thus
causing great loss to Ryots.)

— To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To discuss the need for linking up the overflow
water for Chalivagu project with the Bhagirthpet tank
in Parkal taluk, Warangal district for improving the
irrigation under Ghanpur tank.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To discuss the need for expediting the Chalivagu
Project to complete it in the first 2 years of III Plan.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To point out the need for taking up the restora-
tion of Maredumaku tank near Eturnagaram, Mulug
taluk, Warangal district.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To point out the need for immediately construct-
ing a Reservoir near Rajupet (Mulug taluk) across the
Togu for developing irrigation for Tribals.)

To reduce the allotment of Rs. 6,56,49,100 for
Irrigation by Rs. 100

(To point out the need for constructing Mots for
Togus at Sivapuram and Gopupalli in the Tribal area
of Mulug taluk, Warangal district.)

నెత్తిన ఒక విషయంపై యీ సందర్భంలో నేను కల్పించుకొని ఏ మాటచెప్పకపోతే అనర్థకం ఉన్నదని కల్పించుకొంటున్నాను నీటి పారుదల సమస్యమీద మాట్లాడుతున్నాను గనుక 1951 సంవత్సరపు ఒప్పందం తిరగతోడటానికి, లేక పునఃపరిశీలన చేయటానికి లేక వాటి విషయంలో రాజీలు పడటానికి మన ఆంధ్రప్రభుత్వం రాజీలు చేసుకొన్నది, లేక చేసుకొంటున్నది అనే భావన అవతల బొంబాయిలో జరిగినటువంటి సమావేశాలవల్ల అలాంటి అభిప్రాయాలను కలగజేసే news-item బాధ్యతగల పత్రికలో పడింది అని వారు ఉదహరించినప్పుడు నేను మౌనంగా కూర్చుంటే యితరసభ్యులు కూడ అదే అభిప్రాయం కలిగించటం, దానినిగురించి చర్చలు సాగడం జరుగుతుంది, దానివల్ల ప్రమాదం ఉన్నది కనుక నేను కలుగజేసుకోవలసి వచ్చింది 1951 అగ్రిమెంటు మీద సుదీర్ఘంగా చర్చలు చేశాము. మనం ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానం చేసుకొన్నాము. ఒకనోటు గౌ. సభ్యులందరికీ నేను అందజేశాను. అంతేగాక మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ను represent చేస్తున్న పార్లమెంటు సభ్యులందరికీ స్వపక్ష, విపక్ష భేదములేకుండ అందరిని confidence లోకి తీసుకొని సప్లయ చేశాము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపవలసిన information కొంత పంపాము; యింకా పంపిస్తున్నాము. అనాడు ఉన్న పరిస్థితే యీనాడు ఉన్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం దృక్పథంలో ఎలాంటి మార్పులేదు. శాసనసభ ఏకగ్రీవంగా చేసిన తీర్మానం యొక్క స్పిరిట్ కు గాని అక్షరానికిగాని ఏ విధమైన మార్పు జరిగే ఘట్టాలు ఏమీ జరగలేదని, అట్లాంటి ఉద్దేశం ఏ మాత్రంలేదని యీ సందర్భంలో నేను తెలియజేస్తే దానిపైన సభ్యులు మాట్లాడవచ్చును. పత్రికలలో వచ్చే విషయాలను గురించి ఒకసంగతి చెప్పాలి. 'Times of India' పత్రిక అనేక సందర్భాలలో ఏ ఏ విధంగా publish చేసినది, బొంబాయి ప్రభుత్వము యొక్క stand ను ఏ విధంగా సమర్థిస్తున్నది, తెలుసు. News-items లో editorial columns లో, comments లో ఆ ప్రభుత్వం యొక్క stand ను సమర్థిస్తూ రాస్తున్నది. అంతమాత్రంచేత గౌరవసభ్యులు పత్రికలలో వచ్చిన వార్తలను దృష్టిలో పెట్టుకొని తమ దృక్పథంలో ఏ విధమైనమార్పు తెచ్చుకోవలసిన అవసరంలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో, ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి ఏ విధమైన అన్యాయం జరగకుండుయిదివరకు ఉన్న agreement spirit కు ఏ మాత్రం భంగం లేకుండా వ్యవహరిస్తుందనీ దీనిలో ఏమాత్రం మార్పులేదనే విషయం తమద్వారా హాసుకు యీ సందర్భములో నేను తెలియజేయుట మంచిదని అనుకొన్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి : ఈ విషయమై మంత్రిగారు వివరించారు. ఈ హౌస్ ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేసిన తీర్మానం ఉన్నది. దానివెనక ఆంధ్రప్రజానీకం నిలబడియున్నదని భావించాలి. బాధ్యతగల మంత్రిగారు ఆ విధంగా చెప్పారని

పత్రికలలో వచ్చినది తేలికగా తోసివేయకూడదు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన ప్రకారం అదే పట్టుదలతో ప్రభుత్వము ఉండాలని ఆ stand ను మా పార్టీ కూడ బలపరుస్తుందని, ఒక్క అంగుళము కూడా వెనక్కు పోకుండా ప్రభుత్వము వ్యవహరించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోచంపాడు ప్రాజెక్టును సాధించటములో కూడ మా పార్టీ సహకరిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను ఈ ప్రాజెక్టు కొరకు మూడవ ప్రణాళికలో నాలుగుకోట్ల రూపాయలు మాత్రం కేటాయించటము జరిగింది అయితే యీ నాలుగు కోట్ల రూపాయలతో ఎంతవరకు పని సాగుతుందనేది సందేహముగా ఉన్నది ఈ విధముగా యిది పూర్తి అయ్యేటప్పటికి చాల పంచవర్ష ప్రణాళికలు కావలసి వచ్చేట్లు ఉన్నది ఈ డబ్బు చాలదు యింకా ఎక్కువ కేటాయించాలని కోరుతున్నాను కనీసము యీ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోవైనా తగినడబ్బును కేటాయించకపోయినందుకు విచారం వెలిబుచ్చుతున్నాను మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 150 వేల మిలియన్ల అడుగుల నీరు ప్రవహిస్తోంది ఇందులో మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో నిర్మించిన ప్రాజెక్టుకు ఎంతభాగం ఉపయోగిస్తున్నారు? ఈ ప్రణాళికలు ప్రారంభించకముందు ఎంతనీరు ఉన్నది? స్పష్టంగా లేదు ఈ ప్రణాళికలు ప్రారంభించిన తరువాత ఎంతనీరు ఉపయోగిస్తున్నాము, యింకా ఎంతనీరు ఉన్నదీ వివరంగా మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. 74 వేల మిలియన్ల అడుగుల నీరు యింకా ఉపయోగించటానికి వీలున్నదని చెబుతున్నాము కోట్లరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ప్రాజెక్టు నిర్మించుకొన్న తరువాత కూడ ఆ నీటిని ఉపయోగించుకొనలేని స్థితిలో ఉన్నాము. ఆ నీటిని ఉపయోగించుకొనలేని స్థితిలో ఉన్నాము ఉదాహరణకు కె. సి కెనాల్ ఉన్నది. దాదాపు అది 1958 లో పూర్తి అయినది 3 లక్షల ఎకరాల భూమి సేవ్యానికి తేవాలని ప్రభుత్వం తలపెట్టింది. కాని అంత భూమి సేవ్యం కావటంలేదు. 1960 డిసెంబరుకు 1 లక్ష 13 వేల ఎకరాల భూమి మాత్రం సేవ్యంలోకి వచ్చిందని చెబుతున్నారు. అనగా దాదాపు సగంకూడ రాలేదు. మిగతాభూమి సేవ్యంలోకి రానికారణం ఏమిటి? Distributing canals తయారు కాక పోవటమా? డిపార్టుమెంటువారి రిపోర్టులో చెప్పారు 'వందలు, వేల, ఎకరాల కమతాలు కొద్దిమంది వ్యక్తుల చేతులలో ఉన్నందువల్ల యీ భూమి సేవ్యానికి రావటం లేదని చెప్పారు. అది యదార్థమని అనిపిస్తోంది ఆ ప్రాజెక్టు క్రింద రావలసిన భూమి అంతా సేవ్యంలోకి రాకపోవుటవల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే నీటితీరువా నష్టమై పోతోంది. లక్షల బన్నుల ఆహారోత్పత్తి చేయాలనుకొన్న ఆశయంకూడ సఫలం కాకుండా పోతోంది

మనము నిర్మించే ప్రాజెక్టుక్రింద భూములను వెంటనే సాగులోకి తీసుకు వచ్చే ప్రయత్నము చేయకపోతే, అందుకు మనం ఖర్చుపెట్టే కోట్లకొలది రూపాయలు వృథాచేసినట్లు అవుతుంది. ఆ ప్రాజెక్టు క్రింది ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగమైన లక్షలాది వ్యవసాయ కూలీలు, పేదరైతులు ఉన్నారు. ఆ భూములు వారికి పంచిపెట్టినట్లయితే మనం ఖర్చుపెట్టిన డబ్బుకు విలువ ఉంటుంది. ఆ ప్రాజెక్టు పలితం మనం పొందగలుగుతాము. ప్రభుత్వానికికూడ నీటితీరువా వస్తుంది. ఆహారకొరత లేకుండా, ఎక్కువపంట పండించే అవకాశం కలుగుతుంది. అక్కడ భూమి అంతా సాగులోకి వస్తుంది. ఆ ప్రాజెక్టుక్రింద భూములను సాగులోకి తేవటానికి అక్కడి రైతాంగానికి ప్రభుత్వం ఆప్పులు ఇవ్వాలి అప్పుడే వారు మెట్టభూములను మాగాణి భూములుగా మార్చటానికి అవకాశం ఉంటుంది అక్కడ రోడ్ సౌకర్యాలు కలిగించాలి. ఇలాంటి సౌకర్యాలు కలుగజేయకపోవటంవల్ల ఆ ప్రాజెక్టులయొక్క ఫలితాలు సత్వరము పొంద లేకుండా ఉన్నాము.

నల్లగొండజిల్లాలోని మూసీప్రాజెక్టు 1954 లో ప్రారంభించబడింది 1956 ఆఖరుకు దానిని పూర్తిచేయాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. దానికి 2 కోట్ల 15 లక్షల రూపాయలు ఖర్చవుతుందని అంచనా వేయబడింది కాని ఆ ప్రాజెక్టు ఇంకా పూర్తికాలేదు, ప్రభుత్వ అంచనా ప్రకారం దానిక్రింద 30 వేల ఎకరాలు సాగులోకి రావలసిఉండగా, ఇప్పటికి ఏడువేల ఎకరాలకు మాత్రమే నీరు ఇచ్చారు. ఆ ప్రాజెక్టు రాదాపు పూర్తిఅయినదని ప్రభుత్వంవారు చెబుతున్నారు గాని, మాకు తెలిసినంతవరకు ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణము పూర్తికాలేదు అక్కడ ప్రైవేట్ షట్టర్స్ యింకా పూర్తికాలేదు ఇప్పుడు పూర్తిఅయిన క్రింది షట్టర్స్ క్రిందఉన్న నీటిపై నా ఉపయోగించుకో లేకపోవటం జరుగుతున్నది. 1958-59 లో 5 వేల ఎకరాలకు నీరు ఇస్తామని ప్రభుత్వం చెప్పి, కేవలం రెండువేల రెండువందల ఎకరాలకు మాత్రమే నీరు ఇవ్వటం జరిగింది ఆ ప్రాజెక్టుక్రింద నీరు పూర్తిగా ఉపయోగించుకోలేకుండా పోతున్నాము. మనం నిర్మించే ప్రాజెక్టులనుండి పూర్తిఫలితాలు పొందటానికి ప్రభుత్వం గట్టిగా ప్రయత్నం చేయవలెనని కోరుతున్నాను

1954-55 లో ఖంగభద్ర దిగువకాలవలో 30 వేల క్యూసెక్కుల నీరు ఇన్నప్పుడు 3576 ఎకరాల భూమిమాత్రమే సేద్యంలోకి వచ్చింది అంటే కేవలం 11.9 పర్సెంట్ నీరుమాత్రమే మనం ఉపయోగించుకో గలిగాము 57-58 లో 27 పర్సెంట్ నీరుమాత్రమే ఉపయోగించుకోగలిగాము మిగతా నీరంతా వృథా అవుతున్నది. మూడవ ప్రణాళికలో కొత్త ప్రాజెక్టులను

నిర్మించే ఆలోచన చేయబడలేదు. ఒకటి, రెండు ప్రణాళికలలో తీసుకొన్న ప్రాజెక్టు, పథకములను మాత్రమే మూడవ ప్రణాళికలో కొనసాగించటానికి నిర్ణయించారు. మూడవ ప్రణాళికలో చెరువుల మగమ్మతు, కుంటల మగమ్మతు మొదలైన చిన్నచిన్న వర్క్స్ మాత్రమే తీసుకోవటం జరుగుతున్నదిగాని, కొత్తివి మేజర్, మిడియమ్ వర్క్స్ తీసుకోవటంలేదు. రాయలసీమకు మైలవేల్ కెనాల్ చాలా ప్రాముఖ్యమైనది అక్కడ ఎప్పుడూ కరువుకాటకాలు సంభవించే సంగతి అందరికీ తెలిసినదే ఆ కెనాల్ ను పూర్తి చేయటానికి రెండవ ప్రణాళికలో 2 కోట్ల 6 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు కాని, 1960 డిశంబరునాటికి 1 కోటి 50 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. మిగతాడబ్బు ఖర్చుపెట్టలేదు. ఈ రెండుమూడు నెలలలో ఖర్చుపెట్టబడుతుందని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పవచ్చును. మూడవ ప్రణాళికలో 7 కోట్ల రూపాయలు దాని కోసము కేటాయించారు. ఆ డబ్బు సరిపోయి దానికొంద ఒక లక్షా, 19 వేల 115 ఎకరాల భూమి సేద్యంలోకి రావలసిఉన్నది అక్కడ కేవలం ప్రజలను సంతృప్తి పర్చటానికి మాత్రమే ప్రభుత్వం కొద్దికొద్దిగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతున్నది ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన ప్రణాళికలను పూర్తిచేసి అవి ప్రజలకు ఉపయోగపడేటట్లు చూడాలి. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు రెండవదశకు కేంద్ర ప్రభుత్వము అంగీకరించలేదని, కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించకపోయినా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ రెండవదశను పూర్తిచేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తుందని తెలుస్తున్నది. మూడవ ప్రణాళికలో దానికొరకు 45 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించటం జరిగింది. ఆ డబ్బుతో మొదటిదశకూడ పూర్తికాదని చెప్పవచ్చును. అటువంటి పరిస్థితులలో దాని రెండవదశ ఎప్పుడు ప్రారంభించబడుతుందో తెలియదు. మూసీప్రాజెక్టు 56 వ సంవత్సరం చివరకు పూర్తిచేస్తామని చెప్పారుగాని, అది ఇంతవరకు పూర్తికాలేదు. జాతీయ ప్రాముఖ్యతగల నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు కేంద్రప్రభుత్వం హెచ్చుడబ్బు ఇచ్చులాగున మన ప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ కు మూడవ ప్రణాళికలో 45 కోట్లు కేటాయిస్తే, ఆప్రాజెక్టు పూర్తి కావటానికి ఎన్ని ప్రణాళికలు అవుతాయో ఆలోచించండి. కాబట్టి మనప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వంపై వత్తిడిచేసి హెచ్చు మొత్తం నాగార్జునసాగర్ కు కేటాయంపజేసి, రెండుదశలు సత్వరంగా పూర్తిచేయటానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. కుడికాలవ పెన్నవరకు తీయాలని ప్లానులోఉన్నది. కాని గుంటూరుజిల్లాలో మూసీవరకు ఆకాల్వ తీయటానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్లు తెలుస్తున్నది. 20 వేల క్యూసెక్కులనీరు పోవటానికి వీలైన టన్నెల్స్ కుబడులు, వదివేల క్యూసెక్కుల నీరుపోయేందుకు వీలైన టన్నెల్స్ మాత్రమే త్రవ్వటం జరుగుతున్నది. రెండుదశలకు ఉపయోగపడే రీతిగా,

ఇప్పుడే 20 వేల క్యూసెక్కులనీరు పోయేందుకు వీలైన టన్నెల్స్ శ్రవ్వాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే, తర్వాత కాలవలో నీళ్లు బందుచేసి, తిరిగి టన్నెల్స్ వెడల్పుచేసేవని మొదలుపెడితే, అనవసరంగా డబ్బు వృథాచేసినట్లు అవుతుంది కాబట్టి ఇప్పుడే 20 వేల క్యూసెక్కుల నీరు పోయేవిధంగా టన్నెల్స్ శ్రవ్వటం మంచిది. లేకపోతే డబ్బు వృథాఅవుతుంది. కాలం వృథాఅవుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మించాలంటే, మాకు సరైన ఎక్స్‌ప్లెంట్, మెషినరీ దొరకటంలేదని, పని ఆగిపోతున్నదని ఇంజనీర్స్ చెబుతున్నారు మనప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వంపై వత్తిడిచేసి, ఆ ప్రాజెక్టు ప్రాముఖ్యతను కేంద్ర ప్రభుత్వంచేత గుర్తింపజేసి. ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తి చేయటానికి తగిన ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు మనప్రభుత్వం చేస్తున్న పని సరిపోదు. ఇంకా ఎక్కువ గట్టిగా పనిచేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

రెండవది, ఈ S. S బ్రిడ్జిలు విషయంలో కాకినాడనుంచి ఇక్కడికి ఒకటి తీసుకువచ్చి కట్టాలనుకుంటున్నారు. అక్కడ ఇదివరకే వాటికొరకు 3, 4 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి మరల దానిని ఇక్కడికి తీసుకువచ్చి, ఇక్కడ దాని నుంచి పని తీసుకుంటున్నట్లు తెలియవచ్చింది. కాని అక్కడ చేసేది ఆపివేసి ఇక్కడ తీసుకువచ్చి పెట్టనందువలన, ఆ వెడల్పు, పొడవు, ఆ set-up లో అలస్థం అవుతుంది రెండవది, ఈ మధ్య పని కుంటుపడుతుంది ఈ ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ముందే ఎందుకు లేదు? ఇదివరకు ఖర్చుపెట్టిన డబ్బు వృథా ఖర్చు అని వారితోటి మనవి చేస్తున్నాను. అయితే, ఈ నీటిపారుదలకొరకు ఇన్నికోట్ల రూపాయలు వారు ఖర్చుపెడుతున్నప్పటికీ, ఇంకా ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం ఉన్నప్పటికీ దానివల్ల physical targets ఎంతవరకు సాధించగలిగాము. ప్రభుత్వముయొక్క లక్ష్యం ఏమిటి, ఆ లక్ష్యం ఎంతవరకు సాధించగలిగాము అని చూస్తే, ఆంధ్ర ప్రాంతములో 7,44,860 ఎకరాలు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతమువరకు సేద్యం క్రిందికి తీసుకురావాలని ప్రభుత్వ లెక్కలు తెలుపుతున్నాయి ఆ విధంగానే తెలంగాణాలో 4,83,411 ఎకరాలు సేద్యం క్రిందికి తీసుకురావాలని లక్ష్యము నిర్ణయించబడింది. కాని ఈనాడు ఆ లక్ష్యం ఎంతవరకు సాధించబడింది అని మొత్తం రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక చూస్తే, మంత్రిగారి ఉపన్యాసములో చెప్పబడినదాన్నిబట్టి, ఆంధ్రప్రాంతములో మొత్తం 5 లక్షల, 8 వేల ఎకరాలకు, తెలంగాణాలో లక్షా, 19 వేల ఎకరాలకు నీటిపారుదల సౌకర్యాలు లభిస్తాయి అని అంచనా వేయబడింది. అంటే ఏమిటి? రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతానికి ప్రభుత్వలక్ష్యం మొదట ఆవిధంగా ఉండినవి వారి ఉపన్యాసంలో ఏమో ఇంత అంచనా వేస్తున్నారు. అంటే దాదాపు సగం

పడిపోయింది, అదికూడా అంచనాలోనే ఇదిగో ఖచ్చితంగా కన్నీ ఎకరాలు మేము తీసుకురాగలిగాము అని చెప్పలేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము ఉన్నదని వోధ పడుతున్నది ఆ లక్ష్యాలు ఎందుకు సాధించలేక పోయింది, ఎందుకని అదనంగా భూమిని నీటిపారుదలచేసే సేద్యంక్రిందికి తీసుకు రాలేకపోయింది అనే దానికి కారణాలు ఇదివరకే మనవిచేశాము. అదేవిధంగా ఈ ఇంజనీర్లు, కంట్రాక్టర్లు, గుత్తేదార్లు వీరంతా ఆ పాత పద్ధతిలోనే ఆ పాత ఫక్కిలోనే ఉంటున్నారు వీరు విపరీతంగా estimates వేయడం జరుగుతున్నదని Estimates Committee report బట్టి తెలుస్తుంది కడం ప్రాజెక్టు అది ఏ విధంగా పూర్తిఅయి, ఎట్లా వరదలలో కొట్టుకొనిపోయింది తెలుసును అదేవిధంగా ఈ city విషయంలో, ఆక్కడ బిల్దా schedule లో వంద ఉంటే, ఇక్కడ contractor కేమో 175 ఇవ్వబడింది. Tender call for చేయకుండానే ఇస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. Rates విపరీతంగా నిర్ణయించి estimates వేస్తున్నారు ఆ విధంగా చూచినట్లయితే, మరి నూలు పేట్ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఆక్కడ కూలీలకు రోజుకు 0-12-0, 1-0-0 కంటే ఎక్కువ ఇవ్వరు అదే బజారురేటు చూస్తే ఈనాడు 1-8-0, 1-4-0, 2-0-0 ఇస్తారు కనుక అంత తక్కువ ఇచ్చి పనిచేయమంటే, ఏ విధంగా అంత కష్టమైన పని చేయగలుగుతారు? ఎందుకొరకు కూలీలకు అంత తక్కువగా ఇస్తున్నారు? ప్రభుత్వ estimates ఏమో ఎక్కువగా వేసి విపరీతమైన డబ్బు కంట్రాక్టర్లు తీసుకోవడం జరుగుతున్నదేగాని, కనీసం కూలీలకూడా సరిఅయిన రేటు ఇవ్వడంలేదు. ఎక్కువగా ఈ డబ్బు కంట్రాక్టర్ల లాభాలకే పోతున్నదని చెప్పుతున్నాను ఈ విధంగా జరగకుండా, ప్రభుత్వము కొన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి. అదేవిధంగా తెలంగాణా minor irrigation విషయములో ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొంటుందని చెప్పుతూ ఉన్నది. మాటలు చాలా ప్రీతిగా చెప్పుతారేగాని ఆచరణలో మాత్రము ఆ విధంగా ఉండడంలేదు ఉదాహరణకు మా నల్లగొండ జిల్లాలో 30 వేల మాగాణిభూమి చెరువుల క్రింద, కుంటల క్రింద ఉన్నది. గతములో కొన్ని పనులు తీసుకొని చేసినమాట నిజమే. ఇంకా 30 వేల ఎకరాల భూమి అట్లాగే పడిపోయింది అదేవిధంగా మెదక్ జిల్లాలో 22 వేల ఎకరాల భూమి చెరువుల క్రింద, కుంటల కింద ఉన్నది. కాని వాటికి మరమ్మతులు లేక అట్లాగే ఉండిపోయినాయి తెలంగాణాలో ఈ సమస్య తీవ్రంగా ఉన్నది ఈలాటి చెరువులను, కుంటలను మరమ్మతులు చేయడానికి ఒక plan వేసుకొని చేసినట్లయితే, 1, 2 సంవత్సరాలలో ఎక్కువమంది ప్రజలకు సహాయం చేసినట్లు అవుతుంది ఎక్కువ పంటకూడ పండించగలుగుతారు. కాని, ఈలాటి పనికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటున్నట్లు ఏమీ కన్పడడం లేదు Minor Irrigationకు

ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని అన్నప్పుడు, major projects కు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వకూడదని కాదు అవికూడా చాలా ముఖ్యమైనవే, కరువుకాటకాలు రాకుండా ప్రజానీకానికి శాశ్వతంగా నీరు అందిస్తాయి. కనుక అవికూడా, తీసుకోవలసి వే కాని అవి దీర్ఘకాలిక కార్యక్రమాలు వాటితోపాటు త్వరగా వెంటనే ప్రజలకు సహాయంచేయడానికి, చిన్న చిన్న minor irrigation కార్యక్రమాలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది తెలంగాణాలో సుమారు లక్ష ఎకరాలభూమి minor irrigation వల్ల, సేద్యానికి తీసుకు రావచ్చును ఆ భూమిని సేద్యానికి తీసుకురావలెనని గత పదిసంవత్సరములనుంచి చెప్పడం అనేది జరుగుతున్నది కాని ఈ పదేళ్ళలో మొత్తం దాంట్లో 10 percent కంటే ఎక్కువ తేగలగలేదు Irrigation పద్దుక్రింద ప్రభుత్వము ఇన్నికోట్లరూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నప్పటికీ, ఈ పెద్దపెద్ద projects పూర్తి అయినప్పటికీ, ఏ కారణాలవల్ల ఈ భూమి సేద్యానికి రాకుండా పోతున్నవనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. వందల, వేల ఎకరాలు భూస్వాములచేతుల్లో ఉండడంవల్లనే, projects పూర్తి అయినప్పటికీ, భూమి సేద్యానికి రాకుండా పోతున్నదనేది ముఖ్యంగా గమనించవలసిన విషయం అలాంటి భూమిని నిజంగా లక్షలాది వ్యవసాయకూలీలకు, పేద ప్రజానీకానికి పంచిపెట్టినట్లయితే, మనం ఖర్చు పెట్టిన కోట్లకొద్దీ రూపాయలకు ఫలితం దక్కుతుంది. వాళ్ళు పంటలు బాగా పండించగలుగుతారు ఈ కిలకమైన సమస్యను ప్రభుత్వం ఎంతవరకైతే పరిష్కరించదో, వందలు, వేల ఎకరాలు ఎంతవరకైతే భూస్వాములచేతుల్లో ఉంటాయో, అంతవరకు ఈ భూమి సేద్యానికి రాదు అనేది ఒక విషయం రెండవది, వాటిక్రింద రేట్లు సౌకర్యాలు కలిగించాలి రైతులకు అప్పులు ఇవ్వాలి, ఆరోగ్యసౌకర్యాలు కలిగించాలి. అన్ని Departments లోను ఐక్యకమిటీలు వేసి, అందరిని సమన్వయం చేసి, వారితోపాటు ప్రజాప్రతినిధులను కమిటీలు వేసి ప్రజానీకానికి ఆ సౌకర్యాలు కలిగించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి కేవలం Department మీద ఆధారపడి ఆ పాతపద్ధతిలో నడిస్తే, భూమి సేద్యానికి రాజాలదు అందుకొరకు, ప్రజలయొక్క సహకారము, ప్రజాప్రతినిధులయొక్క సహకారము, Departments యొక్క సహకారము అవసరము. కనుక వారందరి కలిపి సమన్వయకమిటీలు వేసి, ప్రాజెక్టులక్రింద నియమించి వారందరి సలహాలు తీసుకొని, పాటించి వాటిని అమలులో పెట్టడానికి పూనుకొంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ జి. జగన్నాథరాజు (ఉండి) : అధ్యక్షా! Public works శాఖా మాత్రులు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి ఈ demand ను నేను పూర్తిగా బలపరుస్తూ

కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ చృష్టికి తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో మాట్లాడుతున్నాను మా డెల్టాలకు western delta, eastern delta, central delta వీటికి సంబంధించినంతవరకు localisation అనేది ప్రధాన సమస్యగా ఉండిపోయింది గతములో 1936 సంవత్సరములో ఈ localisation జరిగింది మళ్ళీ ఇప్పుడు re-classification చేయాలని ప్రభుత్వము తలపెట్టి దానికొక staff ను ప్రత్యేకంగా నియమించింది. General discussion లో నేను ఈ localisation గురించి మాట్లాడడం సంభవించింది దానికి మంత్రిగారుకూడా కొంత సమాధానం చెప్పారు ఆ సమాధానం ఎంతమాత్రం తృప్తికరంగా లేదని, నేను తీసుకువచ్చిన ఆక్షేపణలకు అది సరి అయిన సమాధానం కాదని కానేరదని చెప్పడంతోనే నేను ఇప్పుడు మీ యెదుట నిలబడినాను,

లోకల్ షేషన్ కార్యక్రమాన్ని సవ్యంగా జరుపునిమిత్తం కొన్ని సిద్ధాంతాలను ఏర్పాటు చేయుటకుగాను అధికారులు, అవధికారులతో కూడిన ఒక సమావేశం ధవళేశ్వరంలో 1959 జూన్ ఆ ప్రాంతములో జరిగింది. ఆ సమావేశంలో యిందుకు సంబంధించిన సిద్ధాంతాల స్థిరీకరణ జరిగింది. ఆ సిద్ధాంతాలను ప్రభుత్వం ఆగస్టు మాసములో 1928 నంబరుగల జి ఒ లో అంగీకరించుట జరిగినది, ఈ లోకల్ షేషన్ కార్యక్రమమునకు సంబంధించిన సిబ్బంది యీ proposals తయారు చేసిన సందర్భములో ఆ సిద్ధాంతాలకు కట్టుబడకుండా ప్రభుత్వం 28, 28 నంబరు జి ఒ వల్ల ప్రభుత్వం జారీచేయటం తలపెట్టినది, ఇది 1960 అక్టోబరు మాసములో జారీ కాబడినది. ఇది కేవలం అన్యాయమనిన్నీ క్రమవిరుద్ధమనిన్నీ, చట్టవిరుద్ధమనీ నేను ఆక్షేపణ చేసియున్నాను దానికి సమాధానమిస్తూ యీ ఆరోపణలంతా నిరాధారమని, మంత్రిగారు నెల విచ్చారు అది నిరాధారమైనదో కాదో తెలుసుకోవాలంటే, దానికిముందు అసలా సిద్ధాంతాలేమిటో తెలుసుకోవడం అవసరం

రెండవపంటకు సంబంధించిన లోకల్ షేషన్ గూర్చి చాలామందికి తెలియదు డెల్టా ప్రాంతంలోనే దీని ప్రాముఖ్యత ఉంది ఆ సిద్ధాంతాల ప్రాథమికసూత్ర మేమిటో ముందు చెబుతాను మొట్టమొదటి పంటకు సాగుచేసుకొనడానికి సాధ్యంకాని భూములు, ఒక పేజ నాధ్యం అయినప్పటికిని, అది పూర్తిగా నష్టపోయిన భూములనుమాత్రమే పర్యవేక్షించు జోన్ లో చేర్చవలయునని ఒక సిద్ధాంతం ఏర్పాటుయి ఉంది. అందువలన మొదటిపంట లేనివాటినే యీ పర్యవేక్షించు జోన్ లో చేర్చడమనే ప్రశ్న వస్తుందితప్ప మొదటిపంట పండించగలిగిన వాటి ప్రసక్తి ఎంతమాత్రం కాదు. రావడానికి వీల్లేదు యీ సిద్ధాంతం ప్రకారం, ఆ విధంగా పర్యవేక్షించు జోన్ లో చేర్చడానికి అవకాశం

లేని కొన్ని భూములు లోగడ ఏదో కారణంచేత పర్మనెంటు జోన్ లో చేర్చబడినవి గనుక వాటిని అక్కడనే వుంచవలయునని ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా జి. ఓ. జారీ చేయడం జరిగింది. అందుకు ఉదాహరణలు క్రిందటి నా ఉపన్యాసములో నేను పేర్కొన్నాను తూర్పుగోదావరిలో రుద్రరాజు రామలింగరాజుగారి భూమి గాని, నా నియోజకవర్గంలోని భీమవరంగ్రామంలోని భూములుగాని అటు వంటివే ఈ రెండు భూములు ప్రతినవతృసరం ప్రథమపంట పండిస్తాయి, 25 బస్తాలైనా పండిస్తాయి కనుక అవి పర్మనెంటు జోన్ లో చేర్చడానికి అవకాశం లేదు—సిద్ధాంతం ప్రకారం అని మనవిజేశాను సిద్ధాంతాన్ని అమలు జరపడంలో యీ విధంగా విచక్షణ చూపినందువలన దాని ప్రభావం నా నియోజకవర్గంలో ఏ విధముగా పడిందో కూడా నేను చెబుతాను. కలవపూడి అనే గ్రామం ఉంది అక్కడ తెయిలెండ్ పోర్వన్ లో 627 ఎకరాల భూమి ఉంది. అది ఒకటవ కాంటూర్ కు లోబడి ఉంది ఈ సిద్ధాంతం ప్రకారం అది పర్మనెంటు జోన్ లో తప్పక చేర్చవలసినటువంటి అవసరం ఉంది. కాని, అది చేర్చబడి ఉండలేదు అదేవిధంగా బొండాడకాల్వక్రింద కొంతభూమి ఉంది అదికూడా సిద్ధాంతం ప్రకారం చేర్చబడి వుండవలసినది కాని చేర్చబడలేదు ఇదేగాకుండా తెయిలెండ్ పోర్వన్ లో కొంతభూమి చేర్చబడక పోవడం, మధ్యలో కొంతభూమి పర్మనెంటు జోన్ లో వుండడం తటస్థించింది అది మార్పు చేయవలసిన అవసరం వుందనికూడా మనవిజేశాను కాని, అది జరగలేదు అర్హత లేని భూములను మట్టుకు లోగడ ఏదో కారణంచేత పర్మనెంటు జోన్ లో చేరినవనే కారణంతో అవి ఆ ప్రకారంగానే పర్మనెంటు జోన్ లో వుండవలయునని జి. ఓ. చేయడం మాత్రం అక్రమమని నేను మరొకసారి మనవిజేస్తున్నాను అసలు యీ లోకల్ టెషన్ కార్యక్రమం ప్రకారం—లోగడ ఏ భూములకైనా క్లాసిఫికేషన్ జరిగినప్పటికీ ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి తిరిగి క్లాసిఫై చేయవలయుననేది ఉద్దేశం. దానివలన నష్టం కలిగినా, లాభం కలిగినా దానితో నిమిత్తం లేకుండా యీ కార్యక్రమం జరుపబడుతుంది. సిద్ధాంతంలో మాత్రం మార్పు ఉండకూడదు ఈ విచక్షణ యొక్క ప్రభావం ఎంత తీవ్రతరమైనదో తమకు మరొకసారి మనవిజేస్తాను ఈ అయిభీమవరం అనే గ్రామం 4, 5, 6 కాంటూర్ లకు లోబడిఉంది అయిభీమవరానికి సరిహద్దులో ఐలూరు పాడు, కలవపూడి, దుంపగడప, సిద్ధాపురం, చెరుకుమిల్లి మొదలైన గ్రామాలున్నాయి. వీటివలన కలిగిన సమస్యలనుగనుక మనం దృష్టిలోకితీసుకుంటే—నేను చెప్పిన ఈ ఐదుగ్రామాలుకూడ పర్మనెంటు జోన్ లో చేర్చడానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉంది. అర్హత కలిగివున్నాయి ఈ విషయాన్ని నేను మనవిచేసినప్పుడు అందుకు సమాధానంగా మంత్రిగారు ఏ కారణంచేతనైనా సరే రెవిన్యూ బోర్డు

సభ్యులు సిఫార్సు చేశారు. ఛీఫ్ ఇంజనీరులు సిఫార్సు చేశారు ఆ సిఫార్సును ప్రభుత్వం అంగీకరించగలిగింది అన్నారు. నేను మనవిచేసే దేమంటే—రెవెన్యూ బోర్డు సభ్యులకుగాని, చీఫ్ ఇంజనీరుకుగాని ఒక అధికార, అనధికార సమావేశంలో ఏర్పాటుచేసిన సిద్ధాంతాలను, ప్రభుత్వం ఆమోదించిన సిద్ధాంతాలను సడలించడానికి అధికారంలేదు ఒకవేళ ఏకారణంచేతనయినా వాటిని సడలించవలయుననే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి కలిగినట్లయితే—సమావేశంలోనయితే ఆ సిద్ధాంతాలను ఏర్పాటుచేశారో ఆసభముండుకు తిరిగి తీసుకురావాలి వారి సమ్మతి తీసుకున్న తరువాతనే ఆమార్పు చేయవలయునుగాని, యింకోవిధంగా చేయడానికి వీలులేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను కాని, మంత్రిగారు సమాధానంచెబుతూ 'యిలాంటి వేవైనా పెన్షన్లు తయారు చేయడంలో యిప్పుడు ఏమి వున్నప్పటికీ, తిరిగి స్టేట్ యిన్ఫ్రీగేషన్ డెవలప్ మెంటు బోర్డు ముందుకు మేము తీసుకువస్తాం' అన్నారు. ఈ సందర్భంలో నేను మనవిచేసే దేమంటే—స్టేట్ యిన్ఫ్రీగేషన్ డెవలప్ మెంటు బోర్డుకు పాలిసీ మార్చడానికి అధికారంలేదు ఒక పాలిసీని ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేస్తే, ఆపాలిసీ ప్రకారం పెన్షన్లు తయారైనదా, లేదా అనేదిమాత్రమే చూడడంతప్ప పాలిసీ మార్చడానికి వారికి అధికారంలేదు కాని, సిద్ధాంతాలకు వ్యతిరేకంగా ఆవరణలో జరిగింది ఇది అక్రమం అంటున్నాను. మంత్రిగారు యింకోకటికూడా చెబుతున్నారు, 30 సంవత్సరాలనుండి కొన్నిభూములు యీ హక్కును అనుభవిస్తున్నవి. కాన చీఫ్ ఇంజనీర్ గారు సిఫార్సుచేయడం మూలంగా అంగీకరించాము అని అయితే అయిభీమవరం అనేది 1958 లోనే చేర్చబడింది. వర్మ నెంటు జోన్ లో 1129 వ జి ఒ మూలంగా అది చేర్చబడింది అందుచేత 30 సంవత్సరాలనుండి అనుభవిస్తున్నారు అనే విషయమే లేదిక్కడ. అదీగాక ఆ G O లో చెప్పబడినదేమంటే—They may be included in the permanent zone.....

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు : ఇప్పుడే గౌరవసభ్యులు జగన్నాధరాజుగారు అయిభీమవరం వివక్షణతో చేర్చబడింది అన్నారు ఆ తరువాత వారే అది 58లో చేర్చబడింది అన్నారు. నేను ప్రభుత్వంలోకి వచ్చింది 1960 జనవరి 11 వ తేదీన. అందుచేత, నా పని కొంత వారే చేసిపెట్టారు గనుక తమద్వారా వారికి ధన్యవాదాలు అందజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. జగన్నాధరాజు చాలా సంతోషం. అయిభీమవరం 58 లో ఏ కారణంచేత చేర్చబడిందనే విషయం మన ఎదుటలేదు. ఆ G. O లో ఏముందో తమకు మనవిచేస్తాను

"They may be included in the permanent zone without prejudice to any fresh classification that may be made as a result of comprehensive investigation."

ఇప్పుడు తిరిగి localization ను reclassification చేసే సందర్భంలో comprehensive investigation జరిగింది. జరిగినప్పుడు ఆ భూమి అందులో ఎందుకుండాలనుకుంటున్నాను. ఇది 1958 లో జరిగిందా లేక 1959 లో జరిగిందా లేక ప్రస్తుత మంత్రిగారు అధికారంలోకి వచ్చాక జరిగిందా లేక శ్రీ జె వి నరసింగరావుగారి time లో జరిగిందా అనే దానిని గురించికాదు నేను మాట్లాడేది. సిద్ధాంతం ప్రకారం localization చేద్దామని పూనుకొన్నప్పుడు, లోగడ comprehensive investigation జరిగినప్పుడు, పునరాలోచించాలని G. O కనబడుతున్నప్పుడు ఆ ప్రకారం ఆలోచించకుండా యిది వరకు చేర్చబడి వున్నది కనుక అందులోనే ఉంచేద్దామని అనుకోవడం న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను దీనిపైన మంత్రిగారి సమాధానం లేదని కూడ నేను చెబుతున్నాను. Triennial, Biennial లో చేర్చుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ బాపతువి 20 వేల ఎకరాలు లాభం పొంది వుండవచ్చునని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు ఈ సిద్ధాంతాన్ని సరిగా అమలు చేస్తే 20 వేల ఎకరాలకు సప్లయ చేసే నీరు triennial, biennial చేయడానికి ప్రత్యేకం 40 వేల ఎకరాలకు ఉపయోగించబడును అట్టి అవకాశం లేకుండా దీనికి ప్రత్యేక సదుపాయం కనపర్చినందువల్ల లేకుండా పోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. నేను లోగడ మనవిచేశాను. Triennial Biennial చేసినా ఏదో ఒక సిద్ధాంతం ఉండాలంటున్నాను. ఇదివరకు ఒకసారి మనవి చేశాను. పాలకొల్లు-పామర్రు రోడ్డుకు దక్షిణంగావున్న భూములను biennial లో పెట్టాలనే proposal Chief Engineer క్రిందకు పంపించారు. కేవలం ఘోరం. Localization సిద్ధాంతానికి అనుగుణంగా లేదు కనుక పంపించము అని చెబితే చీఫ్ ఇంజనీరుగారు తప్పుకుండా ఆ proposal పంపించాలని క్రిందికి డైరెక్టును యిచ్చారు. ఇది కేవలం అన్యాయం అని చెబుతున్నాను మెరకకాల్వలై తేతప్ప సాధ్యమైతే triennial, biennial చేశేయాలని లోగడ సిద్ధాంతం అలాచేస్తే ఉండి కాల్వకు చేరినది ప్రతిదీ చేయవచ్చు. Biennial లో చేర్చవచ్చు. 20 వేల ఎకరాలను ప్రత్యేకం వర్మనెంట్ జోన్ లో చేర్చినందువల్ల biennial, triennial కాకుండాపోతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఆఖరిసారి మంత్రిగారు నామీద వ్యంగ్యంగా మాట్లాడారు. లాయరుగా అందులోను క్రిమినలు లాయరుగా వున్న జగన్నాథరాజుగారు నిరాధారమైన

ఆరోపణలు చేశారన్నారు. నేను మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. నేను క్రిమినల్ లాయరును కనుకనే యీ విషయాలు తెలుసుకోడానికి ఎక్కువ అవకాశం ఇచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను ఇప్పుడైనా కాలం మించిపోలేదు మంత్రిగారు కేవలం ప్రతిష్టకు చోటివ్వకుండా మళ్ళీ re-examine చేయించాలి ఒక కమిటీని పేసి enquiry చేయించనుని అడిగాను. ఎందుకు చేయించరో నాకు ఆశ్చర్యంగా కనబడుతుంది చేయాలని మళ్ళీ కోరుతున్నాను. దానివల్ల ప్రత్యేకం ఎవ్వరికీ నష్టంలేదు. ప్రజల విశ్వాసం చూరగొనాలంటే తిరిగి examine చేయించి సవరణ చేయిస్తారని ఆశిస్తూ, అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు అభినందనములర్పిస్తూ, నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను

*శ్రీ బి రంగారెడ్డి (జుబ్బింద). అధ్యక్షా, గౌరవనీయ మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన పద్ధతు నేను support చేస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచాను. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులవలన లాభాలు పొందాలంటే ఎన్నెన్నో పనులు చేయాలి నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టు చాల పెద్దది. ఆ ప్రాజెక్టు క్రింది భూములకు యిదివరకెన్నడూ ఏర్పడిన పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. రెండవ పంటకోసం సాగుకు నీరు రాలేదు దీనికి కారణ మేమంటే ప్రాజెక్టు ఆరంభించిన నాడే కాలవలు ఎంత విశాలంగా త్రవ్వవలెనో అంత విశాలంగా త్రవ్వలేదు ఖర్చును దృష్టిలో పెట్టుకొని నీరు అవసరమైనప్పుడు వాటిని విశాల పర్చుకోవచ్చునని, carrying capacity ని పెంచుకోవచ్చుననే ఉద్దేశంతో అనాడు కాల్యాలను సిద్ధం చేయలేదు ప్రాజెక్టునుంచి వచ్చే నీటి మొత్తంలో ఐదింట మూడవభాగం మాత్రమే ఉపయోగింపబడుతున్నది మిగతా రెండు భాగాలు వృధాగా పోతున్నది. ఈ రెండు భాగాలనుకూడ ఉపయోగించుకోడానికి రైతులు చాల కాలంనుంచి కోరుతున్నారు ఈ ప్రాజెక్టు కట్ట ఎత్తు చేయాలని, flood gates తెవెలు పెంచాలని, కాల్యాల కారీయింగ్ కెపాసిటీ పెంచాలని నేను సూచిస్తున్నాను. ఇంతపెద్ద ప్రాజెక్టుక్రింద యీ సంవత్సరం రెండవ పంటకు పూర్తిగా నీరు రాలేదని స్పష్టము అవుతున్నది. ఇది నీరు లేకకాదు. వర్షాకాలము నీరు ఎక్కువగానే వస్తుంది. కాని మనం అన్నిటిని ఆపుకొనే పరిస్థితులలో లేము. ఈవిషయం యిదివరకే యింజనీర్లకు తెలియకకాదు. తెలిసి బుద్ధిపూర్వకంగా కాల్యాలను విశాలంగా త్రవ్వించనందున నీరు రావడంలేదు ఈనీటిలో సుమారు 50,000 ఎకరాల భూమిని సులభంగా సేద్యం చేసుకోడానికి వీలువున్నది. Carrying capacity ని పెంచడానికి సుమారు 2,50,00,000 రూపాయలు అవసరమని ఇంజనీర్లు చెబుతున్నారు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోకూడ యిందుకు provision లేనందువల్ల విచారంగా ఉన్నది. అక్కడి రైతులంతా

10, 20 సంవత్సరాలకుంచి యీ ప్రాజెక్టువల్ల లాభం పొందాలని, వాటి కారీ యింగ్ కెపాసిటీ పెంచాలని కోరుతున్నారు. కోట్లరూపాయల ఖర్చుతో అచటి భూములు అభివృద్ధి చేయబడుతున్నాయి కాని యిటువంటి అవకాశాన్ని సద్వినియోగ పర్చనందున రైతులలో అశాంతి, అవిశ్వాసం కలగడానికి కారణ మవుతున్నది. ఇటువంటి ప్రాజెక్టులక్రింద కొంతనీరు వృధాగా పోతూవుంటుంది. చిన్నచిన్న ఆనకట్టలుకట్టి ఉపయోగించుకుంటే అదనంగా 30, 40 వేల ఎకరాల సేద్యంచేయడానికి వీలుంటుంది అట్లా చేసినట్లయితే నీటికొరతను దూరపరచిన వారమవుతాము అక్కడక్కడ చిన్నచిన్న నదులపైన పూర్వంనుంచీవున్న ఆనకట్టలు abandon అయిపోయాయి కొద్దిఖర్చుతో చిన్నచిన్న ఆనకట్టలు కట్టి తక్కువ సమయంలో ఎక్కువపంటను పండించుకోడానికి అవకాశాలున్నాయి. వీటిని పరిశీలన చేయించడానికి staff లేదనో, divisions సక్రమంగా పనిచేయడంలేదనో అంటారు. తెలంగాణాలో యిటువంటి ఆనకట్టలను, సర్వే చేయించక పోవడంవల్ల ప్రణాళికలోనైనా చేర్చడానికికూడా వీలు లేకుండా పోతున్నది. మనదేశంలో క్లిష్టతరమైన ఆహారకొరత ఉన్నది. ఇతర దేశాలనుండి కోట్లకోలది రూపాయల విలువగల ఆహార ధాన్యాలను తెప్పించు కొంటున్నాము. అటువంటిప్పుడు సర్వేకూడ చేయకుండా ఉండడం విచారకరం. చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి వీలున్నచోట్లలో సర్వే చేయించినట్లయితే అవకాశం వచ్చినప్పుడు ప్రణాళికలో చేర్చుకోడానికి పంటలుపండించి ఆహార కొరతకు దూరం చేయడానికి వీలవుతుంది. నిజామాబాద్ జిల్లాలో రామడుగు ప్రాజెక్టు ఉన్నది. అది రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వస్తుందనుకొన్నాము. కొంత డబ్బుకూడ కేటాయించబడింది. ఏ కారణం వల్లనో యింతవరకు పని ప్రారంభం కాలేదు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వస్తుందని చెప్పారు. చాల తక్కువ మొత్తం కేటాయించారు ఎంత అవసరమైతే అంత మొత్తం యిచ్చి పని చేయించాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అక్కడక్కడ చెరువులు breach అవుతున్నాయి, చెరువు గర్భాలలోకి పట్టాండడంవల్ల యిట్లా జరుగుతోందని తెలుస్తుంది. లేకపోతే కొందరు encroach చేసి సేద్యం చేస్తుండడంవల్ల ఆభూమి మునిగిపోతుందనే భయంవల్ల ఎవరూ చూడకుండా రాత్రిపుటవెళ్ళి కొంతనీరు తీసేయడంవల్ల కట్టలు తెగి పోవడం సంభవిస్తోంది. Breach అయిన చెరువులు కేవలం అధికవర్షాలవల్ల ప్రకృతిసిద్ధంగానే అవుతున్నాయా లేక మానవుని ప్రయత్నంవల్లనా యని అలోచిస్తే కనీసం 10%, 15% వరకైనా మానవుని ప్రయత్నంవల్లనే తెగిపోతున్నాయని నేను విశ్వాసంగా చెప్పగలుగుతున్నాను.

ఇటువంటి విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఈ కట్టేదారులపై సక్రమమైన కంట్రోలు ఉంచడం మన విద్యుత్తదర్శం. చిన్న చెరువులు, కుంటలు శిథిలావస్థలో వున్నాయి. వాటిని కొద్దిపెట్టుబడితో నిర్మించుకోవలసి ఉంది. తెగిపోయిన కుంటలను చెరువులను restore చేయడానికి ప్రావిజన్ చేశారు. అది చాలా అల్పం. దానికి ఇంకా డబ్బు కేటాయించితే మంచిదని నేను సూచిస్తున్నాను. River valley belts లో అక్కడక్కడ వాటిని 10, 12 అడుగుల క్రిందనుంచి bore చేసి నట్లయితే ఆ bore wells ద్వారా సాగుచేయడానికి అవకాశాలుంటాయి. ఇటువంటివి సర్వే చేయించవలసిన అవసరంఉంది. 10 అడుగులలోనే రెండుమూడు వందల ఎకరాలకు సరిపోయే నీళ్ళు వచ్చే river valley ప్రాంతాలున్నాయి. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులక్రింద డ్రయినేజీ సిస్టమ్ బాగా క్లిష్టంగా మారిపోతోంది పంజాబులో ఇరవై సంవత్సరాలలో పెద్దకాలువలక్రింద భూములు క్రమేణా లవణాలవల్ల సేద్యంచేయడంవల్ల నిరుపయోగం అవుతున్నాయి మన పెద్ద ప్రాజెక్టులక్రింద డ్రయినేజీ సమస్యను సక్రమంగా అలోచించక పోవడంవల్ల లవణాలవల్ల భూములు నిరుపయోగం అయిపోతున్నాయి. ఇలా కాకుండా ప్రాజెక్టుల క్రింద డ్రయినేజీ సమస్యను కూడా ముఖ్యంగా తీసుకొని పరిష్కరించినపుడే రైతులను రక్షించడానికి విలపుతుంది. రైతులు నీటివనరులను ఉపయోగించుకొనడానికి సహకారం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. నీటివనరులను, చిన్న చెరువుల మరమ్మత్తులతో సహా, ముఖ్యంగా తీసుకున్నప్పుడే మన పంచవర్ష ప్రణాళికలు విజయవంతంగా కొనసాగగలవు. ఆదాయం లేని పరిస్థితులలో ఏ ప్రణాళిక వచ్చినా లాభంలేదు. రైతుల సహకారంతో నీటి వనరులను బాగా అభివృద్ధిచేసి ముందుకు తీసుకుపోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ టి. సన్యాసినాయుడు (గజపతినగరం) : అధ్యక్షా, ఈపద్ధతు బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఆహారం విషయంలో అగ్రస్థానం ఇచ్చినట్లు పూజ్యులైన ప్రధానమంత్రిగారు ఇక్కడకు వచ్చినపుడు చెప్పారు అది ఆంధ్రప్రదేశ్ గర్వించదగిన విషయం. మనకుఉన్న జలసంపదలో మనం వాడుకుంటున్నది 28% మాత్రమే. సాగుకు వీలుగా ఉన్న భూమిలో 15% కు మాత్రమే నీటిని సరఫరా చేయగలిగాము. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులక్రింద లక్షలఎకరాలు సాగుఅయేవద్దతిలో ఖర్చుపెడుతున్నాం. అన్ని ప్రాంతాలకు అనుగుణ్యమైన వద్దతిలో పథకాలను వేయవలసి ఉంది. మా విశాఖజిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు గోస్తనీ, చంపావతి, శారద, వరహా నదులున్నాయి. అనేక సందర్భాలలో వాటి విషయంలో అనేక విజ్ఞప్తులు

ఇవ్వడం జరిగింది. నేటివరకు ఏ విధమైన పని జరుగలేదు. చంపావతి రిజర్వాయరువల్ల 30, 40 గ్రామాలకు నీరు లభించి 30 వేల ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది. ఏవిధమైన రిజర్వాయర్లు విశాఖజిల్లాలో లేవు చంపావతి, గడిగడ్డ, లోవజగన్నాథం పడువంపులగడ్డ, జెల్లాన్ మెట్ట స్కీములవల్ల అక్కడ పేదప్రజలకు మేలు కలుగుతుంది. వీటి విషయమై ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను గంటికొండ, చంపావతి స్కీముల విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా వెళ్ళి చూచారు పబ్లిక్ పాల్తువారు గంటికొండనుంచి విశాఖపట్నం waterworks కు నీరు తీసుకు పోతున్నారు. అందువల్ల రైతులకు తీరని నష్టం కలుగుతోంది. విశాఖపట్నమునకు నీరు కావలసినపుడు వ్యవసాయం దెబ్బతినకుండా వేరే పథకం వేసుకుంటే బాగుంటుంది. రైతాంగానికి నీరు అందేట్లా మాత్రం చూడాలని కోరుతున్నాను. జెల్లాన్ మెట్టస్కీము విషయంలోకూడా అనేక సార్లు చెప్పినా ఎట్టి చర్య తీసుకొనలేదు. మైనర్ ఇరిగేషన్ కు సంబంధించి - విజయనగరం ఎస్టేటుకు చెందిన 1750 గ్రామాలున్నాయి వాటికి ఏవిధమైన పనులు జరుగకుండా పోతున్నది. అక్కడ వేలాది గ్రామాలలో వర్షంవైపు చూడడం, పడకపోతే ఆకలితో అలమటించడం జరుగుతున్నది. విశాఖపట్నం జిల్లా సంబంధించినంతవరకు, మైనర్ ఇరిగేషన్ క్రింద ఇంకా ఎక్కువడబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతాన్ని సస్యశ్యామలంచేయాలంటే ప్రస్తుతం సాధించలేకపోయినా, ఎప్పటికైనా ఎస్. వి. రామమూర్తిగారు సూచించిన రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్టువల్లనే సాధ్యం అవుతుంది వ్యవసాయానికి కాకుండా రవాణా సౌకర్యాలకుకూడా అదే ఉపయోగపడుతుంది. దాని విషయమై శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

వనసనందివాడ ప్రాజెక్టుకు బడ్జెటులో ప్రావిజను యిచ్చినట్లు మంత్రిగారి స్పీచిలో తెలుపబడింది. సంతోషం దానికంటే ముందు చంపావతి ప్రాజెక్టు, గంటికొండ ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పారు. ఈ ప్రాజెక్టులను ఒకేసారి పరిశీలన చేశారు. పేద ప్రజానీకం కష్టసుఖాలను స్వయంగా చూశారు. ఈ విషయాలను ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన దృష్టిలో పెట్టుకుని మా ప్రాంతం వ్యవసాయంలోగాని, పరిశ్రమలలో గాని అభివృద్ధిలేకుండా వెనుకబడిఉండనే సత్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని విశాఖజిల్లా మాజీ జమీందారి పరియా అని దృష్టిలో పెట్టుకుని శ్రద్ధ తీసుకోవాలి ప్రభుత్వంవారు ఆవిధముగా పేద ప్రజానీకానికి సౌకర్యాలు కలుగజేయగలందులకు ప్రార్థిస్తున్నాను. జెల్లాన్ మెట్ట విషయమై మరొకసారి మనవిచేస్తూ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన సహకారంచేస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ నాగినేని వెంకయ్య (అద్దంకి) : అధ్యక్షా, ఈ డిమాండు చాల ప్రాముఖ్యమైనదని అంటే ఇరిగేషను మినిష్టరుగారు దేనికి దానికే ప్రాముఖ్యమని అన్ని డిమాండ్లు గురించి చెప్పడం సహజమేనంటారు. కాని నూటికి పెట్టిన పెట్టుబడిలో 60 వంతు తప్పనిసరిగా అప్పటికప్పుడే ప్రతిఫలం యివ్వగలిగింది భూమికి నీటివసతులు కలిగించినప్పుడే ననేది వారు యిచ్చిన ఉపన్యాసపు ప్రతిని బట్టి తేలుతున్నది. 530 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెడితే 325 కోట్ల రూపాయల విలువగలిగిన 65 లక్షల టన్నుల ధాన్యం సంవత్సరానికి వండుతుందని వారి సూచనలోనే ఉన్నది. కాబట్టి ఇంత లాభకరమైనది యింకా ఏ విషయం మీదనైనా పెట్టుబడి పెడితే దొరుకుతుందా? ఏ స్కీములోనైనా 60%, రూపాయికి పదకాలు పైగా ఆదాయం యివ్వగలిగేవి ఉన్నాయంటే లేదనేది స్పష్టం. నూటికి 6 వంతులు ప్రజలకు ప్రతిఫలం కలుగవచ్చు 20వంతులు కలుగవచ్చు. కాని 60% కలిగే స్కీము ఉన్నవి అనుకోడానికి వీలులేదు. పైగా ప్రభుత్వానికి కూడా నూటికి అయిదు రూపాయలు ఆదాయం రావడానికి అవకాశం ఉన్నదని సూచించారు. నూటికి అయిదు వంతులే కాదు, మాగాణి ఉన్న ప్రాంతాలలో చూస్తే ఒక భూమి శిస్తే కాక నేల్సుటాక్సు మొదలగు రకరకాల పన్నులు విధింపు వల్ల అధికంగా ఆదాయం కలగడం మనకు కనబడుతూనే ఉంది అలాంటప్పుడు యితర రకాల పన్నుల వల్ల కూడా ఎంతో ఆదాయం రావడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. అన్నిటికన్న ప్రధానమైనది నిరుద్యోగ నివారణ ప్రజలందరికీ పని కలిగించి, తిండి కలిగించేది వ్యవసాయం. ఎన్నివిధాల చదువు చెప్పించినా నిరుద్యోగం నివారణ కాజాలదు పరిశ్రమలను నెలకొల్పి పని కలిగించడానికి వేలకొలది పెట్టుబడి కావాలి. జనానికి పూర్తిగా పని కల్పించడానికి నీటివసతుల మీద పెట్టుబడి అనేది స్పష్టం. అయినప్పుడు దీనికి యింత తక్కువ పెట్టుబడి చూపించడానికి ఎందుకు ప్రయత్నించారో నాకు అర్థం కాకుండా ఉంది ఈ రోజు ప్రారంభించిన రిజర్వాయర్లు, నాగార్జున సాగర్, వంశధార, తుంగభద్ర, పోచంపాడు ప్రభుత్వం అనుమతించి ఆమోదించిన స్కీములు మూడవ ప్రణాళికలో చేర్చినవి అయిదు సంవత్సరాలలో పూర్తిచేయగలిగితే, నాగార్జునసాగర్ రెండవదశ వల్ల దాదాపు 40 లక్షల ఎకరాలు సాగుచేసి, 20 లక్షల టన్నుల బియ్యం పండించి, దాదాపు 120 కోట్ల ప్రతిఫలం ప్రజలకు లభించే అవకాశం ఉన్నది. అయినప్పుడు 150 కోట్ల రూపాయలు మొత్తం 200 కోట్ల రూపాయలు విలువైన విదేశీమారకాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు వృథాచేస్తున్నారనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అయినప్పుడు మనం యీ స్కీములను జయప్రదంగా అయిదు సంవత్సరాలలో పూర్తిచేసుకోగలిగితే దాదాపు 120 కోట్ల రూపాయల విలువగల బియ్యం

పండించ గలిగినప్పుడు ఇతర దేశాలకు తగలేనేది చాలా నిలవడానికి అవకాశం ఉన్నప్పుడు ఎందుకు 120 కోట్ల రూపాయలు సాధించుకోలేకపోయారో అర్థం కావడంలేదు. ఇప్పుడు ఇచ్చిన 70 కోట్లమొత్తం కాక మరింతమొత్తం యివ్వగలిగితే పని పూర్తిచేయడానికి అవకాశం ఉండేది. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం యివ్వలేదు మనమే దీనికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి తగినమొత్తం సమకూర్చుకోడానికి ప్రయత్నం చేయడంలేదు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పట్టకపోతే మనకు దూరదృష్టి కొరవడాల్సిన పనిలేదు. చేయగలిగింది యేమీ అనవచ్చు, మనం చేస్తున్నది అంతా బాకీలవల్ల అనేది స్పష్టం పెట్టుబడి ఖాతాకు ఖర్చుపెట్టిన ప్రతి డబ్బిడీ బాకీలవల్ల పెడుతున్నాం ప్రజల పన్నులవల్ల కాదు బాకీలు ఇంకా కొంచెం హెచ్చుగా చేసుకోవచ్చు అదికూడా అవసరం లేదు. మంత్రి గారు మరల వివరాలు అడుగకుండానే వింటూనే ఉంటారని అనుకుంటాను ప్రథమ చర్యలలోనే వివరాలన్నీ చెప్పాను కాని దురదృష్టవశాత్తు మంత్రులందరూ ప్రైవేటీ బెంచీలమీద కూర్చుని సభ్యుల అభిప్రాయాలను సావకాశంగా విని ఆలోచించి విలువైన అంశాలను స్వీకరించే అలవాటులేదు. ఆ కారణం చేత మరల ఆ విషయాలను చెప్పవలసివస్తోంది. ఆరు సంవత్సరాలక్రిందట 42 కోట్ల రూపాయలతో కర్నూలులో ప్రభుత్వమును, హైదరాబాదులో యీ భాగములో ప్రభుత్వాన్ని నడవగలిగామని గోపాలరెడ్డిగారి బడ్జెటు ఉపన్యాసములోనే వివరాలతో అంకెలు యిచ్చారు. ఆరుసంవత్సరాల క్రిందట 42 కోట్లతో నిర్వహించగలిగినప్పుడు యీ రోజున 60 కోట్ల రూపాయలు ఎందుకు ఖర్చు పెడుతున్నాం? మిగతా 28 కోట్లు పెట్టుబడిఖాతాకు మారిస్తే దేశంలో సంపద పెరగడానికి హెచ్చు ముందుకు పోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది దుబారా ఎలా తగ్గించవచ్చునో వివరాలు సూచించడానికి తయారుగా ఉన్నాం బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టబోయే ముందు సభ్యులతో ఒక కమిటీనివేసి పూర్తిపరిశీలన, ఆలోచనలు చేసి తగినమార్పులు చేయడానికి ఆదాయంపెరిగే సూచనలు చేయడానికి అవకాశం ఉంది. ఈ రోజు 650 కోట్ల రూపాయలు నీటి వనరులమీద పెట్టుబడి పెట్టగలిగితే సమగ్రముగా మన వనరులను ఉపయోగించగలము, 1,41,00,000 ఎకరాలు సాగుచేయగలమని సూచించారు. అది ఎందుకు చేయకూడదు? మాస్టరుప్లాను ఏదో తయారు చేశారన్నారు. దానిని తేలిలమీద అందచేయాలని కోరుతున్నాను దాదాపు 20 సంవత్సరాలలో 30 కోట్లు వంతున పెట్టుబడి పెట్టగలిగితే తప్పనిసరిగా 20 సంవత్సరాలలో స్కీములను జయప్రదం చేసుకోగలుగుతాం. 30 కోట్లు ఖర్చుపెట్టగలిగిన తాహతు ఉండా అనవచ్చు. నిజమే ఇప్పటి విధానంలోపోతే మూడోవంతు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టగలం. కేంద్రప్రభుత్వం అనుమతి యివ్వగలిగితే మిగతా 20 కోట్లు సమ

కూర్పుకోవాలంటే తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వ నిర్వహణలో దుబారా తగ్గించుకుని అందులోంచి పెట్టుబడిఖాతాకు 20 కోట్లు మార్పుకున్నప్పుడు చాల పథకాలను తప్పనిసరిగా ఆచరణలో పెట్టడానికి, కట్టడాలు పూర్తి చేసి ప్రజలకు ఉపయోగం లోకి తీసుకురావడానికి అన్ని నదుల జలాలను ఉపయోగించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది అయితే కొందరు మైనరు ఇరిగేషను వ్యవహారంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాల్సిగాని యివన్నీ ఉపయోగం లేదంటారు వారు ఒకసత్యాన్ని గమనించాలి పెద్దపెద్ద రిజర్వాయర్లు వల్లనే జామాన్ని పారద్రోలే పరిస్థితి ఉంటుంది కాని కేవలం చిన్నచిన్న జలాశయాలు షర్వాలు లేక ఎండిపోయి కరువు కాటకాల చరువాత తప్పనిసరిగా పడవలని వస్తుందనేది స్పష్టం

అందువల్ల పెద్ద జలాశయాలు అమూల్యమైనవి కరువును జయించగల్గిన, నిరోధించగల్గిన స్థితిలో వుండేవి పెద్ద జలాశయాలు అనేది స్పష్టము ఆ కారణంచేత పెట్టుబడి కాతాను పెంచి సంవత్సరానికి దాదాపు 80 కోట్లు వినియోగించగల్గిన స్థితిలో వుంటే 20 సంవత్సరాల్లో సీటిని సద్వినియోగం చేసుకొని దాదాపు 400 కోట్ల రూపాయల ఆహార ధాన్యాలను పండించగలుగుతాము ఇతరదేశాలనుంచి 200 కోట్ల రూపాయల ఆహార ధాన్యాలను తెచ్చుకొనేబదులు మనమే ఇతరదేశాలకు 200 కోట్ల రూపాయల ఆహార ధాన్యాలను ఎగుమతిచేయగల స్థితిమతలో వుంటామనేది స్పష్టము ప్రస్తుతం ప్రారంభించిన స్కీముకు తగినంత డబ్బు ప్రత్యేకించలేకపోవడం చాల చుర దృష్టము ప్రభుత్వం ఈ విషయములో అపజయమందినదని చెప్పక తప్పదు అమెరికానుంచి దిగుమతి చేసుకొంటున్నదానిని నివారించడానికి మాకు శక్తి వుంది 150 కోట్ల రూపాయలు మాకు ఇవ్వండి, 5 సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయగలుగామని మన ప్రభుత్వము ఎందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నచ్చుచెప్పు లేకపోయిందో ఆలోచించలేకుండా వున్నాము నాగార్జుననాగర్ కు 15 కోట్లు ఖర్చుపెట్టగలమని ఇంజనీర్లు అంటున్నారు ఇతర జలాశయాలకు తగినంత మొత్తము ఖర్చుపెట్టే అవకాశాలున్నవి ఈ రోజున 30 కోట్లు కాదు, 50 కోట్లు ఇచ్చినా మన ఇంజనీర్లు ఖర్చుపెట్టి ఆ పథకాలను జయప్రదముగా నిర్వహించగలరనేది స్పష్టము ప్రజలందరికీ పని కల్పించి, తిండి కల్పించి, సంపదను పెంచే అమూల్యమైన అంశాన్ని ఎలా విస్మరించి వ్యవహరిస్తున్నదో అర్థము కాకుండా వుంది ఇక ముందయినా ప్రణాళికలో చేర్చబడిన పథకాలన్నీ త్వరగా నిర్మాణమయ్యేలాగ శ్రద్ధ తీసుకోవలసినదని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వము పరిపాలన నిర్వహణ వ్యవహారములో Executive Engineers, Assistant Engineers ను వుంచి, ఒకరిని estimates పరిశీలనకు, ఒకరిని

bill checking పని నిర్వహణకు ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. Highways లో సూచించిన వివరాలే ఇప్పుడు సూచిస్తున్నాను. కాల్యాల రవాణా వ్యవహారములో మన ప్రభుత్వము చాల అశ్రద్ధచేస్తున్నది. ఈ రోజున ఒక ఫర్లాంగు ట్రంకు రోడ్డులో ప్రయాణము చేస్తే ఒక 20 లారీలు అయినా ఎదురు వస్తున్నాయి విపరీతమైన పరిస్థితులలో రవాణా పరిస్థితిని తట్టుకోలేకుండా రోడ్లు పున్నవి చైల్డ్రే సౌకర్యాలను పెంచుకోవడమే కాకుండా అన్నింటికన్న చౌకగా రవాణా చేయడానికి పిలున్న మద్రాసు, విజయవాడ, రాజమండ్రి కాల్యను అభివృద్ధి చేయడానికి ఇంకా ఎక్కువ మొత్తము ఎందుకు ప్రత్యేకించలేకుండా పున్నారో అవగాహన కావడము లేదు మన సరుకులు నిల్వలేకుండా, చౌకగా చేరాలంటే కాల్య రవాణాను అభివృద్ధి చేయవలసివుంటుంది కాబట్టి ఈ పని త్వరగా ప్రారంభిస్తారని మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ పి రామస్వామినాయుడు (బిజినేట్) : అధ్యక్ష మహోదయా, నేను సేతు జలప్రవాహ పద్ధతు బలపరుస్తూ కాలము అత్యల్పము కనుక 1, 2 విషయాలు మనవి చేస్తాను ఉన్న బడ్జెటు పద్ధతిన్నింటికంటే ఈ సేతు జల ప్రవాహ పద్ధతి అనేది చాల ముఖ్యం. ఇది మన దేశములో పున్న జనాభాలో నూటికి 85 మందికి పనికివచ్చే వ్యవసాయం అనేదానికి ముఖ్యమైనది. కనుక దీని యందు ప్రభుత్వము ఇతోధికమైన శ్రద్ధవహించి, దీనిని పెంపొందించి దేశాభ్యుదయానికి ఎక్కువ పాటుపడవలసిన అవసరముందని మనవిచేస్తున్నాను దీనిని గురించి ప్రతిపక్షమువారు అనేక విమర్శలుచేశారు మనప్రభుత్వం సమగ్రమైన పరిశీలనలుజరిపి ఎక్కువ మొత్తాన్ని కేటాయించి పనులు చేస్తున్నప్పటికి ఆంధ్ర దేశంలో తగినంత అభివృద్ధివికాసం మొదలైనవి ఈ సేతుజలప్రవాహ పద్ధతిలో జరుగకపోవడమనేది చాల విచిత్ర విషయముగా కనపడినప్పటికి అనేక వందల సంవత్సరాలు పరాధీనమయిన ఈ దేశములో 13, 14 సంవత్సరాల క్రితము సర్వతంత్ర రాజ్యాంగతంత్రం వచ్చినప్పటికి మనము సరిగా దీనిని పెంపొందించ లేక పోయినామని చెప్పడానికి ఏమీ సందేహము లేదు ఈ నీటిపారుదలపద్ధతి విషయములో మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని ప్రాజెక్టులు నిర్మాణము జరిగి పున్నవి కొన్ని ఇంకా జరుగుతున్నవి. అన్నింటికంటే ముఖ్యముగా చెప్పవలసి వచ్చినపుడు మా బొబ్బిలితాలూకాలో పారాడి అనే ప్రదేశము దగ్గర వేగావతి నదికి ఆనకట్టకట్టినట్లయితే 25 వేల ఎకరాలు చక్కగా పండించడానికి అవకాశము వుంది అని 4, 5 సంవత్సరాలనుంచి మనవి చేస్తున్నాను అందులో పున్న విచిత్రమేమంటే అంతకుముందు 100 సంవత్సరాల క్రిందట బొబ్బిలి సంస్థానమువారు 20 మైళ్ల పొడవున కాల్యలు త్రవ్వి పున్నారు. కాని

నదికి ఆనకట్టలేదు రైతులే వర్షాకాలములో నీటికి అడ్డముగా ఇసుకమేటలు వేసుకొని దానిలోవున్న నీటిని కాల్యాలగుండా చెరువులోకి పెట్టుకొని పండించు కొంటున్నారు కాని పెద్ద ఏరువచ్చినప్పుడు ప్రవాహము ఎక్కువైనప్పుడు అడ్డముగా కట్టినకట్టలు కొట్టుకొని పోతాయి. ప్రతివారానికి, పదిరోజులకు కొన్ని వేలు ఖర్చుపెట్టి కట్టలు కట్టుకొని నానాబాధలు పడి పంటలు పండించు కొంటున్నారు. మా తాలూకాలో రెండు పంచదార మరలు వున్నవి మేము పండించిన చెరుకును అంతా చక్కగా ఎగుమతి చేసుకొని సుఖపడడానికి అవకాశమున్నాకూడ సతతం నీరు ప్రవహిస్తుందనే నిశ్చయార్థం లేకపోవడమువల్ల సరిగా ఈ వ్యాపారపు పంటను పండించలేక పోతున్నాము 15 లక్షలు, 20 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఆనకట్ట కట్టినట్లయితే సుస్థిరముగా నీరు పారుతుంది ఈ విషయములో కొంత పరిశీలన చేశారు. చీఫ్ ఇంజనీరుకు ఆ పరిశీలనలు పంపారు అక్కడ నీరు సరిగా పారదని ఆ పటిష్ఠత్వకు 2 మైళ్ళ అవతల చల్లపేట అనే ప్రదేశములో investigate చేశారు దాని రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి వచ్చినట్లు తెలుసుకొన్నాను. దానిని సాధ్యమయినంత త్వరలో ప్రభుత్వమువారి మంజూరు చేయించి అక్కడ ఆనకట్టకట్టి - కాల్యలు ఇంతకుముందే శ్రవ్యిస్తున్నవి కనుక - నీటిని ప్రవహింప చేసినట్లయితే ఆ ప్రాంతము సస్యశ్యామలమయి ఇతోధిక మైన సంపదతో అభివృద్ధి చెందతుందని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. బొబ్బిలి తాలూకాలోని సీతానగరంలో వున్న పంచదారమిల్లు పరిసరగ్రామాలలో వున్న భూములకు నీటికొరత చాలవుంది. సువర్ణముఖనదికి బంటుమక్కు దగ్గర ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే సీతానగరం మిల్లుతాలూకు గ్రామాలలోవున్న రైతులందరు చెరుకును ఎక్కువగా పండించి ఎక్కువలాభం పొందడానికి, ఒక నిశ్చయమైన వ్యాపారసరళిలో బాగుచేయడానికి అవకాశముంటుంది కాబట్టి బంటుమక్కు ప్రాజెక్టు కట్టాలని దానికి డబ్బును మంజూరు చేయాలని వేడుతున్నాను. బంటుమక్కు విషయములో కొన్ని అవరోధాలున్నవి. సాలూరు తాలూకావారు కొన్ని అవరోధాలు కల్పిస్తున్నారు. ప్రతివారికి అవసరాలు వుంటాయి. వారి అవసరాలను వేరుమార్గాన తీర్చుకోవలసి వుంటుంది. ఇంకొక చోట గడ్డకట్టో, ఇంకొక ఏరుకు కట్టకట్టో వారి అవసరాలను తీర్చుకోవచ్చు కాబట్టి బంటుమక్కు ప్రాజెక్టును తప్పక sanction చేయించి అతి శీఘ్రము లోనే పని ప్రారంభిస్తారని కోరుతున్నాను

మా జిల్లాలో వంశధార నదిమీద బ్యారేజీ కట్టటానికి క్రిందటిసెలలో ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు వచ్చి శంకుస్థాపన చేశారు అది మెచ్చుకోదగిన విషయం అది కడితే ఆ ప్రాంతం సస్యశ్యామలం కావటమే

కాకుండా ఆహారకొరత తీర్చటమే కాకుండా ఇతర ప్రాంతాలకు సప్లయ చేయటానికి వీలుంటుంది. రైతులోకానికి బంగారం అయిన సేద్యపు జలప్రవాహపు శాఖవారు దానిని అమలు జరిపితే త్వరగా ఫలితానికి వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టటానికి కోట్లకొలది రూపాయలు వ్యయం చేస్తూ ఎన్నో సంవత్సరాలవరకు ఫలితానికి రావటం లేనివాటినే తీసికొంటున్నారు అవికూడా అవసరమే కాని ఇటువంటి చిన్నవాటిని ముందు తీసికోవటం అవసరం. “తశ్చిత్తర్థం వినిశ్చితే, లఘుమూలం మహోదయం, ఊత్సవ మారవే దేకత్వం, నదీగైః తే రాఘవాః!” అని రామాయణంలో వాల్మీకి చెప్పాడు భరతునితో రాముడు చెబుతున్నాడు “ఏదైనా పని ప్రారంభించినప్పుడు తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువలాభం వచ్చే పనిచేయాలి అదికూడా వేగంగా చేయాలి. ఆలస్యంగా చేయకూడదు” అని. ఆలస్యం చేసినందువల్ల ప్రయోజనం పోతుంది కనుక చిన్నవనరులను ప్రభుత్వం ఎక్కువ శ్రద్ధతో త్వరగా తీసికొని ఆ ప్రాంతాలను సశ్యశ్యామలం చేయటానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. చిన్న నీటివనరులను రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటునుండి జిల్లా పరిషత్తులకు ఏప్రిల్ 1 నుండి ఇస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. వాటికి కేటాయించిన డబ్బు కొంతవరకు తక్కువగావుండ. దానిని అధికంచేసి శ్రీకాకుళంజిల్లాలోని నీటివనరులకు వీలు, వాలు ఎక్కువగా వున్నాయి పర్వతాలు ఎక్కువగా వున్నాయి. ఏర్లు ఎక్కువగా వున్నాయి. గడ్డలు ఎక్కువగా వున్నాయి. వాటిని చక్కగా మలచుకొని ఎక్కడికక్కడ కట్టలకట్టి ఆ ప్రాంతాలను సశ్యశ్యామలం చేయాలి రైతులకు ప్రాణాధారమైన సేద్యపు జలప్రవాహశాఖవారు అతిముఖ్యులు. రైతులు ఈ దేశానికి ముఖ్యులు ఎక్కువ జనాభాకు సంబంధంవున్న వ్యక్తులు కావున వారి బాగోగులు చూసినప్పుడు, అతని అభ్యుదయం కాంక్షించినప్పుడే దేశాభ్యుదయం కాంక్షించినట్లు అవుతుంది. ఎంతో కష్టపడి పంట పండించి దేశానికి ఆహారాన్ని సరఫరా చేసే రైతుపై ఎక్కువ దయారసం చూపాలి కనుక కేంద్రపు జలప్రవాహపు శాఖామంత్రిగారు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించి వారికి అనేక సదుపాయములు కల్పించాలని కోరుతున్నాను మా ప్రాంతాలలో ఏటిఒడ్డున వున్న గ్రామాలలో నీటి సదుపాయంలేక ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. లిఫ్ట్ ఇగ్రికేషన్ మూలంగా వేల ఎకరాలను సాగుచేయవచ్చు సంవత్సరానికి మూడు పంటలు పండే భూములు వున్నాయి కనుక అక్కడ లిఫ్ట్ అనేది సువర్ణముఖ నది ఒడ్డున, వేగావతినది ఒడ్డున ఈలాంటి 5, 6 స్థలాలలో ప్రవేశపెడితే కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుంది కనుక ఆ ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఏ. ఎరుకునాయుడు (సాలార్-జనరల్) అభ్యుక్తా, ఈ క్రిగేవన్ డిమాండును ఒలరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో ఆంధ్రరాష్ట్రం నదుల రాష్ట్రీకరణ, కతర రాష్ట్రాలకు నీరు పోగా 10 కోట్ల ఖరీదలు అడుగుల నీరు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో వినియోగించుకోవచ్చునని ప్రస్తుతం 2 కోట్ల 6 లక్షలు వాడుకోవచ్చునని చెప్పారు. సాగుకు లాభము అయిన భూమి 4 కోట్ల 28 లక్షల ఎకరాలు వుండిన వారు తెల్లూరు ప్రస్తుతం వున్న నీటితో 68 లక్షల ఎకరాలు సాగవతున్నాయి అంటే చాలా తక్కువ నీటిని ఉపయోగించటం, తక్కువ భూమిని సాగులోనికి తీసుకురావటం జరుగుతున్నది మనం కోట్లకొలది డబ్బును భారీ ప్రాజెక్టులకు ఖర్చుచెడుతున్నా వినియోగం ప్రస్తుతానికి తక్కువగా వుంటున్నది మూడవ ప్రణాళికలో 76 కోట్ల 28 లక్షలు డబ్బులు ప్రావిజన్ వుంటే దానిలో 45 కోట్లు వాగార్జున సాగర్ కే పోతున్నది. కాని దాని వినియోగం ఏ 15 సంవత్సరాలకో 20 సంవత్సరాలకో వస్తుంది. డబ్బును మీడియమ్, మైనర్ ప్రాజెక్టులకు కాస్త ఎక్కువ ఖర్చుచేస్తే తొందరలో పొచ్చు ఫలితాలొస్తాయి ద్వితీయ ప్రణాళికలో 18 లక్షల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుందని అంచనాపెశారు 10 లక్షలు కూడా రాలేదు పెద్ద ప్రాజెక్టులను ముందు తీసికొన్నట్లయితే మధ్యతరగతి, చిన్నతరగతి ప్రాజెక్టులు వెనుకబడి చుప్పలితాలు వస్తున్నాయని చెప్పటానికి సందేహం లేదు ద్వితీయ ప్రణాళికలో 17 మధ్యతరగతి ప్రాజెక్టులను ప్రారంభించారు. అవి పూర్తికావచ్చాయని మంత్రిగారు చెప్పారు పూర్తికావటం అంటే డబ్బు పూర్తిగా ఖర్చుచేయబడింది కాని పూర్తి వినియోగంలోకి రాలేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వేగవతి ప్రాజెక్టును 1954 లో తలపెట్టారు, 20 లక్షలు ఖర్చు అయినది దానిక్రింద 7 వేల ఎకరాలు సాగుకు రావాలని అంచనా వేయబడింది గత సంవత్సరం 600 ఎకరాలు మాత్రమే సాగులోనికి వచ్చింది కుడికాల్వ క్రింద 600 ఎకరాలు వచ్చాయి. ఎడమకాల్వక్రింద రావలసిన 3 వేల ఎకరాలు సాగులోనికి రాలేదు. అక్కడ deep cutting పడింది 6 సంవత్సరాలు అయినా పూర్తిచేయలేదు. కృష్ణాబ్యాంకేజి 3 సంవత్సరాలలో పూర్తిచేసినా చిన్నవిని 7 సంవత్సరాలైనా చేయలేకపోవటానికి కారణం తెలియదు చిన్న ప్రాజెక్టులలో అలస్యం కాకుండా వెంటనే పూర్తిఅయి వినియోగంలోకి వచ్చేటట్లు ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించాలని కోరుతున్నాను శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కీవనమలు వున్నాయి. వేగవతి, సువర్ణముఖ, చంపావతి, గోముఖ నదులు వున్నాయి ఇండియా నదులదేశమని ఎట్లా పేరుపడిందో శ్రీకాకుళంజిల్లా నదులజిల్లా అని ఎట్లా పేరుపడింది. స్వల్పకాలంలో సత్ఫలితాలనిచ్చే ఆ ప్రాజెక్టులను takeup చేస్తే పొచ్చుపంట పండించటానికి అవకాశం వుంటుంది. రాశుస్వామినాయుడు

గారు బంటుమక్కు ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పారు దానికో చరిత్ర వుంది 1950 సంవత్సరంలో అప్పటి ప్రభుత్వం బంటుమక్కుల అనే దానికి వైన మామిడిపల్లి అనేచోటకూడా కలిపి రెండు స్కీములున్నాయి ఆ రెండింటిని investigations చేయించాలన్నారు Investigations అయిన తరువాత బంటుమొక్కలకన్నా మామిడిపల్లి better అని చెప్పి ప్రస్తుతానికి బంటు మక్కులను ఆపి మామిడిపల్లి ప్రాజెక్టును take up చేయాలని 1951 G O pass చేశారు దానిప్రకారం detailed investigation జరిగిన తరువాత 1956 లో చీఫ్ ఇంజనీరు వచ్చి ఆ స్థలం చూచి అంతకించే మరో 23 మైళ్ళ దూరంలో మామిడిపల్లి రిజర్వాయర్ కడితే జాగుంటుందని, దానికి investi-gations చేయించాలని చెప్పారు

ఎస్టి మేట్ నుమారు ఒకకోటి రూపాయల వరకు వచ్చింది అది రిజర్వాయరు స్కీము అవనివ్వండి, anicut scheme కానివ్వండి, అక్కడి ప్రజలకు వినియోగం కావాలి ముఖ్యంగా అది వెనుకబడ్డ ప్రాంతం. ఈ మామిడిపల్లి area లో చాలామంది గిరిజనులున్నారు ప్రభుత్వం డెమోక్రసీ ఉద్దేశ్యం ప్రకారం వెనుకబడిన ప్రాంతంలోని ప్రజలకు గిరిజనులకు కూడా ఈ స్కీము ఉపయోగ పడేటట్లు అమలుచేస్తామని చెప్పేటప్పుడు, మీదను కట్టవలసిన ప్రాజెక్టులు మానేసి క్రిందను కట్టమని ఈ దరిమిలా బంటుమక్కును detailed investi-gation చేయాలని ప్రభుత్వం ఆర్డర్ వేశారంటే, ఇందులో ఏదో ఉందని ప్రజలు చాలా ఆందోళన చేస్తున్నారు బంటుమక్కు స్కీము చేయవద్దనలేదు, కాని నీరు పారుతున్నచోట అక్కడి ప్రజలకు ఇవ్వడం మానేసి దిగువ నున్న ప్రజలకు ఇవ్వడం న్యాయం కాదని, మామిడిపల్లి రిజర్వాయరు నిర్మించినట్లయితే బంటుమక్కు area కు కూడా ఆ నీరు సరఫరా అవుతుంది మామిడిపల్లి రిజర్వాయరు స్కీములో మామిడిపల్లి ఆనకట్ట (Anicut) ఒక pick up ఆనకట్టగా ఒక భాగంగా ఇంజనీరులు రిపోర్టు చేసిఉన్నారు అందుకుగాను నేను చేసే మనవేమిటంటే మామిడిపల్లి రిజర్వాయరు స్కీము sanction చేస్తూ ఈ మామిడిపల్లి pick up anicut, తరువాత బంటుమక్కు స్కీమును gradual గా చేసుకున్నట్లయితే ఎవరికీ ఇందులో అన్యాయం జరగదు అక్కడ ఉన్న ప్రజా నీకాని కందరికీ కూడా దానివల్ల చాలా సంతృప్తి కల్గుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది, రామస్వామి నాయుడుగారు చెప్పారు పారాడి దగ్గర కట్ట ఉన్నదని. అది నిజమే. కట్టలున్నాయి కాని వారు ఆ నీరు ప్రవహింప చేసుకునే అవకాశం లేకపోతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం ఇసుకగట్టు వేస్తున్నందు వల్ల ప్రవాహం వచ్చినప్పుడు కొట్టుకుపోతున్నాయి. దానికైనా ఆనకట్ట

అవసరం పూర్వం కూడా అక్కడ భవానీపురం వద్ద ఆనకట్ట కట్టమని, దానిని గురించి investigation కూడా జరిగింది ఈ భవానీపురం దగ్గర ఆనకట్ట కట్టినట్లయితే రామస్వామి నాయుడుగారు చెప్పినట్లవంటి పారాడీవరకు కూడా నీరు వస్తుంది అక్కడ ఒక చిన్న తగాయిదా మాత్రం ఉన్నది. అదేమిటంటే పారాడీ దగ్గర ఆనకట్ట కట్టినట్లయితే అక్కడ రొంపిళ్ల అనే గ్రామమున్నది, దానికి ముందు చెబ్బతగులుతుంది దానికి రెండు ఫర్లాంగుల దూరం లోనే భవానీపురం ఆనకట్ట స్కీము ఉన్నది. ఈ భవానీపురం ఆనకట్టే కట్టమని అక్కడి ప్రజలు కోరుతున్నారు. నేను కూడా అధికారులకు చెప్పియున్నాను. అంతేకాక చూడవ దేమిటంటే, వారు ఆంధ్ర రిజర్వాయరు గురించి కూడా చెప్పియున్నారు. అది సాలూరు తాలూకాకు కూడ కొంప సంబంధించిఉన్నది. ఈ ఆంధ్ర రిజర్వాయరు స్కీముకు కూడ detailed investigation జరిగిందని తెలుస్తున్నది దీనికి మూడు లక్షల రూపాయలు అంచనా వేయబడింది తరువాత ఈ ఆంధ్ర రిజర్వాయరు స్కీము శ్రీకాకుళం జిల్లాకే కాకుండా విశాఖపట్నం జిల్లాలోని గ్రామములకు కూడ ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిని కూడ వేగం మంజూరుచేయవలసినదని కోరుతూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

***Sri K. V. Vema Reddy (Kadiri):** Mr Speaker, Sir, I rise to support the Demand on Irrigation. I wish, however, to make a few observations on Irrigation but as the time allotted to me is very limited, I would only be able to touch the compass of it.

We have entered upon the third five-year plan. I must say that great progress has been made in the matter of development of irrigation projects and the implementation of the various schemes major, medium and minor. The first and the second five-year plans envisaged a substantial progress in the field of irrigation. The mighty rivers that pass through the country and the other water potentialities of this country have been well-harnessed. In our own State, the Nagarjunasagar Project is a project worth mentioning. It has contributed greatly to our engineering skill. It is a great boon to Andhra Pradesh and it will pave the way for stepping up agricultural production in the State. Next comes the Vamsadhara Project which, as has been mentioned by my hon. friend Sri Ramaswamy Naidu, will be another achievement. It was only a few months ago

that it was inaugurated by our Chief Minister under the auspices of the P. W. D Minister.

I would now refer to Rayalaseema. The major scheme in Rayalaseema is High Level Channel which is a permanent measure against the recurring famines of Rayalaseema. You know, Sir, Rayalaseema is a victim to the vagaries of monsoon, nature frowns at Rayalaseema by denying timely rain. Every third year in Rayalaseema will be a famine year and High Level Channel is expected to alleviate the suffering of the people of that area. As a matter of fact the Budget provides Rs. 130 lakhs for the implementation of the first stage of the scheme. The first stage of the scheme is in progress, and the other work also is really appreciable. The allotment in this year's budget, however, is not quite sufficient to execute the work speedily so much so there is no possibility of completing the first stage quickly. The amount provided for the entire third five-year plan for this scheme is Rs. 7 crores.

Let me now refer to minor irrigation schemes. Minor irrigation schemes play a vital part in the scarcity areas of Rayalaseema and Telangana. Rs. 95 lakhs has been provided for this purpose in this year's budget which is an improvement upon last year's budget and which is necessary for improving the economic conditions of the dry areas. Minor irrigation works, I am told, will be entrusted to the Zilla Parishads. This is very good, but I am afraid there is no use of entrusting them to the Zilla Parishads if the technical personnel necessary for the purpose are not provided to them. As a matter of fact there is a long delay in the execution of the minor irrigation schemes on account of shortage of technical personnel so much so many works are still pending. These works have to pass through several processes—investigation, preparation, execution etc. All these take a long time. Therefore, it is necessary that technical personnel should be provided to the Zilla Parishads.

I would next refer to tank improvement schemes. Improvement of tanks is a special feature of agriculture in the dry areas. In my Taluk, in Kadiri, which has a

population of about 2½ lakhs, there are 300 to 400 tanks and many of them have breached and silted. These have to be renovated. There is long delay in taking up repairs of these tanks. For example, I wish to bring to the notice of the hon. Minister one instance, namely that of Reddicheruvu near Peddannavaripalli. It was a scheme envisaged in 1952 in the composite State of Madras when Rajaji was the Chief Minister. It was already investigated but still it has not been taken up. The estimates are ready and now it is at the stage of tenders being called. This shows how much time is taken away in the implementation of these small schemes like repairs to tanks and restoration of breached tanks.

There are several banks to be renovated and therefore it is relevant if I refer to lift irrigation and specially to southern taluks of Anantapur district, Penu-gonda, Dharmavaram and Kadiri. In my own taluk there are about 5000 wells where water is lifted through bulls. It involves a great expenditure which is un-remunerative. If lift irrigation is supplemented by power, the scarcity areas will be much improved and Horticulture will be well-developed. Thank you.

*శ్రీ జి గోపాలరెడ్డి (జనగాం) అధ్యక్షా, ఇది చాల ముఖ్యమైన demand దీనిపైన యంతకు పూర్వమే చాలమంది చాల విషయాలు చెప్పారు. నేను కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావలసిచాను. Minor irrigation విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించడంలేదు. ఇరిగేషన్ పైన కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము కొన్ని పెద్ద ప్రాజెక్టులు వెంటనే ఫలితం రానటువంటివి జరుగుతున్నాయి రైతులయొక్క యిబ్బందులను దూరంచేసి, వెంటనే ఫలితమునిచ్చే minor irrigation పైన శ్రద్ధచూపడం లేదు. నా constituency లో 300 కుంటలవరకు మరమ్మత్తు కావలసినవి ఉన్నాయి అనేక గ్రామాలు ముందు జాగీర్ గ్రామాలుగా ఉంటూ ఉండేవి, మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత జాగీరులను రద్దు చేసినది కాని అక్కడ ఉండే రైతులకు సౌకర్యాలు యివ్వడంలేదు. అనేక గ్రామాలలో కుంటలు ఉన్నాయి. ఆ కుంటలను జాగుచేయాలని ప్రభుత్వాన్ని అడిగినప్పుడు కనీసం సర్వేచేయించడానికి కూడ మార్గగర్త తగినసిబ్బంది లేదు అని జిల్లా అధికారులు చెబుతున్నారు

(Srimathi T. Lakshmi Kanthamma in the Chair)

వాటిని బాగుచేయకపోతే రైతుకు అభివృద్ధి ఉండదు. ఆధికోత్పత్తి జరగదు అని మన అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే వరంగల్ జిల్లాలో రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 1, 2 మాత్రమే medium projects వచ్చాయి. కాని వాటిని కూడ యింతవరకు చేపట్టి పనిచేయడం లేదు. ఒక్క సిరివాగు ప్రాజెక్టు విషయంలో మాత్రం దాదాపు 80 వేల రూపాయల వరకు ఖర్చు అయినదని తెలుస్తున్నది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక సమాప్తం అయ్యేలోగా అది పూర్తికావలసి ఉన్నది కాని ఏమాత్రం పనికాలేదు. ఆలేరు ప్రాజెక్టుకు యింతవరకు స్థలంకూడ నిర్ణయం కాలేదు. స్థలం నిర్ణయంకొరకు యింకా సర్వే జరుగుతున్నది. ఇట్లాంటి విధానం ద్వారా మనం ముందుకు పోవడం కష్టం. ములుగు, పాకాల తాలూకాలలో పెద్దపెద్ద చెరువులు ఉన్నాయి. వాటిని బాగుచేయించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రభుత్వ దృష్టికి, జిల్లా అధికారుల దృష్టికి తీసుకువచ్చాము, గండి చెరువు అని ఒకచెరువు ఉన్నది. ఆ చెరువు ఈరోజువరకు సర్వేకాలేదు. దీనిని సర్వేచేసి, బాగుచేస్తే కనీసం 34 వేల ఎకరాలు సాగయ్యే వీలు ఉంటుంది. మారేడు మాపల్లె చెరువులు ఉన్నాయి. ఏలూరు నాగారం దగ్గర ఒక చెరువు ఉన్నది. ఇవన్నీ కొద్ది ఖర్చుతో బాగయ్యే అవకాశాలు ఉన్నాయి. కొన్నిచోట్ల గండ్లు పడినాయి, కొన్నిచోట్ల కట్టలు, తూములు మొదలగునవి ఏర్పాటుచేయడమే ఈ పద్ధతులలో అనేక చోట్ల బాగుపడే అవకాశం ఉన్నది. వెంటనే భూమి సేద్యంలోకి వచ్చే అవకాశం కూడ ఉన్నది. ఈ విధంగా చేయడం ద్వారా వేల ఎకరాలు సేద్యానికి రావడానికి అవకాశం ఉన్నది. ములుగు తాలూకాలో ఒక తోడి ఉన్నది తోడి అంటే ఎప్పటికీ ఊటనీరు ఊరుతుంది. కొద్ది ఊటనీరు కాదు ఎత్తుగా అడ్డకట్ట వేస్తేనే దాదాపు 1000 ఎకరాల వరకు సేద్యం చేయడం జరుగుతోంది. దానికి రిజర్వాయరు కడితే కనీసం 3, 4 వేల ఎకరాలకు ఎప్పటికీ పారేటటువంటి అవకాశము కలుగుతుంది. దీని విషయము కూడ ప్రత్యేకముగా అధికారుల దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. అనేకచోట్ల పట్టెలు ఉన్నాయి. వాటిని బాగు చేయాలి. ఊటనీరును కాలవద్వారా తీసుకునివెళ్ళి సేద్యం చేసుకునే పరిస్థితులలో రైతులు లేరు. ప్రభుత్వం సహాయంచేసి వాటిని బాగుచేస్తే అనేకచోట్ల పట్టెలక్రింద సేద్యం చేయడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. మా వరంగల్ జిల్లాను district of lakes అంటారు. అంటే — అక్కడ ప్రకృతిసిద్ధమైన చెరువులు ఉన్నాయి. పాకాల, రామప్ప, లక్ష్మారం మొదలైనవి. ఈ చెరువులలో నీరు ఉన్నప్పటికీ సరైనటువంటి కాలువలు లేక సేద్యం కావడం లేదు. అనేక

చెరువులక్రింద కాలవలు సరిగా లేవు చెరువులలో నీళ్ళు ఉన్నాయి గాని వాటిని పారించుతోడానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికికూడ లోగడ తీసుకు రాబడింది. కాని యింతవరకు దానిపైన శ్రద్ధ తీసుకోబడలేదు పది సంవత్సరాలకు యిప్పటికి చూసుకున్నట్లయితే రెట్టింపు దానికి సప్లం అవుతున్నది. చెరువులలో నీళ్ళు ఉన్నాయి గాని కాలవలు సరిగా లేక రైతులు అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. అన్ని ప్రాంతాలకు నీరు అందక చాల వైరులు ఎండిపోవడం తటస్థిస్తున్నది ఇంతే కాకుండా కొన్ని మాట్లు వేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. వాగులో మన్నుపోనీ మాట్లువేసి వేల ఎకరాలకు పారించడం జరుగుతున్నది సరైన పద్ధతులలో ఆ మాట్లు కడితే ఒక్క రామప్పచెరువు క్రిందనే 5 మాట్లు కట్టవలసి ఉంటుంది. 5 మాట్లు కడితే దాదాపు 4 వేల ఎకరాలకన్నా ఎక్కువే పారడానికి అవకాశం ఉన్నది, నీరు కూడ ఉన్నది ఆవిధంగా పారడానికి అన్ని అవకాశాలు ఉన్నాయి.

మూడవ ప్రణాళికలో (యిదివరకు చేర్చినవి పూర్తిచేసి) మిగిలిన ప్రాజెక్టు మూలవంచ, గండిచెరువు, మీడియం ప్రాజెక్టు మారేడుమాడు చెరువు కూడ చేర్చి పూర్తిచేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది

ధర్మసాగరం చెరువునుంచి వరంగల్‌కు నీరు సప్లయ అవుతుంది కాని అక్కడ నీరు సరిగా లేదు ఆ చెరువుకు వేరోచోటనుంచి నీరు తెచ్చే అవకాశం ఉన్నది అక్కడ కొన్ని వాగులు మలిపితే ఆ నీరు యీ చెరువులోకి వచ్చే అవకాశం ఉన్నది ఈ స్కీముకు 10, 15, లక్షల వరకు అంచనా వేశారు దానివల్ల యిటు వరంగల్ సీటీకి నీరు సప్లయ కావటమేగాక దాదాపు 3 వేల ఎకరాల వరకు ఆ చెరువుక్రింద వ్యవసాయం జరుగుతుంది ఈ స్కీము తప్పకుండా మూడవ ప్రణాళికలో చేర్చాలి.

తెలంగాణా ప్రాంతంలో అనేక శావులక్రింద వ్యవసాయం ఉన్నది. మోటలతో నీరుతోడి వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. మెట్ట ప్రాంతాలలో చెరువు నీరు కూడ లేనిచోట ఈ శావుల నీరే వ్యవసాయానికి ఆధారంగా ఉన్నది. ఈ శావులకు పవర్ సప్లయ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది నానియోజక వర్గంలో యిటువంటి మెట్ట ప్రాంతం చాల ఉన్నది. ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకొని తప్పక ఎలెక్ట్రిసిటీ సప్లయ చేయాలని కోరుతున్నాను.

* شری مادھو راؤ (حوکمل) - محترمہ صدر صاحب - آرپیل بی۔ ڈبلیو۔
مسٹر بے حو ڈیپارٹمنٹ پیش فرمائے ہیں میں انکی کماحقہ بتاؤں گا ہوں۔
آرپیل مسٹر صاحب کے ڈیپارٹمنٹ کا آج آخری روز ہے اور مجھے فخر ہے
کہ آج ہم ۳۰ کروڑ روپیہ کے مطالبات بطور کر رہے ہیں۔ ساتھ ہی ساتھ

مسٹر صاحب اور عوام کے نمائندوں پر اسکی ذمہ داری عائد ہوتی ہے کہ ان رقومات کا خرچ مناسب طور پر ہو تاکہ حقیقی معنوں میں اس سے آندھرا پردیش کے عوام کو فائدہ پہنچے۔

ہمارے صلح نظام آباد کے اہم مسائل پر اس سے پہلے حاب پی۔ رنگا ریڈی صاحب نے روشنی ڈالی ہے ان میں سے اکثر مسائل نظام ساگر پراجیکٹ سے تعلق رکھتے ہیں۔ انہوں نے اس امور پر روشنی نہیں ڈالی ہے میں صرف ان ہی امور کے تعلق سے کچھ عرصہ کرونگا۔ نظام ساگر پراجیکٹ کا اسکیم حیدرآباد کے چیف انجینئر نواب علی نوار جنگ نے بنایا تھا۔ انہوں نے اس پراجیکٹ کو بنانے سکڈ فیر کے طور پر دیو نور پراجیکٹ کا اسکیم رکھا تھا تاکہ حاب ماحرا کا پانی کم ہو جائے تو اس کے پانی کو نظام ساگر میں جمع کر کے اس بيشكر کے ایریا کے سکڈ کراپ کو سیراب کیا جاسکے۔ سکڈ فائبر ایر پلان میں دیو نور پراجیکٹ کے ہونے ہوئے حکومت آندھرا پردیش نے اس کو منسوخ کر دیا۔ ہم نے بحال رکھنے کی کوشش کی لیکن بحال نہیں رکھا گیا حالانکہ اسکی طمانت دیگنی تھی کہ کٹے کو ٹھانینگے اور ایریا پر کاشت کو متاثر نہیں ہوے دیگے لیکن تین چار سال کا عرصہ گزرے کے باوجود اس پر عور نہیں کیا گیا۔ فصل براد ہو رہی ہیں اور کروڑوں روپیہ کا نقصان ہو رہا ہے۔ ایربل اور مٹی کے مہے میں کافی پانی سیراب نہیں ہوتا جسکی وجہ سے نہ صرف عوام کا نقصان ہو رہا ہے بلکہ وہ نیشنل انکم جو نظام شوگر فیکٹری کے دریہ سے آتی ہے متاثر ہو رہی ہے۔ اس لئے میں آریبل مسٹر صاحب کی توجہ اس حاب مدول کراؤنگا کہ وہ دیو نور پراجیکٹ کو کامیاب بنائیں یا اگر یہ نہیں تو کم از کم کوئی دوسرا دوامی دریہ آب بنائیں۔ کٹے کو ٹھانے اور ری ماڈلنگ کی حلد سے جلد تکمیل کجائے۔

مانٹر آر ریگیشن اسکیم سے متعلق میں یہ عرصہ کرونگا کہ مدبور جو بالائے نہر ہے اور اسکا دریہ آب موجود ہے ایک چھوٹا پراجیکٹ بنا کر رهاں کی ضرورت کو پورا کریں۔ ایڑگی نزرگ اور لنکم پل کا سروے ہو چکا ہے لیکن اب تک اسٹیٹ ٹیار نہیں ہو۔ یہ ٹالاب ک تیار ہوگا نہیں معلوم۔ گدشتہ بحث سش کے موقع پر میں مسٹر صاحب سے ملکر رپورٹ دیا ہوں۔ اسکے ساتھ ساتھ میں یہ عرصہ کرونگا کہ مدبور تعلقہ میں دو مواصعات ہیں کتل واڑی اور محل واڑی جہاں سے مالہ گدرتا ہے اسکو روک کر پراجیکٹ بنایا جائے تو دس ہزار ایکڑ خشکی زمین تری میں مدل ہو سکتی ہے۔ تھرڈ فائبر ایر پلان میں اسکو شامل کیا جائے تو مناسب ہے۔ اسکے بعد میں یہ عرصہ کرونگا کہ نظام ساگر کے تحت بہت سے ٹالاب ہیں جن کو محکمہ آبپاشی عبر ضروری سمجھتا ہے۔ ایک مرتبہ اگر آبپاشی، زراعت اور محکمہ مال کے عہدہ دار دورہ کر کے اسکے متعلق عور کریں تو مناسب ہے کہ کون کون سے ٹالاب کار آمد ہیں یا تھوڑے سے صرفہ سے کار آمد بنائے جاسکتے ہیں۔ جو واقعی کار آمد نہیں ہیں انکو آبپاشی اسکیم سے نکال دیا جانا مناسب ہے۔

تا کہ وہ زمین عریب ہریچوں کو پٹے پر دیکھا سکے۔ میں سمجھتا ہوں کہ یہ مسئلہ بلا وجہ ملوثی پڑا ہوا ہے اسکو حل کرنا ضروری ہے۔ مجھے امید ہے کہ مسٹر صاحب اس پر غور کریں گے۔

کاما ریڈی، پلا ریڈی اور مدبوران تعلقوں میں بہت سے تالاب ایسے ہیں جو مسہدم ہو چکے ہیں اگر ان تالابوں کی تعمیر کجائے تو وہاں کے عوام گریبڈٹ کے شکرگدار ہو گئے۔ کیونکہ نظام ساگر پراجیکٹ کے تحت حب اور لکھری بھری فصاں دیکھنے میں تو انہیں رشک ہوتا ہے کہ انکے تعلقوں کے تالاب سوکھے پڑے ہیں اس لئے میں عرض کروں گا کہ آرپل مسٹر صاحب ان تالابوں کی تعمیر کر کے وہاں کے عوام کو شکرگدار ہونے کا موقع دیں۔ میں مسٹر صاحب سے اسکی آشا رکھنے ہوئے اپنی تقریر ختم کرتا ہوں۔
حئے مد۔

* (శ్రీ) బి రామిరెడ్డి (మైదుకూరు) అధ్యక్షా, పబ్లిక్ వర్క్స్ కమిషన్ మాతృక సమర్పించిన డిమాండ్ ను నేను మనస్ఫూర్తిగా ఆమోదిస్తూ కొన్ని సూచనలు ఇవ్వదలచుకొన్నాను. మంత్రిగారు మనముందు పెట్టిన విషయాలు చూస్తే, వారు నీటిపారుదల విషయంలో రైతులకు ఎంత సహాయం చేయటానికి ప్రయత్నం చేసినారో తెలుస్తుంది. మన రాష్ట్రానికి రావలసిన నీటి విషయంలో ప్రక్క రాష్ట్రాలవారు పేచీలు పెట్టిన సందర్భంలో వారు చాలా ధీరోదాత్తంగా పోరాడటము చాలా సంతోషకరము అందుకు వారికి నా కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. మనకు నూరు మిలియన్ల ఎకరాలకు సరిపడిన నీరు ఉండగా, 28 మిలియన్ల ఎకరాలలో మాత్రమే నీటిని వినియోగిస్తున్నాము అన్నారు. రెండవ ప్రణాళిక పూర్తయ్యేటప్పటికి, దాదాపు మూడవ వంతు నీరు మనము ఉపయోగించుకోగలమని తెలుస్తున్నది. మన దేశ వైశాల్యము 6.64 కోట్ల ఎకరాలు ఉంటే, అందులో సాగుకు వీలైన భూమి 2.79 కోట్ల ఎకరాలు మాత్రమే ఉంది అందులో ఆంధ్రలో 49.5 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే సాగు అవుతున్నవని వారు వ్రాసి ఉన్నారు ఇంకా సాగులోకి రావలసిన భూమి మనకు చాలా ఎక్కువ ఉన్నది నీరు రావలసిన భూమికూడ ఎక్కువగానే ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది మనకు కావలసినంత నీరు ఉన్నది మనకున్న భూమి సన్యతామలంగా చేసుకోటానికి అవసరమైన నీరుకూడ ఎక్కువగా ఉన్నదిగాని, ఆ నీటిని ఉపయోగించుకోలేకుండా పోతున్నాము. కేంద్రం మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎడల సవతితల్లి ప్రేమ చూపిస్తున్నది మనం మైనర్ ఇరిగేషన్ 76.28 కోట్లు ఆర్థిస్తే, కేంద్రంవారు ఏమీ ఇవ్వలేదని అన్నారు వరదనివారణ స్కీముకొరకు మనం కేంద్రాన్ని డబ్బు అభ్యర్థిస్తే, ఏమీ ఇవ్వలేదని అన్నారు. దానికి కారణం ఏమిటి? మన ప్రయత్నంలోపమా? లేక కేంద్ర

ప్రభుత్వం మన ఎడల చిన్న చూపు చూడటమా? లేక మనకు ఇతర రాష్ట్రాల వారివలె పోట్లాడే శక్తి లేదా? మనం హెచ్చుపట్టుదలతో కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తెచ్చి, మనకు సహాయం చేయకపోతే, ఇక మనం ఓర్పుకొనేది లేదని గట్టిగా చెప్పి, తీవ్రంగా పోరాటము సాగించవలసి ఉంటుంది. బడ్జెట్ తాలూకాలో 4 ఫిరకాలు, ప్రొద్దుటూరు తాలూకాలో ఒక ఫిరకా నా నియోజకవర్గము. నా నియోజకవర్గంలో ప్రతి సంవత్సరం కరువు వస్తూనే ఉంటుంది కరువు వచ్చినపుడల్లా, మంత్రులందరూ మా ప్రాంతం వస్తారు ఆయోజ్య పాపమని, కన్నీళ్లు కారుస్తారు. మేము అడిగిన కోర్కెలన్నీ తీసుస్తామని వాగ్దానాలు చేస్తారు గండం గడిచి, పిండం బయటపడితే, పిండం బయటకు రాగానే, ఆ స్థితి మరచిపోయి యథాస్థితికి వచ్చినట్లు మీకేదో చేస్తామని మాకు అక్కడ వారు వాగ్దానాలు చేయటం, ఇక్కడకువచ్చి పంట చర్యలు తీసుకోకపోవటం జరుగుతున్నది. మొన్ననే మా ప్రాంతంలో గొప్ప జామం వచ్చింది. మంత్రులందరూ వచ్చారు. పై నాన్స్ మినిస్టర్ వచ్చారు కరువు నివారణ పథకాలకు కిరి లక్షలు ఖర్చుపెడతా మన్నారుగాని, యీ బడ్జెటులో అందుకు తగిన కేటాయింపు ఎక్కడా కనబడటంలేదు. సద్యోఫలితా లిచ్చే మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను వెంటనే నిర్మిస్తేగాని ఆహారకొరత తీరదు చిన్న ప్రాజెక్టులు నిర్మిస్తే, మా ప్రాంతం కరువుకు గురికాకుండా ఉంటుంది కాబట్టి అక్కడ కరువు, జామం రాకుండా అవసరమైన మైనర్ ప్రాజెక్టులను నిర్మించి, మంత్రిగారు శాశ్వతకీర్తి పొందాలని కోరుతున్నాను. లోయర్ సగిలేరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేసి, ఆకాల్వను మడేరు ప్రాజెక్టులో కలిపినట్లయితే సాగిలేటికి పశ్చిమదిశనున్న విశాలమైన ప్రదేశాన్ని సస్యశ్యామలంగా చేయటానికి వీలవుతుంది తదుక వాగు ప్రాజెక్టు, లోతువాగు ప్రాజెక్టుకమ్మవారిపల్లె ప్రాజెక్టు-వీటి పరిశీలనలు పూర్తిఅయి, నిర్మించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నవి శాశ్వత జామనివారణ పథకాల క్రింద ఆ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణము పూర్తిచేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. నందిపల్లెచెరువు, లింగాలపల్లి చెరువు, దర్భావారి అగ్రహారం చెరువు, అంబవరం చెరువు, ఇటుకల్లపాడు చెరువు, మద్దేపల్లి చెరువు — వీటిని నిర్మించినట్లయితే, జామాన్ని కరువును శాశ్వతముగా పారద్రోలినవారవుతారు ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు నిర్మించవలసిందెవరో, దానికి బాధ్యులెవరో మాకు తెలియకుండా ఉన్నది. రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంటువారిది ఆ బాధ్యత అని పి. డబ్ల్యు. డి. వారు అంటారు. రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంటును అడిగితే చీఫ్ ఇంజనీర్ ను అడగమంటారు. చీఫ్ ఇంజనీర్ యస్. ఇ. దగ్గరకు పొమ్మంటారు. యస్. ఇ, ఇ. ఇ దగ్గరకు పొమ్మంటారు. ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ ఎడల ఎవరికి బాధ్యత లేకుండా ఉన్నది. జామంతో బాధపడుతున్న ప్రాంతాలకు (రాయలసీమ డెవ

లవ్ మెంటు బోర్డుమీది) శాశ్వత ఊమనివారణ బోర్డు అని ఒకటి నిపుణులతో ఓర్పాటుచేసి, ఊమపీడిత ప్రాంతాలలో ఊమనివారణ పథకాలు అమలు జరపవలసి ఉంటుంది. మనమందరము సిగ్గుపడవలసిన విషయం ఒకటి ఉన్నది. బడ్జెట్ తాలూకాలో కలసపాడుదగ్గర రాచెరువు అని ఉన్నది దాని ఎస్టిమేటు 21 వేలు. అది ఎత్తుచేయమని ఏడు సంవత్సరాలనుండి నిరంతరం చెబుతున్నాము. ఆ చెరువుక్రింద ఐదు సంవత్సరాలు బొందు పోయింది. అది యస్. ఇ. గారి హద్దుకు లోబడి ఉండేది. దానిని గురించి చీఫ్ ఇంజనీర్ గారిని అడిగితే, అది చేయించవలసింది యస్. ఇ. గారు; ఆ విషయం వారిదేగాని మాదికాదు అంటారు. యస్ ఇ గారు అంతా తయారైనది, అస్కీము టేబిల్ మీద ఉన్నది అంటారు అది ఏడు సంవత్సరాలనుండి అట్లాగే ఉన్నది. ఇది చాల శోచనీయమైన విషయము. ప్రభుత్వం ఏడు సంవత్సరాలు జూప్యం చేయటం ఊమించరాని విషయము మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ నిర్మించే అధికారం జిల్లా పరిషత్ లకు, పంచాయితీ సమితులకు అప్పగించామన్నారు వారు ఆచరణలో ఎంతవరకు మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ బాగుచేస్తారన్నది సందేహము అధికార వికేంద్రీకరణలో వారికి ఎక్కువ పవర్స్ ఇవ్వటం సబబేగాని, అన్ని పవర్స్ ఇస్తే, అది తిరిగి కేంద్రీకరణ అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను జిల్లా పరిషత్ లకు, పంచాయితీ సమితులకు మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ నిర్మించటానికి అవసరమైన అనుభవము లేదు. ముందువారికి కొన్ని పనులు ఇచ్చి, వారు అవి బాగా సమవర్ధవంతంగా నిర్వహించినతర్వాత, ఎక్కువ అధికారాలు, కార్యక్రమాలు అప్పగిస్తే బాగుంటుంది అలాగాక, ఒకటి తర్వాత ఒకటి, అన్ని అధికారాలు వాటికి ఇస్తే, వారికి ఊపిరి ఆడక ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతారు. రోడ్డునిర్మాణం వారికి అప్పగించినతర్వాత, రోడ్డు పరిస్థితి ఎట్లా ఉన్నదో చెప్పనక్కరలేదు. మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ వారికి ఇస్తే, సరైన స్టాఫ్ లేక, అనుభవములేక, పరిస్థితులు మరీ అధ్వాన్నమై అనుకొన్నదానికన్నా విపరీతమైన ఫలితాలు వస్తాయేమోనని నాకు అనుమానంగా ఉన్నది. మొదట 20, 30 ఎకరాలు సాగులోకివచ్చే చిన్న నీటి వనరుల మరమ్మత్తుచేసే పనులుమాత్రం వారికి ఇచ్చి, మిగతా మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ పి. డబ్ల్యు. డి. వారే చేస్తే బాగుంటుందని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను శాశ్వతఊమనివారణకొరకు నేను సూచించిన ప్రణాళికలను తక్షణమే పరిశీలించి, నిర్మించాలని మంత్రిగారిని అభ్యర్థిస్తూ, యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ, విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ బి. అప్పారావు : అధ్యక్షా, సస్యానికి మనం జలాధారం కలిగిస్తే, ప్రజలకు జీవనాధారం సస్యం కలిగిస్తుందనే విషయం అందరికీ తెలిసినదే.

వ్యవసాయశాఖకు, ఇరిగేషన్ శాఖకు ఎంతో సంబంధం ఉన్నది మా జిల్లాకు సంబంధించి, శారదారివర్కు వరదలు వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారు సహాయపడటానికి వచ్చారు వారు అక్కడి ప్రజలకు వాగ్దానాలు చేశారు

Permanent division చేయకుండా ఎన్ని వాగ్దానాలు చేసినా ప్రయోజనం లేదు. Permanent division పెట్టండి అని వచ్చిన మంత్రిల అందరికీ చెప్పాము ఇప్పుడు పార్టీలు వేరుకావచ్చు, ఇదివరకు అందరము కలిసి పనిచేసిన వాళ్ళమే. అక్కడి సమస్యలు అందరము ఎదుర్కొనటంవంటి వాళ్ళమే వేలాది రూపాయలు వసూలుచేసి బీదప్రజలకు యిచ్చిన వాళ్ళమే కోస్తా జిల్లాలో వర్షాకాలం వచ్చిందంటే బెంగగా ఉంటుంది పచ్చని సంసారాలు ఎన్నో పాడైపోయినాయి. Agency లో వర్షం ఎక్కువగా పడింది అంటే పంటలతో సహా, గడ్డిమేట్లు వ్యవసాయ పనిముట్లు పంటలు గ్రామాలకు గ్రామాలే కొట్టుకుపోతూ ఉంటాయి 2, 3 తాలూకాలలో సంగతి మంత్రిగారికి తెలుసు విశాఖ జిల్లాలో శారదా నదివల్ల కలుగుతున్న బీభత్సం యింత అంతకాదు శిస్తు రెమిషన్ ఇస్తారు ఇంకా ఎంతెంతో డబ్బు ఖర్చు పెడతారు ప్రభుత్వం ఆ డబ్బుతో దానిమీద ఏదైనా ప్రాజెక్టు అయిపోయి ఉండవచ్చు పెద్ద ఖర్చు ఏమీ ఉండదు ఆ విషయాలు అనేక పర్యాయాలు నివేదికల ద్వారాకూడ మనవిచేశాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి కాకుండా కలెక్టరుగా వచ్చిన I. J నాయుడుగారికి నేను కృతజ్ఞత తెలియజేయవలసి ఉన్నది ఆయన వాస్తవిక పరిస్థితులను గుర్తించి గతదఫా వరదలలోనే temporary division create చేశాడు. అది ఉంటేగాని ఈ ప్రమాదం ఎప్పటికీ తొలగదు అని ఆ temporary division ను permanent చేసేందుకు ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. దానిని విస్తరింపచేయాలి ఈ ప్రాజెక్టు తీసుకున్నాం ఆ ప్రాజెక్టు తీసుకున్నాం అని చెప్పుతున్నారు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో వాటికి అయినఖర్చు వృధా అయిపోయింది అని నేను మనవి చేస్తున్నాను ప్రజలతాలుకు డబ్బు ఈవిధంగా దుర్వినియోగం అయిపోయింది ఆ ప్రాజెక్టులను క్రియారూపంలోకి తీసుకురాకుండా విస్తరించడం జరిగింది. ఒక ప్రాజెక్టుగురించి మనం ప్రణాళిక వేసుకునేటప్పుడు ప్రజలతాలూకు డబ్బు ఖర్చు పెడుతూ ఉండేటప్పుడు దానిని అమలు చేసుకుంటే నేతప్ప యింకొక దానికి పోకూడదు. ఒక నదిమీద 3, 4 ప్రాజెక్టులు తలపెట్టి investigation కు ఖర్చు చేసి ఒక్కటికూడ complete చేయకుండా కొత్తదానికి వెళ్ళిపోవడం జరిగింది, శారదా అరందేల్ తీసుకున్నారు. సంగమేశ్వరం తీసుకున్నారు. రైవాడ తీసుకున్నారు. Investigations జరిపించారు. విశాఖపట్టణం city కి water

scarcity వచ్చినది అనే విషయం విస్మరించారు ఇది కాదని అనలేరు మాకు
యిచ్చిన రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పుస్తకాలలోకూడ పేరులు వ్రాశారు
దీనికి యంతభర్తు అవుతుంది ఇవి తీసుకుంటాము అని చెప్పి వదలిపెట్టారు
ప్రజలతాలూకు డబ్బు ప్రభుత్వం వ్యయంచేస్తూ ఉండేటప్పుడు చాల జాగ్రత్తగా
ఆలోచించుకుని చేస్తాము అని వాగ్దానంచేయాలి ప్రజలలో విశ్వాసం పోయింది
ఏ ఒక్కవని ఈ ప్రభుత్వం చెయదలచుకోలేదు వాగ్దానాలు చెయ్యడం తప్ప
క్రియారూపకంగా ఏ పని చెయ్యదు అని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఇక్కడ
మేము యదార్థం మాట్లాడితే విమర్శ అని భావిస్తూ ఉంటారు దీర్ఘంగా ఆలో
చించండి 25 సంవత్సరాలనుంచి కనీసం 2, 3 సంవత్సరాలకు ఒక వరదను
ఎదుర్కొంటున్నారు. బంగారంలాంటి పంటలు వచ్చేటటువంటి ప్రాంతం అది
బెల్లానికి ప్రసిద్ధి పిగోబాభావేగారు వచ్చి ఆ మన్నుచూచి ఆ భూమిచూచి
అనకాపల్లి కాదు యిది కనకాపురి అని చెప్పారు ఏమి ప్రయోజనం? ప్రతిరైతు
కూడ బర్మా పోవడమే, సింగపూర్ పోవడమే, ఈ వరదలే కారణం 2 సంవత్స
రాలు కాస్త తెలవత్తుకుని స్థిమితంలోకి వచ్చాడు అంటే వరదరావడం. సర్వ
నాశనం కావడం ఆఖరికి ఆ పాపాలుకారుకు భూములు తనభావెట్టుకొని పోవడం
జరుగుతోంది వందలాది సంవత్సరాలు జమీందారీపాలనలో ఉండి స్థిరమైన
ఏర్పాట్లు లేకుండా neglect చేయబడినటువంటి ప్రాంతాలు అవి. ఆ విషయం
యిప్పటికైన ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకొని స్థిరమైనటువంటి మంచిపని ఏదైన
చేస్తే వరదనివారణ జరుగుతుంది. ఆ జలాలు పంటలకు ఉపయోగపడతాయి.
పెద్ద ఖర్చు ఏమి ఉండదు లంక సుందరంగా, సత్యనారాయణరాజుగారు
M. P. గా ఉండేటప్పుడు flood control scheme క్రింద ఆ నదుల పేరులన్నీ
పేర్కొన్నారు తాండవ, వరాహ, శారదా మొదలైనవి చక్కని పేర్లు
ఉపన్యాసాలలో వర్ణించి చెబుతారు పేర్లు ఎంతో చక్కగా ఉన్నాయి.
కోటి, 2 కోట్లు, 3 కోట్లు, 4 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో అయిపోయే
టటువంటి పనులు అని చెబుతారు. మంచి ఫలితాలు ఉన్నాయని చెబుతారు
మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్న సాధన సంపత్తితో ఇవన్నీ ఒక పర్యాయం
జరగడానికి అవకాశంలేదని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పవచ్చు. ఒప్పుకుం
టాము. ఇక్కడ అందరము బాధ్యత కలిగినటువంటి వాళ్ళమే. కొత్త పన్నులు
వేయడానికి ఎవరూ సిద్ధంగా లేరు ఈ సంవత్సరం పంటలుపోయాయి శిస్తు
రెమిషన్ ఇచ్చారు. గత ఏడాది వరదలవల్ల శిస్తు రెమిషన్ ఇచ్చారు.
ఎంతెంత నష్టపోతున్నారు, వరదలలో ఎంత ఖర్చుపెట్టారు, remission ఎంత
యిచ్చారు, ఎంత ఖర్చు అయిందో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఇలాగ ఒక
పర్యాయమేకాదు. Cyclone time లో శ్రీ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు

Chairman గా కమిటీ చేసినప్పుడు అందరము కలిసి పనిచేశాము P C C. ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేసినది. దాని తర్వాత 3,4 వరదలు వచ్చినాయి ఇటీవల గోదావరి వరదలు వచ్చినప్పుడు కూడ పునరావాస కల్పనలో పనిచేశాము దానితో సంబంధం ఉన్నది కాబట్టి ఇవన్నీ ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను చేసిన వాగ్దానాలు అన్నీ వమ్ము అయిపోయినాయి. మొదటి ప్రణాళికలో ప్రశ్నించే అవకాశం లేకుండాపోయింది. మద్రాసులో ఉండగా ఆ జిల్లాలకు ఎంతో అన్యాయం జరిగింది అని గోలపెట్టినాము తరువాత కర్నూలులో ఉండగా కూడ ఏమీ జరగలేదు అన్నాము. విశాలాంధ్ర వచ్చినది ప్రాదరాజాదు వచ్చాము ఇక్కడ గోల పెడుతున్నాము ఇచ్చిన వాగ్దానాలన్నీ వమ్ము అయిపోయినాయి అనేక వాగ్దానాలు పూర్వపు నాయకులు చేశారు. ఇప్పటి నాయకులు చేస్తున్నారు ఆ నదిపైన ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టులలో ఏదైన ఒకటి flood control scheme క్రిందనైన తీసుకోవాలి. మన రాష్ట్రములో ఉన్న ఆర్థిక వనరులు చాలపు అనే విషయం నాకు తెలుసు. పూర్వం పార్లమెంటులో సభ్యులుగా ఉండి ఢిల్లీలో ఈ విషయాలు raise చేసిన మంత్రిగారికి తెలుసు. జమ్మగడ్డ channel ఉన్నది. సర్వసీద్ధి తాలుకాకు సంబంధించి చాటరజెల్లి కాలవకు వరద నివారణకు సానిదాని channel అనే పేరుతో ఒక channel కొండకర్లకు విస్తా సూర్యనారాయణగారు, సన్యాసిరావుగారు దానినిగురించి చాలకాలం agitate చేశారు. అలాగనే అనకాపల్లి ఆవకు సంబంధించి జమ్మగడ్డ channel ఉన్నది. ఎలమంచిలికి సంబంధించిన కొమరవోలు ప్రాజెక్టు గురించి 25, 30 ఏళ్ళ agitation జరిగింది చిన్నతనంలో చదువుకొనే రోజులలో కాంగ్రెసు పాలంటీర్ గా చేరికారద అరండేల్, సంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టులు వస్తే సర్వ సౌలభ్యాలు జరుగుతాయని, పచ్చపెట్టెలో ఓట్లు వేయండి అని నినాదాలు చేసే కాలంలో కాంగ్రెసు మంత్రులు వచ్చి వాగ్దానం చేసిన ప్రాజెక్టులు యివి. యాకుబ్ హుస్సేన్ గారు అప్పుడు P. W. D. మంత్రిగా ఉండి ప్రాజెక్టు తప్పని సరిగా చేయిస్తానని చెప్పారు. అలాంటివి అన్నీ విస్మరించారు. వాగ్దానభంగం జరిగింది. కాబట్టి నైతికంగా పనిచేయండి అని అర్థిస్తున్నాను.

*శ్రీ రాజా సాగి సూర్యనారాయణరాజు (నరిసేపట్నం-జనరల్) : అధ్యక్షా, ఈ రోజు P. W. D. మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన demand ను బలపరుస్తూ మా జిల్లాలో జరగవలసిన పనుల గురించి కొద్ది విషయాలు మనవిచేయదలచు కున్నాను. మా జిల్లాలో తాండవ ప్రాజెక్టుకు foundation వేసి రమారమి 2 సంవత్సరాలు అయింది. తాండవ ప్రాజెక్టు అనే సరికి చాల అలజడివస్తున్నది తాండవ నదికి సంబంధించి మూడు ప్రాజెక్టులకు investigation చేశారు.

అందులో పెద్ద ప్రాజెక్టుకు యిప్పుడు foundation వేశారు అయితే దాని పేరు తాండవ ప్రాజెక్టు అనడము చేత ఏ ప్రాజెక్ట్ తెలియక అనేక విధాలుగా అనుకుంటున్నారు

కొంతమంది యీ ప్రాజెక్టు పేరుతో డబ్బు వసూలు చేసుకుంటున్నారని యిదివరకు ఒకటి, రెండున్నార్లు చెప్పాను. ఈ ప్రాంతంలో నల్ల గొండమ్మ వాగు ఉంది. ఆ పేరుతో దానిని పిలువవచ్చు, లేకపోతే యిరువాడి అని అక్కడ ఒ గ్రామం ఉంది ఆ గ్రామం పేరుతోనయినా దానిని పిలువవచ్చు ప్రశాంతంగా దానికి సంబంధించిన పని జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను ఎందుకంటే, రెండు సంవత్సరాలుగా యింకా సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుండి దీనికి సంబంధించిన విషయంలో పూర్తిగా స్క్రాటిసి కాలేదని, యింకా ఏ పని పూర్తికాలేదని అక్కడ చాలా అలజడిగా ఉంది మన మంత్రులు చాలా నదులపై ప్రాజెక్టులు ప్రారంభించడానికిగాను foundation వేస్తున్నారు చాలా సంతోషం ఇందుకు రామస్వామినాయుడుగారు వాల్మీకి చెప్పిన ఓ శ్లోకాన్ని పేర్కొన్నారు. బహుశా మంత్రిగారు దీనిని గుర్తించే ఉంటారని నేను భావిస్తున్నాను తలపెట్టిన పని, తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ ఫలితం వస్తుందనుకునే పని, వెంటనే చేయడానికి ప్రయత్నించాలని తమద్వారా మంత్రి గారికి మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను

కల్యాణిపురంకు సంబంధించిన పనికూడా నిలవ వుండిపోయింది 20, 30 వేలు ఖర్చుపెట్టారు దీనినిగూర్చి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను

ఇంకొకముందు శ్రీ బీసెట్టి అప్పారావుగారు రై వాడ ప్రాజెక్టు గూర్చి చెప్పారు అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు, పి డబ్ల్యు డి మంత్రిగారు ఆ స్థలాన్ని చూచారు పైన అని, క్రింద అని తగాదా పడినమాట నిజమే. ఏ నదిపై ప్రాజెక్టు నిర్మించినా ఆ సమస్య రావడం తప్పదు తొమ్మిదిరోజులు సమయం యిచ్చి దానిని decide చేస్తాం అన్నారు. కాని యింతవరకు investigation కు సంబంధించిన రిపోర్ట్ రాలేదు రై వాడ ప్రాజెక్టుయొక్క ప్రాముఖ్యతను గూర్చి నేను యిక్కడ చెప్పనక్కరలేదు. ఇవాళ దాదాపు మా జిల్లా సభ్యులంతా మాట్లాడారు. ఇంక వరాహ, తాండవ, శారద, గోస్తనీ, చంపావతి నదులున్నాయి, పేర్లు ఎంతో సొగసుగావున్నాయని మంత్రిగారే సెలవిచ్చారు ఆ పేర్లను సార్థకం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మైసోర్ యిరిగేషన్ గూర్చి కొంతమంది పెద్దలు చెప్పారు. ఏప్రిల్ ఫస్టునుండి జిల్లా పరిషత్తులకు యివ్వదలచుకున్నట్లు చెప్పారు, చాలా సంతోషం. అయితే ఒక విషయంమాత్రం యీ సమయంలో ప్రత్యేకంగా గుర్తుంచు

కోవాలి. సోషల్ వెల్ ఫేర్ వ్యవహారాలు వారికిచ్చి యింకా అప్పుడే మన హరిజనసభ్యులంతో బాధను వెలిబుచ్చారు ఆ విధంగా దీని విషయము కాకూడదు. లేకపోతే గోరుమట్టుమీద రోకటిపోటులా అవుతుంది. ఈ విషయాన్ని సీరియస్ గా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఆంధ్రవద్ద చంపావతిపై ఒక రిజర్వాయరు కట్టవలసివుంది ఇదివరకు మంత్రులువచ్చి చూశారు. ఇంకా అలాగే ఉంది, డెంకాడ అనకట్ట అలాగే ఉంది 1959-60 లోపల నీరుయివ్వాలని అన్నారు ఉద్యోగులు, కంట్రాక్టర్లు మధ్య పమి విభేదాలొచ్చాయోగాని, అక్కడ పనులు కావడంలేదు ప్రజలు గోల పెడుతున్నారు కనీసం యీ సంవత్సరమైనా దానిని పూర్తిచేయవలసిందిని, లేకపోతే చాలా నష్టం కలుగుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. ఇంకా చాలా చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టు ఉన్నాయి. మా ప్రాంతీయ సభ్యులంతా యింతకుముందు యీ విషయాలన్నీ చెప్పారు. తిరిగి వీటన్నింటిగూర్చి నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు వారు చెప్పిన విషయాలు, నేను చెప్పిన విషయాలు దృష్టిలోకి తీసుకుని వెంటనే పనులు జరిగేట్లు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, యీ అవకాశం కలుగజేసినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను

*శ్రీ పి. గోపాలరెడ్డి (తిరుత్తని-జనరల్) : అధ్యక్షా, పబ్లిక్ వర్క్సు శాఖా మాత్రులు ప్రవేశపెట్టిన యీ డిమాండును తప్పనిసరిగా, అందరితోబాటు నేను ఆమోదిస్తున్నాను, బలపరుస్తున్నాను

ప్రతినభ్యుడు తమ అభిప్రాయాలు తెలియజేస్తూ యీ డిమాండులో తగినంత మొత్తం కేటాయించబడలేదని చెబుతున్నారు. ఆ విషయంలో మాత్రం నేను వారితో ఏకీభవించలేకపోతున్నాను. ప్రతి డిమాండు విషయంలోను యిదే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చుతున్నారు. అయితే యిదెట్లా సాధ్యం! అసల్ కేటాయించుకున్న మొత్తాలు సద్వినియోగంచేస్తే చాలు. ఈ డబ్బు ఖర్చుపెట్టడంలో 'చెక్' అవసరం. లేకపోతే డబ్బు దుర్వినియోగం కావడమేగాక పనులు చాలా మందకొడిగా జరిగే ప్రమాదాలు కనిపిస్తున్నవి. మంత్రిగారు యీ విషయమై చర్యతీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

నేను—రాయలసీమ—చిత్తూరుజిల్లానుండి వచ్చాను. రాయలసీమ కరువు కాటకాలకు నిలయమని వాడుక అయిపోయింది. కరువును శాశ్వతంగా నివారించేందుకు పూర్వం ఒక డెవలప్ మెంటుబోర్డు ఉండేది అది యిప్పుడులేకుండా చేశారు కారణం తెలియదు అక్కడ రైతులు పూర్తిగా వర్షంపై

ఆధారపడియున్నారు గనుక ఆ ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేకంగా గమనించవలసిన విధి ప్రభుత్వంపై ఉంది అని మనవి జేస్తున్నాను

చిత్తూరుజిల్లాలో రెండు, మూడు చిన్న నదులు ఉన్నవి అందులో కోళ్ళస్థలి నది ఒకటి. చిత్తూరునుండి మద్రాసువరకు నీటిసరఫరాచేసి అది తుదకు సముద్రంలో కలుస్తున్నది. దానిపై ఒక ఆనకట్ట నిర్మించి 10, 15 చెరువుల ద్వారా నీటిని తీసుకునే అవకాశం కల్పించవచ్చు. అందుకనే సత్రవాడవద్ద ఆనకట్ట నిర్మించవలయునని ఎస్పీమేట్సు తయారుచేయడం జరిగింది

మద్రాసు వారికి నీటికొరత అవుతుందని మద్రాసు గవర్నమెంటునంచి ఒక ఆక్షేపణ వచ్చిన కారణంచేత రెండు సంవత్సరాలనుంచి estimates అన్నీ పూరికే ఉన్నాయి ఇది కొత్తగా వచ్చిన విషయం కాదు నదిలో నీరు ప్రవహిస్తుంటే వారివారి చెరువులకు అడ్డంట్టలు కట్టి తీసుకొంటున్నారు. ఈ permanent construction వలన మద్రాసు వారికి పోయే నీటికి ఏలాంటి అభ్యంతరమూ ఉండదు ఇటువంటప్పుడు వారు high level లో ఒక conference జరగాలని దానిని నిలిపి వుంచడం చాల అన్యాయంగా ఉన్నది దీనిని కట్టుతారో, లేదో నిర్ధారణగా తెలిస్తే రైతులు కూడ ఒక విధమైన నిర్ణయానికి రాగలరు సత్రవాడ ఆనకట్ట రాదు అని తేలినప్పుడు ఆ చెరువులకు సంబంధించి ప్రభుత్వాన్నడిగి యితర ఏర్పాట్లు చేసుకోదానికి వీలుంటుంది ఈ విషయంలో Special Chief Engineer గారు ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొని పని చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను మనకు సత్యవీడు తాలూకా నూతనంగా వచ్చినది అక్కడ పెద్ద ప్రాజెక్టులు గాని, చెరువులుగాని వచ్చే అవకాశం లేదు. గత సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెలలో మనం దానిని స్వాధీనపరచుకున్నాము. అరణి యార్ ప్రాజెక్టును అసంపూర్తిగా వుండగానే మనకు hand over చేశారు పని నిలిచిపోయింది ఈ సంవత్సరం వర్షాలు వచ్చి నదిలో నీరు పారినప్పుడు కూడ 13, 14 అడుగుల నీరు మాత్రమే నింపగలిగారు Compensation ఇవ్వలేదనో, మరెందువల్లనో గాని దానిని నిలుపుదల చేశారు ఒక సంవత్సరం Compensation ఇవ్వడం కూడ అయిపోయింది. దాని దిగువన వున్న నాగాపురం బ్లాకు tank-bed demolish చేసి సాగుకు తేవలసియున్నది 10 నెలలనుంచి represent చేసుకొంటూ వుంటే యీనాటికికూడ కాగితాలు రాలేదనిక తెక్టర్లు చెప్పడం, తిరిగి అభ్యంతరాలు చెప్పడం జరుగుతోంది కాని అది ఏ stage లో వుందో తెలియకుండా వున్నది. రైతులు చాల యిబ్బంది పడుతున్నారు మద్రాసు రాష్ట్రంనుంచి ఆంధ్రరాష్ట్రంగా వచ్చిన ఆత్మత నిరుత్సాహంగా మారుతున్నది కాబట్టి పనులు చురుకుగా జరిగేటట్లు చూడవలెనని కోరుతున్నాను. తిరుపతి

ప్రాంతంలో కల్యాణి రిజర్వాయరు స్కిము తీసుకున్నారు దానికి కొంత పద్దు కూడ కేటాయించడం జరిగింది తిరుపతి పట్టణానికి కావలసిన నీటి సరఫరా దానివల్ల జరుగుతోంది. మ్యూనిసిపాలిటీ పరిస్థితులు సరిగాలేనందువల్ల తగిన సహాయాన్ని యివ్వలేకపోతున్నారు కల్యాణి రిజర్వాయరు కట్టినట్లయితే కొన్ని వందల ఎకరాల భూమి నూతనంగా సాగుకురావడమే కాకుండా ఆ ప్రాంతంలోని చిన్న చిన్న ఊట కాలవలకు తగిన నీరు వస్తుంది. మున్సిపాలిటీ డబ్బు యివ్వడానికి ముందుకు రానప్పుడు రైతులు betterment charges గాని extra నీటి తీరువా గాని యివ్వడానికి సంసిద్ధంగా వున్నారు ఈ విషయమై రైతులతో ముచ్చటించి ఆ ప్రకారం యీ స్కిమును తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను

రాయలసీమలో medium size projects కట్టారు పంచా ప్రాజెక్టు అందులో ఒకటి దీనిని గురించి నా నోటీసుకు ఒక విషయం వచ్చింది ప్రాజెక్టులు కట్టినప్పుడు బంజరు భూములు వుంటాయి. ఆ బంజరు భూములను ప్రభుత్వం భూమిలేని వారికి ఇవ్వడం జరుగుతోంది ఇది ఒక సిద్ధాంతముగా పెట్టుకున్నారు. 4, 5 ఎకరాల చొప్పున యిచ్చి వైరు చేయాలంటే అతను సమీ చేయలేకుండా వుంటున్నాడు. భూమి లేనివారికి యివ్వడంవల్ల వైరు చేయించడం సాధ్యంకావడంలేదు కలెక్టరు, రెవిన్యూబోర్డు మెంబర్లు P.W.D శాఖవారు కూడ పరిశీలించి దీనివల్ల ప్రయోజనంలేదు, 4, 5 ఎకరాలుండి వ్యవసాయం తెలిసినవారికి యిస్తేగాని ప్రాజెక్టు కట్టిన ఫలితం ప్రజలకు అందించలేమని అంటున్నారు కాని సెక్రటేరియట్ లో వున్న ఏ చిన్న గుమాస్తాయో, కలెక్టరు నిక్రమంగా పరిశీలించాడో లేదో, భూమిలేనివారికి యీ భూమి యిస్తాము, పంటలు పండించుకోవచ్చును అని టాంటాం వేయించాడో లేదో అని note వ్రాస్తే దానిని పైవారంతా approve చేస్తున్నారు అది 50 మంది బోర్డు మెంబర్లు చేసిన నిర్ణయానికి విరుద్ధంగా పోతున్నది. దీనిని ప్రజలు విని నవ్వుకుంటున్నారు. కలెక్టరులు కూడ 'మేము గుమాస్తా చేతిలోని మనుషులమైపోయినాము, మా శ్రమ అంతా వృథా అయిపోయింది' అనుకొంటున్నారు. భూమిలేనివారికి భూమి ఇవ్వాలనే సిద్ధాంతం వుండవచ్చును కాని ముందుగా సేద్యం తెలిసిన రైతుకు ఆ భూమినిస్తే మంచిది. భూమిలేని వారు వారిని చూచి చేర్చుకొని భూమిని చక్కబరచి సాగుచేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. లేకపోతే ఆ ప్రాజెక్టు ఫలితాన్ని చూడలేమని మనవిచేస్తూ, యీ సిద్ధాంతాలను కొంతవరకు సడలించాలని కోరుతున్నాను

***శ్రీ రంగనాథ రావ్ బొలనవార (ఆదిలాబాద్):** मेडम चेमन। यह जो दिमेंड पेश है उसके महत्व के सम्बन्ध में कुछ अधिक कहने की जरूरत नहीं है।

खुद आनरेबल मिनिस्टर साहब ने आन्ध्र प्रदेश में जो इरिगेशन पोटेन्शालिटिज (Irrigation potentialities) हैं उसका जिक्र करते हुए बताया है कि भारत देश के नुकते नज़र से भी इसकी कितनी अहमियत है। हम लेहाज़ से हमारे फ़स्ट फाइव इयर प्लेन, सेकंड प्लेन और थर्ड प्लेन में एलोटमेंट (allotment) भी किये गये हैं और उनके एचीवमेंट्स (achievements) भी हैं। आपको मालूम है कि हमारे पास दो रीजंस (Regions) हैं, आंध्र और तेलंगाना। इन रीजंस के कलटिवेटेड एरियाज़ को देखने की ज़रूरत है। फ़स्ट फाइव इयर प्लेन में आंध्र में कलटिवेटेड एरिया २२०.६६ लाख एकर तक था। फ़स्ट फाइव इयर प्लेन के खतम पर उस में ५८.५६ लाख एकर इज़ाफ़ा किया गया जिसके यह माने हैं कि वहाँ २० फीसद इरिगेटेड लेन्ड बढ़ी। और तेलंगाना में फ़स्ट फाइव इयर प्लेन के खतम पर १३ परसेन्ट इरिगेटेड लेन्ड बढ़ी। सेकंड फाइव इयर प्लेन के फिगर्स (figures) से यह कनक्लूज़न (conclusion) निकलता है कि सेकंड प्लेन के खतम पर आंध्र में इरिगेटेड लेन्ड ४० फीसद हो गई और तेलंगाना में इरिगेटेड लेन्ड २२ परसेन्ट तक पहुँची। मेरा यह मकसद है कि इस तरह इन दो रीजंस में जो डिस्पैरिटी (disparity) है या इनमें जो इम्बेलेस (imbalance) है उसको दूर करने की ज़रूरत है। और इसके लिये थर्ड फाइव इयर प्लेन में तेलंगाना पर अधिक ध्यान देकर तेलंगाना को ज्यादा प्राविज़न (provision) देने की सज़न ज़रूरत है और तेलंगाना के बैकवर्डनेस (backwardness) और उसकी आर्थिक परिस्थिति को देखते हुए यह ज़रूरी है। इसके लेहाज़ से मैं आपके सामने एक छोटा प्रोपोजल रखता हूँ। और मैं इस सम्बन्ध में पोचमपाड प्राजेक्ट के बारे में भी कहूँगा। इस विषयता को दूर करने के लिए तेलंगाने में और १३.८१ लाख एकर लेन्ड इरिगेट होना चाहिये। और इस बात को थर्ड फाइव इयर प्लेन और फोर्थ प्लेन में भी सामने रखना चाहिये। पोचमपाड प्राजेक्ट पर फ़स्ट फाइव इयर प्लेन में ४ करोड़ रूपया खर्च किया गया है। इसके यह माने हैं यह मीडियम प्राजेक्ट हैं। इससे ३ लाख एकर लेन्ड कलटिवेट होगी और यह फोर्थ फाइव इयर प्लेन या पाचवें फाइव इयर प्लेन में पूरा होजायेगा। लेकिन इस विषयता को कम करने के लिये इसको तीसरे प्लेन पीरियड ही में पूरा किया जाना चाहिये, क्योंकि इस प्राजेक्ट से तेलंगाने के बहुत से डिस्ट्रिक्ट्स को फायेदा पहुँचनेवाला है। और इसके सिवा तेलंगाना और आंध्र में जो टेनशन पैदा करने की कोशिश की जा रही है मैं समझता हूँ कि इस तरह का ठोस काम करने की वजह से वह टेनशन भी कम होगा, ऐसा मुझे विश्वास है।

साथ ही साथ फ़स्ट फाइव इयर प्लेन और सेकंड फाइव इयर प्लेन में बहुत से मीडियम और माइनर प्राजेक्ट्स शरीक तो किये गये थे मगर वे सरवे न होने की वजह से टेक अप (take up) नहीं किये गये हैं। बहुत ही कम प्राजेक्ट्स ऐसे हैं जिनके लिये प्रोवाइड किया हुआ एमाऊंट खर्च किया गया है। इसके खास वजूहात हैं। मैं समझता हूँ कि हमारे पास सरवे डिविज़न और कन्सट्रक्शन डिविज़न में कमी होने की वजह से भी दिक्कत हो रही है इसको जल्द से जल्द दूर करने की ज़रूरत है, ताकि सेकंड फाइव इयर प्लेन में जिन प्राजेक्ट्स के लिये एमाऊंट

रखा गया था उनको पूरी तरह से अमल में लाया जाये और इस से फायदा हो। क्योंकि इस तरह से प्लेन में नामिनल तौर पर रखकर बताने से कुछ फायदा तो नहीं होता। हमारे जिले में सिद्धा वागू है, पैन गंगा प्राजेक्ट है। सेकन्ड प्लेन में स्वर्ण प्राजेक्ट भी था। मगर यह कागज पर ही रहे हैं। इसके बहुत से वजूहात हैं। एक तो सरवे पार्टी नहीं है। दूसरे कुछ इनटरेस्टेड पार्टिज भी बीच में आते हैं। जैसे मदहोल ताल्लुके में महाराष्ट्र का संबंध भी आता है। वह इसका सरवे करने की इजाजत नहीं देते। इसके लिये जिस तरह से पूरे स्टेट के लिये मास्टर प्लेन होता है वैसे ही हर जिले के लिये एक एक बुलू प्रिन्ट (Blue print) होना चाहिये जिससे हर जिले के सम्बन्ध में सरकार के आइन्दा की पालिसी साफ साफ माल्दम हो और इसी तरह वहाँ किसी प्राजेक्ट को लेने में सरवे की कठनाइयाँ है तो उस प्राजेक्ट की रखम उसी जिले के किसी दूसरे प्राजेक्ट पर खर्च की जानी चाहिये। ताकि किसी जिले के बैकवर्डनेस को देखते हुए वहाँ किसी प्राजेक्ट के लिये जो रखम रखी जाती है वह उसी जिले के किसी दूसरे प्राजेक्ट के लिये काम आये। जैसा कि मैं ने कहा है आंध्र में इरिगेटेड एरिया ४० परसेन्ट और तेलंगाना में २२ परसेन्ट है। मगर आदिलाबाद जिले में इरिगेटेड एरिया सिर्फ ४ परसेन्ट है। और वह भी बहुत मुश्किल से कड़म प्राजेक्ट बनने की वजह से हुआ है और आप आदिलाबाद के वेस्टर्न जोन को देखें तो बोथ, आदिलाबाद, उटनूर और निरमल यह ५ ऐसे ताल्लुके हैं जहाँ इरिगेटेड एरिया आधा परसेन्ट ही आता है। इसी लिये इन दिक्कतों को दूर करने के लिये डिस्ट्रिक्ट लेवल पर एक बुलू प्रिन्ट होना चाहिये, ताकि सब चीजे सामने रहें। और एक प्राजेक्ट को लेने में कोई टेक्नीकल दिक्कत आती है तो उसकी बजाये उसी जिले में कोई दूसरे काम को लें। और इस तरह से वहाँ उस एरिया का विकास हो। इसकी सख्त जरूरत है।

दूसरी बात यह है कि तेलंगाना रीजन में माइनर इरिगेशन की सख्त जरूरत है। तेलंगाना एरिया में बहुत से तालाब हैं जिन्हें रिपेर करने की जरूरत है। सिकन्ड फाइव इयर प्लेन में इसपर तकरीबन ७ करोड़ रुपये खर्च कर रहे हैं और थर्ड फाइव इयर प्लान में साढे बारह करोड़ रुपये खर्च करने का प्राविजन है। यह प्राविजन तो रखा गया है मगर इसमें बहुत से मुश्किलात हैं। मिसाल के तौर पर मैं आदिलाबाद के हालत को आपके सामने रखना चाहता हूँ। वहाँ बहुत से पुराने तालाब हैं जिन्हें दुरुस्त किया जाये तो काफी एरिया कलटिवेट होसकता है। मगर यह टेक्स फारेस्ट एरिया में रहने की वजह से टेक अप नहीं किये जा सकते हैं। इस सम्बन्ध में फुड प्राब्लम और इरिगेशन के महत्व को सामने रखते हुए फारेस्ट डिपार्टमेंट और अग्रिकलचर डिपार्टमेंट मिलकर ऐसे केसेस पर डिसकस करना चाहिये और इन तालाबों को फारेस्ट एरिया से एक्सक्लूड (exclude) करके इनको दुरुस्त करने की जरूरत है। यह दिक्कत ज्यादातर फारेस्ट एरिया में हैं जहाँ ट्राइब्स (Tribes) रहते हैं और जहाँ तक मैं जानता हूँ वरगल और खम्मम में भी ऐसे बहुत तालाबों के बारे में भी ऐसी दिक्कतें हैं। मैं दो तीन साल से इनके बारे में प्रोपोजल्स पेश करता आ रहा हूँ और बार बार मिनिस्टर साहब के सामने इसको पेश करता रहा हूँ। वे

सिम्पेथेटिकली (Sympathetically) गौर करने का वादा करके भी अब तक कुछ नहीं किया है। वह मिनिस्टर चले गये और दूसरे मिनिस्टर भी आये लेकिन कुछ नहीं हुआ। मुझे विश्वास है इतनी देर से ही क्यों न हो मसले पर विचार किया जायेगा।

*श्री अर्. अय्यर (बिन्दु) : अध्यक्ष, मने राष्ట्रంలో ఎన్నో నదులు, చెరువులు, వాగులు ఉన్నాయి ఈ కారణం చేత, పంటను తాగా పండించే అవకాశం ఎక్కువగా ఉన్నట్లే, ఎక్కువ వంతెనలను కట్టవలసిన అవసరంకూడా ఉంది. ఇరిగేషన్ అంటే భూములకు నీళ్లు వచ్చేటట్లు చూడడం మాత్రమే కాదు కోస్టల్ జిల్లాలో నీళ్లు బైటకు పోవడం అనేది - డ్రయినేజ్ కూడా చాలా ముఖ్యమైన విషయం. మూత్రం బంధింపబడితే మనిషి ఆరోగ్యమునకు ఎంత ప్రమాదకరమో, డ్రయినేజ్ సౌకర్యం లేనియెడల వండే పంటలకుకూడా ప్రమాదం వస్తుంది. Intensive cultivation చేయాలంటే డ్రయినేజ్ చాలా అవసరం. డబ్బు చాలదనే మాట జనరల్ గా ఉండేదే ఆయా ప్రాంతాలలోని రైతులనుంచి డిటెంచర్లను కాని లోన్సును కాని తీసుకుని ఆ పరియాలలో నీటి రాకడకు పోకడకు డ్రయినేజ్ సౌకర్యం చేసిననాడు వ్యవసాయరంగంలో శాస్త్రీయ పద్ధతులను అనుసరించినపుడు, ఎరువులు ఎక్కువగా వేసినపుడు పంట ఎక్కువగా పండే వీలుంటుంది

అందువల్ల యీ విషయంలోకూడా మంత్రిగారు తగు శ్రద్ధ వహిస్తారని ఒక్కొక్క జిల్లాకు నీటి సదుపాయాలు యివి ఉన్నాయి, డ్రయినేజ్ సదుపాయాలు యివి ఉన్నాయి, ఈ ప్లాను అమలు పరచడానికి డబ్బు యిలా కావాలని గవర్నమెంటు రైతులనుంచి పెడితే రైతులు దానికి అవసరమైన డబ్బు "లోను" గా యివ్వగలుగుతారు. ఇచ్చినప్పుడు వారికి అనేక రకాలైన చిక్కులు తొలగి పంట సరిగా పండుతుంది. మొత్తంమీద ఇన్నికోట్లరూపాయలు ఖర్చు పెట్టామనే దృష్టితో కాకుండా ఎకరానికి యింత పంట ఎక్కువ పండించుకోడానికి రాబడి పెంచుకోడానికి వీలుంటుందనే దృష్టితో పనిచేయాలి. మురుగు నీటి పారుదల సౌకర్యం కలుగజేస్తే, వరదలవల్ల ఎక్కువభాగ పడడంకూడా అప్పుడు జరుగదు. వర్షాకాలంలో పంట మునిగిపోతే మురుగునీటి పారుదల సౌకర్యం లేకపోతే చాల తక్కువ పండుతుంది. అందువల్ల డ్రయినేజీ ప్రాముఖ్యతను మరిమరి మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు ఆవిషయంలో తగుశ్రద్ధ వహిస్తారని ఒకవేళ డబ్బు తక్కువ ఉంటే అక్కడ ప్రజలనుంచి "లోన్" తీసుకొని పని పూర్తిచేయ గలుగుతారని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. మైనరు ఇరిగే

షన్ స్కీము అన్ని సడవడానికి చాల అవసరం. డబ్బుయొక్క తెక్కసుచూస్తే చాలభయం వేస్తోంది అనిపించవచ్చు ఇరిగేషన్తోబాటు నేవిగేషన్కు అవకాశం ఉన్నప్పుడు అక్కడుండే ప్రజలు బాగా కంట్రీబ్యూట్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. మనం అనేకవందలకోట్లు ఖర్చుపెడుతున్నాం. We are planning at big things. ప్రత్యేకంగా ప్రతిపాలానికి సేద్యానికి నీరు సరిగావస్తుందా అనే దృష్టితో planning at particular things మనం చేయడంలేదు. మనం బహుశా దరిద్ర్యాన్ని ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది చాలచోట్ల తిండిలేనివారిని చాలమందిని చూడవలసివస్తుంది. ఆపీరియాలో తిండి సరిగా దొరుకుతుందా లేదా అంటే దొరుకుతుందని ఖచ్చితంగా చెప్పగలిగినస్థితిలో లేము అందుచేత ఇన్నికోట్లు ఖర్చుపెట్టామనేకాక ప్రజలందరికీ తిండివని సవ్యంగా అందించి ప్రజలు సుఖంగాఉన్నారని చెప్పగలిగే పద్ధతిలో ప్లాను దృక్పథంలో మార్పు వస్తేగాని సంపూర్ణమైన విజయాన్ని సాధించలేమని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకోకవిషయం అందరి మనస్సులను ఆందోళన పెడుతున్నది. మాకు నీళ్ళలో ఎక్కువ వాటా రావలసిఉందనే వారు కొందరు, మీకు ఎక్కువనీరుంది కాబట్టి మాకు స్పేరు చేయవలసినదని దక్షిణాదిరాష్ట్రాలు యీ విధముగా పొరుగు రాష్ట్రాలంటే ఒకరకమైన ఆందోళన, అనుమానాలు కలిగిస్తున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో నీటికి కొరతలేకుండాఉండి సవ్యంగా మనవంటకు కావలసిన నీరు ఉన్నప్పుడు యితరరాష్ట్రాలు తీసుకొన్నప్పటికీ మనకు అభ్యంతరంలేదు. కాని అటువంటిదానికి అవకాశం లేకుండా ఒకరకమైన ఆందోళన, గొడవ జరిగి నప్పుడు చాల కష్టంగాఉంటుంది మన మంత్రివర్యులు ఆ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారని మనకు నమ్మకం ఉంది వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టి చేయవచ్చు. కాని ఇదివరకు కొంతఖర్చుపెట్టి యింకా అవసరమున్న చోట్ల డ్రైయిజేషి, ఇరిగేషను ఫెసిలిటీస్ (both inlet and outlet) సమానంగాచేస్తే మేక్సిమమ్ ఫలితాలు కలిగడానికి అవకాశముంది. అక్కడ వాళ్ళు కావాలంటే సెనిసిఫిక్ లోన్స్ యివ్వగలుగుతారు. కాబట్టి ఆవిధంగా ప్లాను తయారుచేయించి అమలు పరచవలసినదిగా చెబుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ కుందా రామయ్య (జమ్మలమడుగు) : అధ్యక్షా, నేను పల్లికు వర్కుని శాఖమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను

శ్రీ బి. అప్పారావు : అధ్యక్షా, కోరం లేదు.

(కోరం గంట కొట్టబడినది)

శ్రీ కుండా రామయ్య : అంధ్రదేశములో పెద్ద పెద్ద నదీజలాలపైన ప్రాజెక్టులు ఏర్పరచినందుకు అభినందించవలసిన అవసరం ఉంది. అయితే కడప జిల్లా ప్రజలకు అసంతృప్తి కలిగించిన ఒక విషయాన్ని మీ దృష్టికి తేదలచుకున్నాను రాయలసీమ కరువు కాటకాలతో పాధపడుతోందని అందరమూ అనుకున్నాం దీనిని శాశ్వతంగా పరిష్కారంచేయాలని అనుకోడం జరిగింది. అందుకు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. కడప, బళ్లారి, అనంతపురంజిల్లాలకు సంబంధించి శాశ్వతముగా పరిష్కారం చేయాలని అనుకోడం జరిగింది. అయితే యీ ప్రాజెక్టు మొత్తం అనంతపురం, కడపకు వచ్చినప్పుడు మూడులక్షల చిల్లర ఎకరాలకు 28 కోట్ల రూపాయలతో ఒక పథకం తయారు చేయడం జరిగింది.

ఈ ప్రాజెక్టును ఒక తేదశగా తీసుకొన్నప్పుడు రెండు జిల్లాలకు లాభము వుండేది. తరువాత దానిని రెండుదశలుగా విభజించడం జరిగింది మొదటిదశ అనంతపురంజిల్లాకు పరిమితి అయింది. మొదటిదశకు 13 కోట్లు sanction కావడం జరిగింది. ఆ వని మూడవ ప్రణాళికా కాలములో పూర్తి అవుతుందని చెప్పారు అయితే దీనిలో రెండవదశ వుంది. రెండవదశ 4th ప్లానులో వస్తుందని మన మంత్రిగారు సూచించారు. అది వస్తుందో లేదో కడపజిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు ఈ ప్రాజెక్టు కేవలము చావుబ్రతుకుల సమస్య ఈ ప్రాజెక్టు 4 వ ప్రణాళికలో రానట్లయితే కడపజిల్లా ప్రజలకు చాల అసంతృప్తిగా వుంటుంది కనీసము 15కి లక్షలతో పులివెందుల తాలూకాకు అయినా medium projects ను ఇచ్చారు అది 21 వేల ఎకరాలమాత్రమే సాగుచేయగలుగుతుంది తుంగభద్ర ఎగువకాల్యద్వారా పులివెందులకాల్యకు నీరు వచ్చినట్లయితే దాదాపు 65 వేల ఎకరాలకు నీరు రావడానికి వీలుంటుంది రెండవదశలో అయినా కడపజిల్లాకు నీరు వచ్చేటట్లు చూడవలసినదని కోరుతున్నారు. 25 వేల క్యూసెక్కులతో తుంగభద్ర మెయిన్ కాల్యను త్రవ్వతున్నారు. ఇప్పుడు 4 వేల క్యూసెక్కుల నీరు రావడానికి వీలుగా ఇంకా main canal ను త్రవ్వినట్లయితే గండికోటకు నీరు తెచ్చుకొనేదానికి అవకాశము వుంటుంది. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు పూర్తి అయితే గండికోటకు నీరు ఇవ్వవలసి వుంటుంది ఇప్పుడు 4 వేల క్యూసెక్కులతో ప్రారంభించినట్లయితే గండికోటకు నీరు వచ్చినట్లయితే నెల్లూరు జిల్లాకు నీరు ఇవ్వవలసి వుంటుంది. ఇతర జిల్లాలు లాభముపొందేదానికి అవకాశము వుంటుంది. కాబట్టి 4 వేల క్యూసెక్కులతో main canal ను త్రవ్వమని కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించిన విషయము ఒకటి చెబుతాను. మా తాలూకాలో చెరువులు, కాల్యలు గండ్లుపడి

దెబ్బతీస్తుంది. Estimates తయారుచేశారు ఇంతవరకు చెరువులుకాని కాల్వలు కాని మరమ్మత్తు చేయలేదు. దీనినిబట్టి చూస్తే డిపార్టుమెంటులో కొంత ఆలస్యము జరుగుతోందని చెప్పవచ్చు. జమ్మలమడుగు టౌన్ ఫిర్యాదులో 6, 7 వేల ఎకరాలకు సంబంధించి ఒక కాల్వవుంది కొద్దిమొత్తముతో ఈ కాల్వ పూర్తి అయ్యే అవకాశము వుంది. అది ప్రాజెక్టు పరియా కనుక దీనిని take up చేసే వీలులేదని డిపార్టుమెంటువారు అంటున్నారు. అక్కడ ప్రాజెక్టు వస్తుందని చెప్పి ఇటువంటి చిన్న కార్యక్రమాలను నిర్లక్ష్యం చేయకుండా ప్రారంభించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను

*శ్రీ జె. రామిరెడ్డి (యెర్రగొండిపాలెం) అధ్యక్షా, గౌరవ పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ తమద్వారా కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. మార్కాపురం తాలూకాలోని యర్రగొండ పాలెం నియోజకవర్గం చాల వెనుకబడిన ప్రాంతమని అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ ప్రాంతాలకువచ్చి చూశారు వారికి మా తాలూకా పరిస్థితులు తెలుసు. ఆసెంబ్లీలో చెప్పకొనేదానికి సిగ్గుగావుంది. 4, 5 సంవత్సరాలనుంచి ప్రతి సంవత్సరం కరువు వస్తోంది కొన్ని గ్రామాలలో త్రాగే దానికి మంచిసీరు కూడా లేకుండా అవస్థపడుతున్నారు. 2 ప్రణాళికలు పోయినవి. 3 ప్రణాళిక వచ్చింది. మా తాలూకాలో మాత్రము నీటి పారుదల విషయములో అభివృద్ధి జరగలేదని మనవిచేస్తున్నాను. మా తాలూకాలో దాదాపు 20 పి. డబ్ల్యు. డి. వర్క్సు వున్నవి. వాటిలో బందం వాగు అనకట్ట ఒకటి పరిశీలన పూర్తిఅయింది. చీఫ్ ఇంజనీరు Scrutiny లో వుందని తెలిసింది. గుండ్లకమ్మ, వేములకోట దీనిక్రింద సుమారు 5, 6 వందల ఎకరాలు సాగు అవుతోంది. గుండ్లకమ్మనుంచి సప్లయ ఛానల్ తీసినట్లయితే ఇంకొక 5, 6, వందల ఎకరాలు సాగు అవుతోంది ఎకరానికి రూ. 200 లు betterment ఇస్తామని రైతులందరు అర్జీలు పెట్టుకొన్నారు. ఇంతవరకు దాని విషయము ఏమీ తేలలేదు. గండి చెరువు వీరభద్రాపురం దగ్గర ఎప్పుడో కృష్ణదేవరాయల కాలములో త్రవ్వారు అది తెగిపోయింది. అనంతపురం నుంచి S. E. వచ్చి చూశారు. పరిశీలన చేస్తామన్నారు. కాని ఇంతవరకు వచ్చింది లేదు. పరిశీలన చేసినది లేదు. వెంకటరెడ్డి చెరువు పూర్తి పరిశీలన జరిగింది. కాని ఇంతవరకు తీసుకోలేదు రాళ్ళవాగు అనకట్ట వుంది. తీగిలేరు సప్లయ ఛానల్ నుంచి బొర్రెడ్డిపల్లి, గొల్లపల్లె, దూపాడు చెరువులకు నీరు సప్లయ చేస్తే ఎక్కువ ప్రయోజనకారిగా వుంటుంది చెరువులన్నీ గొలుసులాగ వున్నవి బొర్రెడ్డిపల్లి చెరువుకు కాల్వతీసినట్లయితే దాదాపు 50, 60, వేలుకంటే ఎక్కువకాదు.

ఎన్నాళ్ళనుంచో ప్రజలు ఆందోళన చేస్తున్నారు. A. E. ను అడిగితే E. E. అంటారు. E. E. ని అడిగితే S. E. అంటారు. S. E. ని అడిగితే C. E. అని అంటారు అసలు పేపర్సు ఎక్కడవున్నవో ఇంతవరకు మాకర్థము కావడంలేదు. అక్కడి ప్రజలుకూడ ఎకరానికి రు. 200 లు betterment ఇస్తాము అంటున్నారు బొమ్మలాపురం గండి పీరన్నచెరువు ఈ మధ్య జై-ఎలక్షన్ జరిగిన తరువాత investigate చేశారు. దానివల్ల దాదాపు 2500 ఎకరాలకు నీటి పారుదల అవుతుందని ఇంజనీరు చెప్పాడు. 4, 5 చెరువులకు నీరు లభిస్తుంది 10 గ్రామాలలో ఎప్పుడూకూడ ఆహారధాన్యాలకు కరువులేకుండా వుంటుంది

మైనర్ ఇగ్రికేషన్ క్రింద చిన్న చిన్న నీటి పారుదలకు గాను 1250 లక్షలు కేటాయించామన్నారు. చిన్న నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులకు, చెరువుల మరమ్మతులకు, డ్రైనేజీ పనులకు 18 78 లక్షలు కేటాయించామన్నారు. మాతాలూకాలో ఎట్టి సౌకర్యాలు లేవు. 5, 6 సంవత్సరాలనుండి ఒక పంట పండితే యింకోపంట పండబుందేదు. ఈ సంవత్సరం చాలా అధ్యాన్నంగా వుంది. మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి మెమోరాండం ఇచ్చాము. మాతాలూకాలో ఫామిన్ పనులు చేయవలసి వుంది నా నియోజకవర్గంలో రైతులు, కూలీలు తప్ప వేరే ప్రజలు లేరు. 4, 5 వేలు బావులు ఉన్నాయి వాటిని మరమ్మతు చేయిస్తే కరువునుండి కొంత విముక్తి కల్గించినవారవుతారు మార్కాపురం — గిద్దలూరు విద్యుచ్ఛక్తి లైన్ వేయటానికి గోతులు త్రవ్వారు. దానిని ఇప్పుడు ఆపారని తెలుస్తున్నది. అట్లాగాకుండా దానిని పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను కూలీలకు, రైతులకు పని కల్పించాలన్నా, ఇక్కడి ప్రజలకు సౌకర్యాలు కల్గాలన్నా గుండ్లకమ్మ ఛానల్ను, గంగిపీరన్న చెరువులను తీసికోవాలి. ఈ ప్రాంతాలలో దాదాపు 60, 70 చెరువులు వున్నాయి అవి 200 సంవత్సరాలనాడు కట్టించినవి. అవి 14 అడుగులవరకు పూడిపోయాయి. వీటిని త్రవ్వించి లోతుచేస్తే యింకో పంట పండటానికి వీలుంటుంది ఈ విషయము ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వానికి చెప్పాము. ఆఫీసర్లకుకూడ చెప్పాము. కాని ఒక్క చెరువునుకూడా ఇంతవరకు పరిశీలనచేసి పనిచేయించలేదు. మార్కాపురం ట్యాంక్ వుంది. దానిక్రింద 25 వందల ఎకరాలు సాగవుతుంది. ఆ చెరువు పాడైపోయివుంది. ఇగ్రికేషన్ కాన్ఫరెన్సులో దానిని ఎజెండాలో చేర్పించాము. ఇంజనీర్లదృష్టికి తీసుకువచ్చాము. హైలెవెల్ ఛానల్ను మార్కాపురం ట్యాంక్ వరకు తీసుకువస్తే 5, 6 వందల ఎకరాలు అధికంగా సాగుకావటానికి అవకాశంవుంది అచ్చటిరైతులు చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు. పరిశీలన అయిన స్కీములలో ఈ సంవత్సరంలో

కొన్నిటిపై నా తీసికోవాలని మనవి చేస్తున్నాను రెండవ ప్లాన్ లో ఇచ్చిన 85 వేల రూపాయలు ఖర్చుకాలేదు. జూన్ వరకు time వుంది ఖర్చు చేయటానికి అవకాశం వుంటుంది. కొన్ని గ్రామాలలో త్రాగటానికి మంచినీరు లేదు బావులను లోతు చేయటానికి సబ్సిడీ ఇవ్వాలని మీద్యారా కోరుతున్నాను బందం వాగు మొదలైన 2, 3 స్కీములను తీసికోవాలని కోరుతూ ఇంతటితో సెలవు తీసికొంటున్నాను

*శ్రీ సి. వెంకటరెడ్డి (మిరియాలగూడ). అధ్యక్షా, రెండవ ప్రణాళికలో మైనర్ ఇరిగేషన్ కు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలని మంత్రులు, leaders పదేపదే చెబుతువచ్చారు కాని ఆచరణలో అలా ఇవ్వటంలేదని చెప్పకతప్పదు. మైనర్ ఇరిగేషన్ కు ప్రాముఖ్యత ఇస్తే తొందరగా ఫలితాలు వచ్చి దేశసంపద పెరుగుతుందని అనటమేకాని పెద్ద ప్రాజెక్టులకు ప్రాముఖ్యత ఇస్తూ మైనర్ ఇరిగేషన్ ను తక్కువ చూపు చూస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది పెద్ద ప్రాజెక్టులు అవసరమే కాని మైనర్ ఇరిగేషన్ వల్ల ఎంత త్వరగా లాభం పొందుతామో అంత త్వరగా పెద్ద ప్రాజెక్టుల ద్వారా పొందలేము. పెద్ద స్కీములకు డివర్ట్ కాలంలో పెద్ద మొత్తం ఆదాయం రావచ్చు కాని ప్రస్తుతం ఆంధ్రదేశానికి మైనర్ ఇరిగేషన్ కావాలి స్కీములు చూస్తే పుస్తకాలలో బాగావున్నాయి కాని ఎక్కడ చూచినా ఏదో కారణంతో ఏదో సాకుతో ఆగిపోవటం జరుగుతున్నది ఉదాహరణకు, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో నల్గొండ జిల్లాలోని చిన్నపాలేరు ప్రాజెక్టు చేర్చబడింది. అక్కడవున్న కలెక్టర్, డిప్యూటీ కలెక్టర్, స్థానికంగావున్న leaders అంతా కలిసి ఆ ప్రాజెక్టు యొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరిస్తూ దానిని రెండవ ప్రణాళికలో చేర్చవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి పంపారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం దానిని అంగీకరించింది బడ్జెటులో కొంత డబ్బు కేటాయించబడింది కొంత కాలం తరువాత సర్వే జరిగి నూపరెంటిండింగ్ ఇంజనీరు రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత అక్కడ టెక్నికల్ గా బాగాలేదని త్రోసి వేయటం జరిగింది జె. వి. నర్సింగరావుగారు మంత్రిగా వున్నప్పుడు జిల్లా కాన్ఫరెన్స్ లో వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. అది టెక్నికల్ కారణాలవల్ల ఆగిపోవచ్చు. ఆగిపోయినంత మాత్రాన ఆ ప్రాజెక్టు పోదు. 7, 8 మైళ్ల దూరంలో ఎక్కడైతే వుంటుందని వారు చెప్పారు. మొన్న బాగారెడ్డిగారి ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ ఆ ప్రాజెక్టు తీసివేయబడిందని దానికి బదులు చిన్న చిన్న స్కీములు తీసికొంటామని చెప్పారు. ఆ ప్రాజెక్టు చాలా ఉపయోగమని స్థానికులు, చెప్పినా దానిని టెక్నికల్ కారణం అంటూ తోసేశారు. ముందు స్కీములు ప్రారంభిస్తామని చెప్పటం తరువాత సర్వే జరిగేటప్పుడో, పని ప్రారంభించే ముందో అక్కడేవో ఇబ్బందులున్నాయని చెప్పటము

జరుగుతున్నది. నల్గొండజిల్లాలో 100, 120 చెరువులు తెగివున్నాయి. 6, 7 సంవత్సరాల నుంచి ప్రతిసారి కాన్ఫరెన్స్‌లో చెబుతున్నాము వాటిని చేయించేపని ఆచరణలో పెడుతున్నామని చెప్పటమేకాని ప్రాక్టికల్‌గా ఏమీ జరగటంలేదు. దానికి కారణం ఏమిటని ఎవరిని అడిగినా మాకు సంబంధం లేదంటే మాకు సంబంధం లేదంటున్నారు ఎవరైనా strong గా ప్రైవేటీజేస్తే కొద్దిపని కావటానికి అవకాశం వుంది ప్రైవేటీ అంటే రెండువిధాల చేయాలి. తిరగటం ఒకటి, రెండోది దానికి “పెట్రోల్” కూడా అవసరం వుంటుంది.

ఔంపొరరీ చైర్మన్ . ప్రైవేటీ అంటే అర్థం ఏమిటి?

శ్రీ సి. వెంకటరెడ్డి ఆ పని నిర్వహించుకోవాలనే పట్టుదలతో చేసే ప్రయత్నాలు.

ఔంపొరరీ చైర్మన్ ఫైల్ ఎక్కడకు వెడితే దానివెంబడే పోవటం మేమోనని

శ్రీ సి. వెంకటరెడ్డి : అదికూడా కావచ్చు అదివుంటే ఎవరో ఒకరు సాధించగలుగుతారు. ప్రైవేటీవున్నా ఆఫీసర్లు మారుతూవుంటే అగిపోవచ్చు. ప్రైవేటీ చేసేవాడు మొదటినుండి ఆఖరివరకు ఏ Officer వచ్చినా ప్రైవేటీ చేస్తేనే పని కొనసాగుతుంది లేకపోతే లేదు.

ఔంపొరరీ చైర్మన్ . ఇక సోమవారం ఉదయం తిరిగి మీ ఉపన్యాసం కొనసాగిద్దురుగాని.

ఇక ఈ సభను ఇంతటితో వాయిదా వేస్తున్నాను. తిరిగి సోమవారం ఉదయం 8-30 లకు సమావేశం అవుతాము.

(The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Monday the 27th March 1961.)

